İŞKUR

2013

ŞANLIURFA

İŞGÜCÜ PİYASASI ANALİZİ RAPORU

TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
ŞANLIURFA ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

ŞANLIURFA İLİ İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI ANALİZ RAPORU(2013)

HAZIRLAYANLAR

İş ve Meslek Danışmanı: Hasan KORUR
İş ve Meslek Danışmanı: İbrahim BİRGÜL
İş ve Meslek Danışmanı: Ahmet ÇÜMCÜDÜR
İş ve Meslek Danışmanı: Hüseyin ÇİFTÇİ

İletişim

ADRES :Paşabağı Mah.765.Sok.No:42/A ŞANLIURFA
TEL : 0(414) 313 15 17
FAX: 0(414) 313 24 73
E MAIL:iskur.sanliurfa@iskur.gov.tr

İŞKUR

SUNUŞ

Günümüzde iş arayanların kendi vasıfları dışında ek özelliklere sahip olması onların işgücü piyasasına katılmalarında önemli bir etken oluşturmaktadır. Gelişmekte olan teknoloji ve küreselleşme ortamı istihdamı oluştururken standartlar belirlemekte, bu standartlar doğrultusunda sertifikasyon programları ile işgücünü yeniden tanımlamaktadır. Avrupa Birliği uyum yasaları çerçevesinde bütün mesleklerin bir yeterlilik sertifikasının olacağı belirlenmiştir ve Türkiye'de bu durum yaygınlaşmaya başlamakta, teşvik yasalarıyla işverenler sertifikalı işçi çalıştırdığı zaman devlet sigorta ve vergi indirimi yapmaktadır.

İş ve Meslek Danışmanlığı hizmetleri ile uzmanlarımız iş arayanların yeterliliklerine uygun açık işlere yönlendirmekte veyahut mesleği olmayan iş arayanların meslek edinmesi sağlanmaktadır. İşverenlere yönelik olarak işyeri ziyaretleri yapılarak İŞKUR hizmetleri profesyonel olarak anlatılmakta, bir nevi iş arayanlar ile işverenler arasında köprü olmaktadırlar.

Bölgemizin en önemli problemlerinden biride kadın istihdamında Türkiye ortalamasının altında kalmamızdır. Bunun için kadınlarımızın işgücüne katılması için alt yapının oluşturulması, çalışma ortamlarının iyileştirilmesi gerekmektedir. Özellikle son birkaç yıldır KOSGEB hibe ve kredi kullanımında kadın girişimcilere sağlanan kolaylıklarla birlikte kadın işverenlerin ve kadın yöneticilerin artışı ise hedeflenen değerlere ulaşmakta umut verici bir gelişme olduğu gözden kaçmamalıdır.

Şanlıurfa'nın 6.bölge teşvik sistemine dahil edilmesi ile birlikte gerek dünyada ve gerekse Türkiye'de ünlü birçok kurum ve kuruluş memleketimize gelip istihdam ortamı oluşturmakta ve istihdamı artırmaktadır.

“Şanlıurfa İşgücü Piyasası Talep Araştırması” analiz çalışması ile işsizlikle mücadele de ihtiyaç duyulan meslekler tespit edilecek, meslek edindirme ve geliştirme kursları ile nitelikli elemanlar yetiştirilecek, iş arayanlara ve işverenlere danışmanlık hizmeti verilecek ,doğru işe doğru kişi prensibi ile eşleşmeler yapılacak ve inşallah istihdam artacaktır.

Bu çalışmada emeği geçen Çalışma ve İş Kurumu Şanlıurfa İl Müdürlüğü çalışanlarına teşekkür eder, çalışmanın Peygamberler Şehri Şanlıurfa’mız ve ülkemiz için hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Celalettin GÜVENÇ
Şanlıurfa Valisi

ÖNSÖZ

Buram buram tarih kokan, her metrekaresinde medeniyet özü taşıyan inanç ve kültür merkezi bazen Edessa , bazen Reha, bazen Ursu diye anılmış büyük hükümdarların uğruna nice savaşlar yaptığı; Balıklıgölüyle , Kalesiyle,Harran evleriyle, Göbekli tepesiyle,İsotuyla,ciğer kebabıyla dünyanın en eski şehirlerinden bir olan Şanlıurfa'da hizmet devam ediyor ve devam edecek.

Her yıl yapılan İşgücü Piyasası Talep Araştırması ile İşverenin hangi mesleklerde açık işlerinin olduğu, meslekte istediği yeterlilikleri, temininde güçlük çektiği meslekleri , sektörünün gelecekteki durumları tespit edilmektedir. Plan, program, stratejiler geliştirilerek işgücü piyasasında arz ve talep dengesinin sağlanması amaçlanmaktadır.

İş ve Meslek Danışmanlığı hizmetleri ile iş arayan ve işveren arasında arabulucu olunmaktadır. İş arayan kişilere yapılan danışmanlık hizmetleri ile farkındalık oluşturulmakta, kişilerin ihtiyaçları belirlenerek mesleklerine uygun işlere yönlendirilmekte veya meslek edindirme kurslarına yönlendirilerek meslek sahibi olmaları sağlanmaktadır.

Özellikle girişimcilik eğitimleri ile kendi işini kurmak isteyen girişimcilerimizin her yıl sayıları artmaktadır. Eğitimlerimiz de başarılı olan birçok girişimcimiz aldıkları hibe veya kobi kredileri ile işgücü piyasasına katılmakta ve istihdam ortamı oluşturarak kayıt dışı istihdamın önüne geçilmektedir.

Dezavantajlı grupların istihdamında gerekli hassasiyet sağlanmaktadır, özellikle engelli vatandaşların ve kadınların istihdamında öncelikli işgücüne katılmaları için mesleki kurslar düzenlenmektedir. İşyeri ziyaretleriyle işverenlerimize istihdam ve teşvik yasalarından bahsedilmektedir.

İş gücü Piyasası Analizi çalışması, İş ve Meslek Danışmanlarımızca Şanlıurfa il merkezi ve ilçelerinde yüz yüze görüşme tekniğiyle yapılmış ve raporlaştırılmıştır.

Bu kitabın iş piyasasında Çalışma ve İş Kurumu ile iş birliği içerisinde olan kamu kurum ve özel sektör kuruluşlarına faydalı bir kaynak olacağını düşünüyorum.

Bu çalışmada büyük emek veren takım arkadaşlarıma ve tüm kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektör çalışanlarına teşekkür ederim.

Necdet KARASEVDA
İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ i
ÖNSÖZ ..... Hata! Yer işareti tanımlanmamış.ii
TABLOLAR LİSTESİ vii
ŞEKİLLER LİSTESİ viiiiii
KISALTMALAR ixx
YÖNETİCİ ÖZETİ 1
GİRİŞ 4
BİRİNCİ BÖLÜM 5
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ 5
İŞGÜCÜ PiYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN 5
A.EKONOMİK VERİLER 6
B.NÜFUS GÖSTERGELERİ 14
C. GENEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ ve İŞKUR'A KAYITLI İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ 23
D. EĞİTİM GÖSTERGELERİ 54
İKİNCİ BÖLÜM 57
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 58
AMAÇ VE YÖNTEM 58
A.İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 60
B.AÇIK İŞLER 70
C.TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 80
D.GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 84
İstihdam Artışı Beklenen Meslekler 86
İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler 87
SONUÇ 88
KAYNAKÇA 92
EKLER 92
Ek 1- İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu 92
Ek 2- Ek 2a: Örnek Hacmi ve Örnek Seçimi 94
Ek 2b: Tahmin ve Notasyonlar 94
Ek 2c: Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları 95
Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü 91
Ek 4. Araştırma Yöntemi 97

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Şanlıurfa Yatırım Teşvikleri 2010-2013.....9
Tablo 1.1: Türkiye Geneli Yatırım Teşvikleri Şanlıurfa Yatırım Teşvikleri 2013.....9
Tablo 2: Kamu Yatırımlarının Sektörel Dağılımı Şanlıurfa 2012-2013 (BİN TL).....10
Tablo 2.1: Kamu Yatırımlarında İlin yeri 2013 (BİN TL).....11
Tablo 3: Açılan ve kapanan işyerleri sayısı 2013 ŞANLIURFA-TÜRKİYE, Ocak-Ağustos.....13
Tablo 4: Yerleşim yerlerine göre nüfus Şanlıurfa –Türkiye,2010-2012.....14
Tablo 5: Çalışma yaşına ve cinsiyete göre nüfus Şanlıurfa,2010-2012.....15
Tablo 6: Geniş yaş grubuna göre eğitim 2012 Şanlıurfa.....16
Tablo 7: İllere göre temel işgücü göstergeleri 2011 Türkiye(BİN).....18
Tablo 8:Eğitim durumuna ve yıllara göre işgücüne katılım oranı(%) TRC2, 2010-2012.....20
Tablo 9: Eğitim durumuna göre istihdam oranları TRC2 ,2010-2012,15+yaş(%).....21
Tablo 11:İktisadi faaliyet koluna ve Meslek grubuna göre istihdam 2011-2012,TRC2,(BİN).....22
Tablo12: Eğitim durumuna ve Meslek grubuna göre istihdam edilenler(Bin)(15 + yaş)2012.....23
Tablo12.1: Eğitim durumuna ve Meslek grubuna göre istihdam edilenler(Bin)(15 + yaş)2012 Türkiye.....24
Tablo 13:Geniş yaş grubuna ve Meslek grubuna göre istihdam edilenler(Bin)(15 + yaş)2012TRC2 (Şurfa).....24
Tablo 13.1:Yaş grubuna ve Meslek grubuna göre istihdam edilenler(Bin)(15 + yaş) 2012 Türkiye.....25
Tablo 14:İşteki duruma ve Meslek grubuna göre istihdam edilenler(Bin)(15 + yaş)2012TRC2 (Şanlıurfa, Diyarbakır).....26
Tablo 14.1:İşteki duruma ve Meslek grubuna (ISCO_88) göre istihdam edilenler(Bin)(15 + yaş) 2012 Türkiye.....26
Tablo 15:Meslek grubuna ve işyeri büyüklüğüne göre istihdam edilenler(Bin)(15+yaş) 2012 TRC2 (Şanlıurfa, Diyarbakır)...27
Tablo 15.1:İşyeri büyüklüğüne ve Meslek grubuna göre istihdam edilenler(Bin)(15 + yaş)2012 Türkiye.....27
Tablo 16:Meslek grubuna (ISCO_88) ve Sosyal güvenlik kurumuna kayıtlılığa göre istihdam edilenle(Bin)(15 + yaş)2012TRC2 (Şanlıurfa, Diyarbakır).....28
Tablo 16.1:İşyeri büyüklüğüne ve Meslek grubuna göre istihdam edilenler(Bin)(15 + yaş)2012 Türkiye.....28
Tablo 17:Meslek grubuna ve Sosyal güvenlik kurumuna kayıtlılığa göre istihdam edilenle(Bin)(15 + yaş)2012TRC2 (Şanlıurfa, Diyarbakır).....29
Tablo 17.1:Meslek grubuna ve Sosyal güvenlik kurumuna kayıtlılığa göre istihdam edilenler Türkiye 2012.....30
Tablo 18:Sosyal güvenlik kurumuna kayıtlılığa ve İktisadi faaliyet koluna göre istihdam edilenler(Bin)(15 + yaş)2012TRC2 (Şanlıurfa, Diyarbakır).....30
Tablo 18.1:Sosyal güvenlik kurumuna kayıtlılığa ve İktisadi faaliyet koluna göre istihdam edilenler(Bin) (15+yaş) 2012tür.. 31
Tablo19:Sosyal güvenlik kurumuna kayıtlılığa ve Eğitim durumuna göre istihdam edilenler15+yaş) 2012)TRC2 31
Tablo 19.1:Sosyal güvenlik kurumuna kayıtlılığa ve Eğitim durumuna göre istihdam edilenler(Bin)(15+yaş) 2012 Türkiye.....32
Tablo 20:Sosyal güvenlik kurumuna kayıtlılığa ve Geniş yaş grubuna göre istihdam edilenler(Bin)(15+yaş) 2012 TRC2 (Şanlıurfa, Diyarbakır).....32
Tablo 20.1:Sosyal güvenlik kurumuna kayıtlılığa ve Yaş grubuna göre istihdam edilenler(Bin)(15+yaş) 2012 Türkiye.....33
Tablo 21:İş arama süresine ve Eğitim durumuna göre issizler(Bin)(15+yaş) 2012 TRC2 (Şanlıurfa, Diyarbakır).....33
Tablo 21.1:İş arama süresine ve Eğitim durumuna göre işsizler(bin)(15+yaş) 2012 Türkiye.....34
Tablo 22: Eğitim durumuna ve Geniş yaş grubuna göre issizler (Bin)(15+ yaş), 2012 , TRC2 (Şanlıurfa, Diyarbakır).....35
Tablo22.1: Eğitim durumuna ve Geniş yaş grubuna göre issizler, (Bin)(15+ yaş), 2012 TÜR.....36
Tablo 23: Eğitim durumuna ve İşgücüne dahil olmama nedenine göre işgücüne dahil olmayanlar, (Bin)(15+ yaş), 2012 , TRC2 (Şanlıurfa, Diyarbakır).....37
Tablo23.1 : Eğitim durumuna ve İşgücüne dahil olmama nedenine göre işgücüne dahil olmayanlar, (Bin)(15+ yaş), 2012 , TÜRKİYE.....38
Tablo 24:Geniş yaş grubuna ve İşgücüne dahil olmama nedenine göre işgücüne dahil olmayanlar, (Bin)(15+ yaş), 2012 , TRC2 (Şanlıurfa, Diyarbakır)BİN.....39
Tablo 24.1:Geniş yaş grubuna ve İşgücüne dahil olmama nedenine göre işgücüne dahil olmayanlar, (Bin)(15+ yaş), 2012 TÜRKİYE.....40
Tablo 25: Cinsiyet durumuna göre İŞKUR başvuruları Şanlıurfa 2009-2012.....41
Tablo 25.1: 2012 yılında Eğitim durumuna göre başvurular(BİN),ŞANLIURFA-TÜRKİYE.....41
Tablo 26: Şanlıurfa da 2012 yılında mesleklere göre yapılan başvurular(BİN).....42

Tablo 27: 2012 yılında Şanlıurfa ve Türkiye de işe yerleştirme sayısı(BİN)……..43
Tablo 28: 2012 yılında Şanlıurfa da mesleklere göre işe yerleştirme sayısı……44
Tablo 29: 2012 yılında Şanlıurfa da sektörlere göre işe yerleştirme sayısı(BİN)……..45
Tablo 30: 2012 yılında Şanlıurfa ve Türkiye de sosyal durumuna göre işe yerleştirilenlerin sayısı(BİN)……46
Tablo 31: 2012 yılında Şanlıurfa ve Türkiye de meslek gruplarına göre işe yerleştirme sayısı(BİN)……..47
Tablo 32: 2012 yılında Şanlıurfa ve Türkiye de eğitim durumuna göre işe yerleştirme sayısı(BİN)……..47
Tablo 33: Bekleme sürelerine göre kayıtlı işsizler 2012 Şanlıurfa- Türkiye……..48
Tablo 34: Yaş Gruplarına Göre İşsizlik Ödeneği Başvuruları 2012 Şanlıurfa……..48
Tablo 35: Öğrenim Durumlarına Göre İşsizlik Ödeneği Başvuruları……..49
Tablo 36: 2012 yılındaki kurs türleri ve sayısı……50
Tablo 37: 2012 yılındaki kurs türleri ve kursa katılan Erkek Kadın sayısı……..51
Tablo 38: Şanlıurfa da işsiz, başvuru, yerleştirme sayıları ve yerleştirme oranları……..53
Tablo 39: İlk ve Ortaöğretimde Okuyan Toplam Öğrenci Sayısı Şanlıurfa……..54
Tablo 40: İlköğretim ve Ortaöğretimde Yeni Kayıt ve Mezun Öğrenci Sayısı, Türkiye ve Şanlıurfa, 2010-2012……55
Tablo 41: Ortaöğretimde Okuyan Toplam Öğrenci Sayısı, Şanlıurfa, 2010-2012……..56
Tablo 42: İŞKUR İşgücü Piyasası Araştırmaları (2007-2013)……..59
Tablo 43: işyerlerinin işyeri büyüklüğü ve sektörel dağılımı, şanlıurfa 2013……..60
Tablo 44: Sektörlere göre işyeri çalışan sayıları 2013……62
Tablo 45: Sektörlere Göre Çalışanların Cinsiyet Ağırlığı 2013……..64
Tablo 46: Meslek Gruplarına Göre Çalışan Sayıları, Şanlıurfa 2013……65
Tablo 47: Çalışanların Mesleklere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı, Şanlıurfa 2013……68
Tablo 48 :Sektörlere Göre Açık İş Sayıları……70
Tablo 49: Meslek Gruplarına Göre Açık İşler, Şanlıurfa 2013……73
Tablo 50: Mesleklere Göre Açık İş Dağılımı,Şanlıurfa,2013……..76
Tablo 51: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Meslekler 2013 Şanlıurfa……..80
Tablo 52 : Temininde Güçlük Çekilen Meslekler,2013,Şanlıurfa……81
Tablo 53: Temininde Güçlük Çekilen Meslekler,2013,Şanlıurfa……..82
Tablo 54: Sektörlere Göre Net İstihdam Beklentisi……84
Tablo 55: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Beklentisi……85
Tablo 56: En Fazla İstihdam Artışı Beklenen 20 Meslek Şanlıurfa,2013……86
Tablo 57 :En Fazla İstihdam Azalışı Beklenen 20 Meslek……87

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Ana Sektörlere Göre Gayri Safi Katma Değer 2004-2010 TRC2 (%)……7
Şekil 2: Kişi Başına Düşen Gayri Safi Katma Değer TRC2-TÜRKİYE,2004-2010 (TL)……8
Şekil 3: İşyeri büyüklüklerinin Türkiye geneli ile karşılaştırılması, 2013……61
Şekil 4: Çalışan Sayılarının Türkiye Geneli İle Karşılaştırılması……63
Şekil 5 : Meslek Gruplarına Göre Çalışanların Cinsiyet Ağırlıkları……..66
Şekil 6: Meslek Gruplarının Türkiye Geneli İle Karşılaştırılması 2013……..67
Şekil 7: Çalışanların mesleklere göre dağılımı.2013,ŞANLIURFA……69
Şekil 8: Sektörlere Göre Açık İş Oranı……71
Şekil 9:Açık İş Oranının Türkiye Geneli İle Karşılaştırılması, 2013, Şanlıurfa……..72
Şekil 10: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Oranları, Şanlıurfa 2013……74
Şekil 11: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Oranlarının Türkiye Geneli İle Karşılaştırılması …..75
Şekil 12: Açık işler için talep edilen eğitim düzeyleri, ŞANLIURFA 2013……77
Şekil 13: Açık İşler İçin Talep Edilen Beceri Düzeyleri Oranı,Şanlıurfa 2013……78
Şekil 14: Açık İşlerin Aranma Kanallarının Türkiye Geneli İle Karşılaştırılması……..79
Şekil 15: Mesleklerin Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri……83

KISALTMALAR

AB: Avrupa Birliği

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

ADNKS: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

AİO: Açık iş Oranı

EUROSTAT: Avrupa Birliği İstatistik Ofisi

ILO: International Labor Organization (Uluslararası Çalışma Örgütü)

ISCO: International Standard Classification of Occupations (Uluslararası Meslek Sınıflama Standardı)

İBBS: İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması

İO: işsizlik oranı

İKO: İşgücüne katılma oranı

İŞKUR: Türkiye İş Kurumu

İPA: İşgücü Piyasası Analizi

NACE: European Classification of Economic Activities (Avrupa Birliği'nde Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması)

NİDO: Net İstihdam Değişim Oranı

OECD: Organization for Economic Co-operation And Development (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü)

TİPA: Türkiye İşgücü Piyasası Analizi

TMS: Türk Meslekler Sözlüğü

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

YÖNETİCİ ÖZETİ

2012 yılı sonuçlarına göre Şanlıurfa ilinin 15-64 yaş aralığı referans alındığında nüfusun %94,2 'si çalışma yaşındadır. Şanlıurfa ilinde nüfusun yerleşim yerlerinin dağılımı Türkiye ortalamasına göre paralellik göstermekte, nüfusun yarısından fazlası il/ilçelerde yaşamaktadır.

Şanlıurfa ilinin yaş dağılımı da Türkiye ortalamasından farklılık göstermektedir. 0-14 yaş grubu ile çalışabilir yaştaki nüfus Türkiye ortalamasına göre daha az pay alırken, yaşlı nüfusun payı daha azdır. Bu dağılım sonucu yaş bağımlılık oranları da Türkiye ortalamasından farklıdır.

Geniş yaş grubuna göre nüfusun %9,9'u okur yazar değildir. Nüfusun % 14,8'i sadece okur yazar olup, ilkokul diploması bile yoktur. Çalışabilir yaştaki nüfusun ağırlıklı kısmını % 82 lise altı eğitimliler oluşturmaktadır. Okur yazar olmayanlar, okur yazar olup bir okul bitirenler ve lise altı eğitimliler birlikte değerlendirildiğinde, il Türkiye ortalamasından (%68) daha yüksek bir eğitim seviyesine sahiptir. Kadınlar arasında özellikle diplomasızlık durumu erkeklere göre çok daha yaygındır. Okur yazar olmayan nüfusun %83'u, diploması olmayanların da %54,5'i kadın nüfustur. Nüfusun sadece %7,9'u lise ve dengi okul mezunu, %3,7'si yüksek eğitimlidir.

İl bazında mevcut işgücü piyasası temel değişkenler itibariyle ele alındığında Şanlıurfa ilinde dikkati çeken önemli husus işsizlik oranının yüksekliğidir. 2011 yılı verilerine göre il işsizlik oranı % 10,4'tür.İşgücüne katılım oranı %45,2'tir. İstihdam oranı %40,5 ile %43,7 olan Türkiye ortalamasının altındadır.

Şanlıurfa'nın işsizlik oranı Türkiye ortalamasının üstündedir ve aynı şekilde istihdam oranı da Türkiye ortalamasının üstündedir, yıllar itibariyle Şanlıurfa'da işsizlik oranının azaldığı, istihdam oranının ise arttığı görülmektedir.

Kendi kaynakları ile yatırım teşviklerinden ve kamu yatırımlarından aldıkları paylar illerin ekonomik gelişimlerini birlikte etkilemektedir. Şanlıurfa ilinin açılıp kapanan işyerleri incelendiğinde ilde gerçek kişi-ticari işletmelerin açılıp kapanma oranlarının birbirine yakın olduğu görülmektedir. 2012 yılında ilde her 100 ticari işletmeye karşılık 24 işletme kapanmıştır. 2013 yılında ise her 100 ticari işletmeye karşılık 7 işletme kapanmıştır. Yıllara göre kıyaslandığında kapanan işletme sayısında azalış görülmektedir. Diğer bir ifade ile kendi işini kuran işveren sayısında artış olduğu dikkat edilmesi gereken diğer bir husustur. Şirketlerde ise devinim daha az yaşanmış, 2013 yılında 2012 yılına kıyasla daha az şirket kapanmıştır.

İşgücü Talebine ilişkin olarak 2013 yılı için yapılan araştırma sonuçlarına göre işyerleri en çok toptan ve perakende ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir. Her 100 işyerinin 28,7'si ticaret sektöründedir. Bu sektörü % 22,5 oranı ile inşaat ve % 14,1 oranı ile imalat sektörü takip etmektedir. Üç sektördeki işyerleri araştırmada cevap veren işyerlerinin %65,3'unu oluşturmaktadır.

Çalışanların % 54'ü Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtları ve Motosikletlerin Onarımı, İdari ve destek hizmet faaliyetleri, İmalat sektöründe yer almaktadır. En fazla çalışanı olan sektör % 19,8 ile Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtları ve Motosikletlerin Onarımı sektörüdür. Bu sektörü, % 18 ile idari ve destek hizmet faaliyetleri, % 16,3 ile inşaat sektörleri takip etmektedir.

İlde çalışanların büyük çoğunluğu erkektir. Çalışanların içinde kadınların payı sadece % 10,1'dir.

Kadın çalışanların biraz daha ağırlık kazandıkları sektörlerdeki işyerlerinin toplam işyerleri içindeki payları da çok azdır. Çalışanlarının % 42'sinin kadın olduğu İnsan sağlığının ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörü işyerlerinin işyerleri içindeki ağırlığı %4,2'dir.

Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtları ve Motosikletlerin Onarımı sektörü erkeklerde, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetlerinde kadınlarda en çok çalışılan sektör olarak ilk sıradadır. Çalışan sayılarının yakın olduğu sektör İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleridir. Erkek çalışanların %6,5'i, kadın çalışanların da %4,2'si İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetlerinde çalışmaktadır.

Çalışanların Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtları ve Motosikletlerin Onarımı sektöründe yoğunlaşması mesleki dağılımları etkilemektedir. Çalışanların dörtte biri nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar ana meslek grubunda çalışmaktadır. İkinci sırada % 17,6'sı ile Tesis, Makine Operatörleri Ve Montajcıları ile, üçüncü ve dördüncü sırada birbirine yakın oranlar ile hizmet ve satış elemanları ve Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanları yer almaktadır. Ana meslek gruplarının cinsiyetlere göre dağılımı farklılık göstermektedir. Toplam çalışanların % 10,1'ini kadınlar teşkil ederken, nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanların ve Profesyonel Meslek Mensuplarında çalışanların % 2,5'i kadındır, yöneticilerin ise sadece % 0,3'ü, kadındır.

Araştırmaya cevap veren işyerleri itibariyle en fazla açık iş sayısı, en fazla işyeri sayısı ve en fazla çalışan sayısı Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtları ve Motosikletlerin Onarımı sektöründedir. Bu sektörde açık iş sayısı 585'tir ve bu sektörü inşaat (358) sektörü takip etmektedir. Toplam Açık işlerin %27,5'i Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtları ve Motosikletlerin Onarımı, % 16,9'u inşaat , %12,6'sı insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründedir. Kamu yönetimi ve savunma zorunlu sosyal güvenlik, Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektöründe ise hiç açık iş bulunmamaktadır.

İlde açık iş oranı % 4,1'dir ve bu oran % 4,4 olan Türkiye ortalamasının altındadır.

Ana meslek grupları itibariyle en fazla ihtiyaç duyulan meslek grubu % 27,3 Sanatkarlar ve İlgili İşlerde çalışanlardır. Bu ana meslek grubunu Hizmet Ve Satış Elemanları % 22,3 ile Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar % 14,9 takip etmektedir.

Meslekler itibariyle de açık işin en fazla olduğu meslek güvenlik görevlisi'dir. Açık işlerin % 9,7'sini oluşturmaktadır. Bundan sonra sırasıyla hemşire %5,9 ,elektrikçi genel %3,6 makineci(dikiş) %2,5 takip etmektedir .

Temininde en zorluk çekilen meslek sıhhi tesisatçısı'dır. Toplamda temininde güçlük çekilen mesleklerin % 9'unu sıhhi tesisatçı oluşturmaktadır. Bu mesleği % 8,9 ile Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik) takip etmektedir. Temininde en zorluk çekilen meslekler sıralamasında diğerleri arasında ise fark minimum düzeydedir ve % 8,8 ile İnşaat Kalıpçısı (Ahşap), % 8,3 Mobilyacı, % 2,6 İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle) ve makineci(dikiş), bahçıvan %2,1 dir.

Araştırmaya cevap veren işyerlerinin kısa ve orta vadede almayı planladıkları eleman sayısı, çıkartmak istediklerinden farklıdır. Yani ilde kısa (31 Aralık 2013) ve orta vadede (30 Haziran 2014) istihdam artışı beklenmektedir. Kısa vadede en çok istihdam artışı bekleyen işyerleri Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı sektörüdür.

Araştırmanın uygulandığı tarihe kadar Aralık 2013 net istihdam değişim oranı düşük olan sektörler ise ; Eğitim,30 Haziran 2014 itibariyle de İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet faaliyetleri sektöründe net istihdam azalışı beklenmektedir.

Net istihdam değişim oranı (NİDO) kısa vadede orta vadeden daha yüksektir. Beklenti oranı % 10,19'dan % 6,74'e düşmüştür. Diğer bir ifade ile kısa vadede işverenlerin gelişme beklentisi daha fazladır.

Orta vadede yani 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle ilde en fazla istihdam artışı bekleyen sektör %23,5 ile diğer hizmet faaliyetleri sektörüdür.%18,6 ile su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri %12,79 toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı net istihdam artışının beklendiği diğer sektörlerdir.

GİRİŞ

Şanlıurfa ili işgücü piyasası analiz raporunun nihai hedefi ilin işgücü piyasası arz ve talep boyutunu birlikte ele alarak, arz ve talep arasındaki eşleşme problemlerini ortaya çıkartmak ve bu dengesizliğin giderilmesine yardımcı olacak önerileri oluşturmaktır.

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanmayabilmektedir. Açık işler, işgücünün yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle de zamanında doldurulamamaktadır.

İller bazında etkin bir işgücü piyasası analizi için, illerin arz ve talep yapısını aynı dönem itibariyle yansıtan arz ve talep verilerine ihtiyaç vardır. Bu ihtiyaç doğrultusunda ideal olan, il işgücü piyasasının her iki boyutunu ortaya koyan araştırmaların eş zamanlı yapılmasıdır. Böyle bir çalışmanın gerek işgücü gerekse mali açıdan yaratacağı büyük yük dikkate alındığında, pratik bir çözüm işgücü piyasası arz analizlerinde mevcut veri setlerinin kullanımıdır. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) ile Hanehalkı İşgücü Anketi (HİA) sonuçlarına dayanmaktadır.

İşgücü piyasası talep verileri Çalışma ve İş Kurumuna kayıtlı işverenler itibariyle idari kayıt olarak mevcuttur, ancak bu kayıtlar ilin genel talep yapısı hakkında yeterince fikir verememektedir. İşgücü talebinin illerdeki tüm işverenleri kapsayacak şekilde üretilmesi işgücü piyasasının doğru takibi açısından son derece önemlidir ve bu nedenle de özel bir talep araştırmasının periyodik olarak düzenlenmesi bir gerekliliktir.

İşgücü talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri sürdürülmektedir. Bu çalışmalarda değişik yöntemlerin kullanılması sonucu, hem illerin işgücü piyasalarının yıllar itibariyle değişimlerinin izlenmesinde hem de iller arası karşılaştırmalarda problemler yaşanmıştır. Problemlerin giderilmesi için tüm iller için standart bir talep araştırması uygulanması ve işgücü piyasası analiz raporunun yazımı kaçınılmaz olmuştur.

İhtiyaçlar doğrultusunda Kamu İstihdam Hizmetlerinin Geliştirilmesi Projesi kapsamında Şanlıurfa ili için 15 Mayıs – 30 Haziran 2013 tarihleri arasında İşgücü Piyasası Talep Araştırması uygulanmış ve işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Analiz Raporu hazırlanmıştır.

Bu Rapor üç bölüm olarak ele alınmıştır.

Birinci bölüm, ilin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurlardan ekonomik veriler, nüfus ve eğitim göstergeleri ile işgücü göstergeleri birlikte ele alınarak, il işgücü piyasasının genel görünümü analiz edilmiştir. Bu bölümde ayrıca İŞKUR verileri de ele alınarak ilin işgücü piyasası İŞKUR verileri ile analiz edilmiştir.

İkinci bölüm, İşgücü Talep Araştırması sonuçlarını analiz ederek Şanlıurfa işgücü talep yapısını ortaya koymaktadır. İşgücü Talep verilerine yönelik veri setlerinin temini doğrultusunda uygulanan İşgücü Talep Araştırmasının amacı işverenlerin açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

Üçüncü bölüm Şanlıurfa işgücü piyasası arz ve talep yapılarını birlikte ele almakta ve özellikle talep araştırması sonuçlarından yola çıkarak, İŞKUR istatistikleriyle birlikte ilin işgücü piyasasını değerlendirmektedir. Elde edilen bulgular ışığında işgücü piyasasının geliştirilmesi ve iyileştirilmesine yönelik öneriler sunmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

İŞGÜCÜ PiYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN

İşgücü arz analizlerinde kullanılan veri setlerinden nüfus ve eğitim göstergelerini iller itibariyle ve yıllık bazda bulmak mümkün iken ekonomik yapı ve işgücü piyasası veri setlerinin tümünü iller bazında elde etmek mümkün değildir. Bu veri setlerinin büyük bir kısmı bölgesel (İBBS 2 bölgeleri)[2] veri setleridir. Bölgeler mümkün oldukça illerin sosyo-ekonomik yapıları dikkate alınarak bir araya getirilmeye çalışılsa da iller arası gelişmişlik indeksi dikkate alındığında bölgelerin oluştuğu iller arasında farklılıklar ortaya çıkabilmektedir. Bu nedenle bölgesel göstergelerin, kapsadığı illeri temsil ettiğini söylemek her bölge için geçerli olmayabilmektedir ve bölge istatistikleri kullanılarak yapılan yorumlarda bu hususa dikkat edilmelidir.

Bu durum Şanlıurfa ilinin yer aldığı TRC2 (Şanlıurfa,Diyarbakır illerini içeren bölge) için de geçerlidir.Şanlıurfa, Diyarbakır ile benzer sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasında yer almaktadır.[3] Bölgede gelişmişlik sıralaması itibariyle Diyarbakır ili Şanlıurfa ilinden biraz daha gelişmiş durumdadır.

A.EKONOMİK VERİLER

İlin yarattığı katma değer, kişi başına düşen gelir, büyüme hızı, özel ve kamu sektör yatırımları gibi ekonomik değişkenler ilin sosyo-ekonomik yapısını ve dolayısıyla ilin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurların başında gelmektedir. Ekonomik veri setinin önemli bir bölümünü il ve hatta bölgesel bazda bulmak mümkün değildir.

İlin ekonomik gücünü gösteren temel gösterge illerin milli geliridir. TÜİK illerin milli gelir hesaplamasını 2001 yılından itibaren yayınlamamaktadır. Bu serinin yerine üretilmeye başlanan katma değer ve yıllara göre gelişimini gösteren istatistikler 2008 yılından bu yana üretilmemektedir. Son yıllara ait verinin eksikliğine rağmen, bu kısımda bir fikir vermesi amacıyla veri değerlendirmede kullanılmıştır.

[2] .Bölgesel sınıflama üç düzeyden oluşmaktadır. İlk aşamada idari yapıya uygun olarak 81 il, 3.düzeyde bölge birimleri olarak tanımlanmıştır. Ekonomik, sosyal, kültürel ve coğrafi yönlerden benzer illerin belirli bir nüfus büyüklüğü de dikkate alınarak gruplanması ile 26 birim 2. Düzeyde bölge birimleri tanımlanmıştır. Yine aynı kritere göre 2. düzey bölge birimlerinin gruplanması sonucu 12 birim 1. düzeyde bölge birimleri tanımlanmıştır.

[3]. İllerin ve bölgelerin sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasına ilişkin en son çalışma Kalkınma Bakanlığı tarafından 2011 yılında yapılan çalışmadır. Çalışma; demografi, eğitim, sağlık, istihdam, rekabetçi ve yenilikçi kapasite, mali kapasite, erişebilirlik ve yaşam kalitesi olmak üzere 8 alt kategoride 61 değişken ve temel bileşenler analizi kullanılarak hazırlanmıştır.

[4] .İl ekonomisinin en önemli göstergesi olan İllerin Gayri Safi Yurt İçi Hasıla değerleri 2001 yılından itibaren hesaplanmamaktadır. Bu serinin yerine üretilen Gayri Safi Katma Değer İstatistiklerinin en son yayınlanma yılı 2011 yılı olup, 2008 yılı değerlerini içermektedir. 2009 yılı değerlerine ilişkin veri seti henüz yayınlanmamıştır. Serinin başlangıç yılı 2004 yılıdır.

1.ANA SEKTÖRLERE GÖRE GAYRİ SAFİ KATMA DEĞER:

Şekil 1: Ana Sektörlere Göre Gayri Safi Katma Değer 2004-2010 TRC2 (%)

KAYNAK: TÜİK

TRC2'de sektörlere göre gayri safi katma değer en fazla hizmetler sektörün de, en az ise sanayi sektöründedir. Yıllara göre hizmetler sektöründe artış, tarım sektöründe azalış ve sanayi sektöründe ise dalgalanmalar olduğu görülmektedir.

2.KİŞİ BAŞINA DÜŞEN GAYRİ SAFİ KATMA DEĞER

Şekil 2: Kişi Başına Düşen Gayri Safi Katma Değer TRC2-TÜRKİYE,2004-2010 (TL)

KAYNAK: TÜİK

Şekil 2'ye göre kişi başına düşen gayri safi katma değer, TRC2 ve Türkiye de yıllara göre artış göstermektedir.TRC2'de 2004 yılındaki 3404 tl iken 2851 tl artış göstererek 2010 yılında 6255 tl olmuştur.

3.YATIRIM TEŞVİKLERİ

Tablo 1: Şanlıurfa Yatırım Teşvikleri 2010-2013

Yıllar	Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
2010	Yabancı Sermaye	1	1	21
	Yerli Sermaye	104	330	2.678
	Genel Toplam	**105**	**331**	**2.699**
2011	Yabancı Sermaye	0	0	0
	Yerli Sermaye	56	685	1640
	Genel Toplam	**56**	**685**	**1640**
2012	Yabancı Sermaye	3	12	1.172
	Yerli Sermaye	96	589	4.452
	Genel Toplam	**99**	**601**	**5.624**
2013	Yabancı Sermaye	2	8	480
	Yerli Sermaye	76	553	3.808
	Genel Toplam	**78**	**561**	**4.288**

KAYNAK: EKONOMİ BAKANLIĞI 2013

Şanlıurfa ilinde yerli sermayenin yatırım teşvikinden yararlanan girişimlere işaret eden alınan belge sayısında ve bu teşvikli yatırımların yarattığı istihdamda istikrardan ziyade bir dalgalanma gözlemlenmektedir. Aynı referans dönemleri için 2013 yılıyla 2012 yılı karşılaştırılacak olursa, 2013 yılında 2012 yılına göre ilde yatırım teşvik belgesi adedi, sabit yatırım ve söz konusu teşviklerin ortaya koyduğu toplam istihdamda düşüş görülmektedir.

Tablo 1.1: Türkiye Geneli Yatırım Teşvikleri Şanlıurfa Yatırım Teşvikleri 2013

	Sermaye Türü	Belge Adedi	Sabit Yatırı (Milyon TL)	İstihdam
ŞANLIURFA	Yabancı Sermaye	2	8	480
	Yerli Sermaye	76	553	3.808
	Genel Toplam	**78**	**561**	**4.288**
TÜRKİYE	Yabancı Sermaye	170	7.977	7.230
	Yerli Sermaye	3.200	42.619	114.005
	Genel Toplam	**3.370**	**50.596**	**121.235**

KAYNAK: EKONOMİ BAKANLIĞI 2013

Tablo 1.1'de teşvik yatırımlarının referans dönemde ortaya koyduğu istihdamın ülke için de Şanlıurfa için de arttığı görülmektedir. Sözü edilen istihdam gerek ülke genelinde gerek ilimizde sayıca daha az teşvikli yatırım ile yaratılmış olmakla birlikte, Şanlıurfa genelindeki

bu artış, ülke genelindeki artışın aksine yatırım teşvikli sabit yatırımların tutarında da artışla birlikte gerçekleşmiştir.

4.KAMU YATIRIMLARI:

Tablo 2: Kamu Yatırımlarının Sektörel Dağılımı Şanlıurfa 2012-2013 (BİN TL)

SEKTÖRLER	2012	2013
TARIM	409.465	418.638
MADENCİLİK	6.281	801
İMALAT	0	0
ENERJİ	42.357	53.590
ULAŞTIRMA - HABERLEŞME	6.356	26.842
TURİZM	3.624	865
KONUT	776	4.111
EĞİTİM	86.166	93.498
SAĞLIK	25.102	20.092
DİĞER KAMU HİZMETLERİ	67.609	170.339
TOPLAM	**647.736**	**789.586**

KAYNAK: DPT

Şanlıurfa'da kamu yatırımlarının sektörel dağılımına göre en fazla Tarım sektörüne yapıldığı görülmektedir ; nedeni Şanlıurfa'nın tarım şehri olmasından ileri gelmektedir. İmalat sektöründe ise kamu yatırımının yapılmadığı tabloda görülmektedir.2012 yılına göre 2013 yılı kıyaslandığında oran bazında Ulaştırma-Haberleşme sektörüne fazla yatırım yapıldığı; Madencilik, Turizm, Sağlık sektörlerine ise geçen yıla kıyasla devlet desteğinin azaldığı anlaşılmaktadır.

Tablo 2.1: Kamu Yatırımlarında İlin yeri 2013 (BİN TL)

İLLER	TARIM	MADENCİLİK	İMALAT	ENERJİ	ULAŞTIRMA - HABERLEŞME	TURİZM	KONUT	EĞİTİM	SAĞLIK	DİĞER KAMU HİZMETLERİ	İL TOPLAMI
ADANA	101 975	1 156		2 664	30 299		900	106 051	24 900	93 154	361 099
ADIYAMAN	41 672	88 617		195	4 790	334	11 766	44 367	33 950	68 243	293 934
AFYONKARAHİSAR	74 856	5 657	9 018	3 406	39 740	992	15 281	50 049	23 688	26 701	249 388
AĞRI	36 504	168	1		16 066		85 643	51 560	15 150	71 821	276 913
AMASYA	30 948	376		5 000	11 074		2 130	36 202	5 302	64 419	155 451
ANKARA	120 527	123 710	72 320	25 743	1 668 273	360	13 754	369 752	91 602	1 178 675	3 664 716
ANTALYA	114 137	65 528		18 640	27 119	28 491	6 410	84 661	61 000	209 331	615 317
ARTVİN	18 758	572		306 811	43 882	750	18 700	27 858	5 000	10 706	433 038
AYDIN	36 693	1 591		24 135	4 851	3 059	900	60 725	27 602	30 402	189 958
BALIKESİR	65 864	11 958	25 821	2 092	49 856	1 320	787	50 902	39 679	32 685	280 964
BİLECİK	3 326	128		1 152	27 674	500	1 500	28 516	400	4 443	67 639
BİNGÖL	23 437	1		255 000	27 856		9 458	58 948	9 102	14 812	398 614
BİTLİS	7 343	96		8	9 569	1 085	3 112	43 624	4 252	23 841	92 930
BOLU	10 323	11			7 724	71	20	43 145	5 650	10 309	77 253
BURDUR	40 871	1 160		2	1 052		893	59 634	3 650	6 476	113 738
BURSA	56 585	156	500	8 228	88 502	1 050	1 114	71 684	42 928	144 545	415 292
ÇANAKKALE	42 991	536		31 514	29 188	45 387	1 650	43 469	20 552	28 045	243 332
ÇANKIRI	46 882	872		200	6 746	3 250	786	52 666	4 350	5 500	121 262
ÇORUM	31 041	423			5 733	500	11 092	33 342	22 515	30 671	135 317
DENİZLİ	49 843	2 762	11 000	14	16 666	1 987	922	46 064	10 650	54 296	194 204
DİYARBAKIR	464 595	51 099		20 807	36 742	334	11 706	102 315	10 650	216 578	914 826
EDİRNE	50 708	1 937		2 510	28 552	2 579	200	41 237	11 002	13 852	152 577
ELAZIĞ	27 489	991	1	24 412	20 685	71	80 427	51 146	19 300	28 305	252 827
ERZİNCAN	17 415	503	21 000	2 387	23 204	2 000	5 396	33 456	5 334	66 976	177 671
ERZURUM	82 107	343	3 300	11 002	45 958	1 000	9 967	65 363	36 500	104 706	360 246
ESKİŞEHİR	31 953	19 286	61 570	6 905	203 031	371	1 600	57 886	12 750	108 604	503 956
GAZİANTEP	73 050	432	30	3 509	109 022	525	3 444	109 143	23 550	98 125	420 830
GİRESUN	25 667	56		6 322	2 178		12 523	39 302	12 050	45 086	143 184
GÜMÜŞHANE	30 137	179		1 790	4 374	200	868	36 267	3 000	5 225	82 040
HAKKARİ	21 300			11	64 040		134	47 956	5 400	16 460	155 301
HATAY	66 362	355 961	512	22 606	44 734	1 002	700	77 906	16 400	47 444	633 627
ISPARTA	31 139	3 160		854	1 288	3 900		41 405	12 280	11 527	105 473
MERSİN	51 631	50 142		7 902	37 546	15 512	750	125 183	56 502	165 953	511 121
İSTANBUL	13 912	55 447	21 212	92 527	1 216 290	4 628	920	386 186	103 002	352 086	2 246 210
İZMİR	128 349	2 744	726	32 060	572 252	8 000	530	147 751	66 450	250 892	1 209 754
KARS	24 871	147	1	1 500	60 563	1 000	878	29 829	26 375	36 416	181 580
KASTAMONU	32 441	376		1 556	5 383	2 800	3 630	40 718	15 454	11 300	113 658
KAYSERİ	111 231	2 545	1 000	2 844	77 840	8 842	441	88 440	24 000	90 654	407 837
KIRKLARELİ	30 431	10 646	1	10 858	2 683			40 212	5 950	37 044	137 825
KIRŞEHİR	12 106	635	423	1 250	6 297	250	50	47 745	2	16 458	85 216
KOCAELİ	7 184	11	15 800	17 889	185 633	2 000		78 846	18 600	69 551	395 514
KONYA	264 276	5 813	1 580	11 960	67 433	2 000	504	110 724	38 900	120 564	623 754
KÜTAHYA	37 884	62 797	106 690	3 008	9 539		18 330	64 947	7 200	44 157	354 552

İLLER	TARIM	MADENCİLİK	İMALAT	ENERJİ	ULAŞTIRMA - HABERLEŞME	TURİZM	KONUT	EĞİTİM	SAĞLIK	DİĞER KAMU HİZMETLERİ	İL TOPLAMI
MALATYA	51 722	1 028	1 184	104	28 404		775	57 100	38 580	30 656	209 553
MANİSA	62 073	2 631	1 000	23 882	18 366	310	130	65 320	26 600	46 207	246 529
KAHPAMANMARAŞ	56 264	26 049	1	232 976	29 774		60	63 404	57 300	49 571	515 399
MARDİN	31 660	1 651		1 223 899	51 742	591	1 335	68 491	7 450	72 062	1 458 881
MUĞLA	36 155	787		31 347	19 020	16 165	1 340	40 569	18 650	40 605	204 638
MUŞ	22 345	698	1	3 410	39 435		7 009	61 482	6 120	31 711	172 211
NEVŞEHİR	11 217	2 919		8 143	1 455	2 750	200	30 733	1 500	9 663	68 580
NİĞDE	39 715	3 042	4 601	2	4 029		1 708	30 133	2 000	11 650	96 880
ORDU	11 000	55		8 044	173 623	1 000	1 685	30 660	8 687	65 143	299 817
RİZE	9 212	572	10 400	580	14 508	71	20 463	39 245	2 002	13 465	110 518
SAKARYA	8 759	128	7 661	5 700	294 771	500	368	38 279	12 504	49 306	417 976
SAMSUN	74 872	263	1	1 204	44 594	3 309	4 843	78 381	20 429	92 113	320 009
SİİRT	3 737	6 937		2 694	7 461	333	622	34 332	1 550	15 016	72 682
SİNOP	33 972	377		6 002	75 130	1 000	3 314	30 754	1 500	15 386	167 435
SİVAS	87 094	2 150	5 536	51 964	63 124	9 960	1 506	56 667	12 250	19 142	309 393
TEKİRDAĞ	11 577	2 934		508	56 347		550	52 065	23 202	99 863	247 046
TOKAT	33 165	433	6 500	4 508	11 298		250	44 997	19 750	15 921	136 822
TRABZON	43 238	27 062		1 022	5 233	4 011	800	51 071	15 500	75 572	223 509
TUNCELİ	1 893	1		304	7 207		3 442	35 241	770	13 305	62 163
ŞANLIURFA	418 638	801		53 590	26 842	865	4 111	93 498	20 902	170 339	789 586
UŞAK	26 488	1 304	6	1 800	2 938		24	35 209	2 500	12 868	83 137
VAN	16 460	241	2 263	23 006	40 011	6 500	18 325	60 635	97 307	137 292	402 240
YOZGAT	33 997	1 288		2	6 933		980	57 064	16 521	38 783	155 578
ZONGULDAK	17 874	2 564		24 487	13 686		3 543	40 660	10 752	20 034	133 600
AKSARAY	17 293	1 204		3 073	217 976	1 750	4 042	30 660	7 650	32 767	316 415
BAYBURT	18 447	122		900	383		383	22 842	2 002	1 850	46 929
KARAMAN	36 808	369		23 966	2 303	2 000		63 733	10 050	26 597	165 826
KIRIKKALE	10 372	877	41 321	2	3 750			50 253	22 390	6 852	135 817
BATMAN	11 364	126 384		8 224	3 624	334	810	54 762	700	38 388	244 590
ŞIRNAK	4 021	4 830		6 930	48 122	333	200	41 329	2 302	25 712	133 779
BARTIN	12 271	11		12 000	30	2 800	40	22 580	2 250	28 717	80 699
ARDAHAN	2 104	221		106	2 092		317	33 564	3 850	8 367	50 621
IĞDIR	17 875	1		500	4 202		5 349	51 021	2 352	8 239	89 539
YALOVA	3 737	11		6 480	184	59		39 039		14 006	63 516
KARABÜK	4 760	71	67	396	5 794		181	51 945	19 402	3 709	86 325
KİLİS	17 362	40		196	1 374	333		27 826		12 989	60 120
OSMANİYE	13 350	1 523		6	2 475		15	50 158	302	11 763	79 592
DÜZCE	17 909	1 500		6	1 697	1 250		36 650	29 135	8 984	97 131
MUHTELİF	2 081 000	636 893	250 302	1 547 519	8 695 391	154 171	184 784	3 419 533	1 660 686	7 146 322	25 776 601
TOPLAM	**6 002 624**	**1 790 700**	**683 350**	**4 290 765**	**14 967 255**	**356 545**	**613 250**	**8 419 268**	**3 169 890**	**12 587 973**	**52 881 620**

NOT: Yatırım Programında toplamı dışı tutulan yatırımlar dahil edilmiştir.

KAYNAK:DPT

5. ŞANLIURFA'DA AÇILAN VE KAPANAN İŞYERLERİ SAYISI :

Tablo 3: Açılan ve kapanan işyerleri sayısı 2013 ŞANLIURFA-TÜRKİYE, Ocak-Ağustos

	2013(OCAK-AĞUSTOS)							
	KURULAN			TASFİYE		KAPANAN		
	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.
ŞANLIURFA	459	2	362	33	3	32	3	111
TÜRKİYE	32621	662	41050	6735	987	10221	1267	57132

KAYNAK: TOBB

Şanlıurfa da TOBB verilerine göre kurulan şirket sayısı tasfiye edilen ve kapanan şirket sayısına göre fazla olması üretim ve işgücü piyasasında istihdam ortamının geçen yıllara oranla daha fazla olduğu görülmektedir.2013 yılı ağustos ayına kadar kurulan kooperatif sayısının az olduğu, Gerçek kişi ticari işletmelerinde kurulan işyerleri tasfiye edilen ve kapanan işyerlerine oranla çok fazla olması girişimci, kendi işini kurmak ve işletme sahibi olma düşüncesinin yaygınlaştığı anlamı çıkmaktadır. Tablo 3'e bakıldığında Türkiye de toplamda 2013 yılında kurulan şirket sayısı kapanan ve tasfiye edilen şirket sayısından fazla, diğerlerinde ise az olduğu görülmektedir.

B.NÜFUS GÖSTERGELERİ

Bu bölümde, Şanlıurfa ili için yerleşim yerlerine çalışma yaşına, cinsiyete ve bitirilen eğitim düzeyine göre nüfus incelenecektir.

1.YERLEŞİM YERLERİNE GÖRE NÜFUS:

Tablo 4: Yerleşim yerlerine göre nüfus Şanlıurfa –Türkiye,2010-2012

2010									
	İl/İlçe merkezi			Belde/Köy			Toplam		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
Türkiye	**56.222.356**	**28.308.856**	**27.913.500**	**17.500.632**	**8.734.326**	**8.766.306**	**73.722.988**	**37.043.182**	**36.679.806**
Şanlıurfa	922.539	463.515	459.024	740.832	367.867	372.965	1.663.371	831.382	831.989
2011									
	İl/İlçe merkezi			Belde/Köy			Toplam		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
Türkiye	**57.385.706**	**28.853.575**	**28.532.131**	**17.338.563**	**8.679.379**	**8.659.184**	**74.724.269**	**37.532.954**	**37.191.315**
Şanlıurfa	951.925	478.982	472.943	764.329	379.427	384.902	1.716.254	858.409	857.845
2012									
	İl/İlçe merkezi			Belde/Köy			Toplam		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
Türkiye	**58.448.431**	**29.348.230**	**29.100.201**	**17.178.953**	**8.607.938**	**8.571.015**	**75.627.384**	**37.956.168**	**37.671.216**
Şanlıurfa	975.455	491.141	484.314	786.620	390.380	396.240	1.762.075	881.521	880.554

KAYNAK: TÜİK

Şanlıurfa'da 2010'dan 2012'ye kadar il/ilçe merkezi, belde/köy nüfusunun arttığı, toplamda erkek nüfusunun kadın nüfusundan fazla olduğu görülmektedir. Bu durum Türkiye genelinde de paralellik göstermektedir. Nüfusun büyük bir kısmı İl/İlçe merkezinde oturmaktadır.2012 yılı ADNKS sonuçlarına göre Şanlıurfa'da nüfus 881.521 kadın,880.554 erkek ve toplamda 1.762.075 olduğu açıklanmaktadır.

2..ÇALIŞMA YAŞINA VE CİNSİYETE GÖRE NÜFUS:

Tablo 5: Çalışma yaşına ve cinsiyete göre nüfus Şanlıurfa,2010-2012

	2010			2011			2012		
Yaş grubu	**Toplam**	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**	**Erkek**	**Kadın**
'0-4'	251.430	129.194	122.236	258.126	132.432	125.694	264.989	135.688	129.301
'5-9'	230.390	118.613	111.777	234.637	120.702	113.935	239.275	122.779	116.496
'10-14'	219.371	112.192	107.179	225.060	115.212	109.848	226.918	116.282	110.636
'15-19'	184.101	94.012	90.089	189.257	96.620	92.637	194.220	99.211	95.009
'20-24'	146.716	67.671	79.045	150.658	70.577	80.081	155.921	74.135	81.786
'25-29'	135.114	66.700	68.414	139.117	69.039	70.078	141.443	70.187	71.256
'30-34'	113.447	56.445	57.002	120.778	59.994	60.784	125.546	62.288	63.258
'35-39'	90.053	45.019	45.034	92.375	46.028	46.347	95.591	47.621	47.970
'40-44'	63.739	33.137	30.602	67.714	34.910	32.804	73.068	37.170	35.898
'45-49'	68.145	34.098	34.047	69.584	35.139	34.445	67.655	34.449	33.206
'50-54'	42.049	20.106	21.943	45.022	21.337	23.685	49.234	23.507	25.727
'55-59'	35.512	17.789	17.723	36.870	18.634	18.236	37.503	18.785	18.718
'60-64'	27.957	12.861	15.096	28.894	13.290	15.604	29.821	13.984	15.837
'65-69'	19.587	9.163	10.424	20.356	9.388	10.968	21.423	9.747	11.676
'70-74'	15.377	6.702	8.675	16.140	7.116	9.024	16.633	7.350	9.283
'75-79'	10.589	4.574	6.015	10.948	4.581	6.367	11.117	4.547	6.570
'80-84'	6.248	2.187	4.061	6.648	2.380	4.268	7.219	2.642	4.577
'85-89'	2.318	627	1.691	2.724	712	2.012	3.020	828	2.192
'90+'	1.228	292	936	1.346	318	1.028	1.479	321	1.158
Toplam	**1.663.371**	**831.382**	**831.989**	**1.716.254**	**858.409**	**857.845**	**1.762.075**	**881.521**	**880.554**

KAYNAK: TÜİK

Tablo 5'te yaş gruplarına göre nüfus yıllara göre artış göstermektedir. Nüfusun büyük bir kısmı 0-9 yaş arasındadır. Kadın nüfusu erkek nüfusuna göre 0-54 yaş arasında daha az, fakat 55 yaş üstünde ise kadın nüfusu erkek nüfusuna göre daha fazladır. Çalışan yaş grubu 15-34 yaş grubu yıllara göre artmakta 2009 yılında 579.074 iken,38.085 kişi artarak 2012 yılında 617.130 kişiye yükselmiştir.

3.GENİŞ YAŞ GRUBUNA GÖRE NÜFUSUN BİTİRİLEN EĞİTİM DURUMU:

Tablo 6: Geniş yaş grubuna göre eğitim 2012 Şanlıurfa

Yaş grubu	Cinsiyet	Okuma yazma bilmeyen	Okuma yazma bilen fakat bir okul bitirmeyen	İlkokul mezunu	İlköğretim mezunu	Ortaokul veya dengi okul mezunu	Lise veya dengi okul mezunu	Yüksekokul veya fakülte mezunu	Yüksek lisans mezunu	Doktora mezunu	Bilinmeyen	Toplam
'6-13'	Erkek	27	189.009	0	1.291	0	0	0	0	0	327	**190.654**
	Kadın	281	178.916	0	1.356	0	0	0	0	0	661	**181.214**
'14-17'	Erkek	220	23.326	0	59.399	0	570	0	0	0	506	**84.021**
	Kadın	1.771	33.515	0	41.819	0	502	0	0	0	1.625	**79.232**
'18-21'	Erkek	872	9.829	0	36.615	0	15.109	473	0	0	1.352	**64.250**
	Kadın	6.297	23.710	0	24.657	0	10.441	354	0	0	4.156	**69.615**
'22-24'	Erkek	1.173	8.551	0	18.392	0	13.171	3.781	4	0	2.255	**47.327**
	Kadın	7.167	15.092	0	12.107	0	6.733	3.259	2	0	4.403	**48.763**
'25-29'	Erkek	1.826	7.798	8.575	18.758	335	14.165	9.339	168	16	9.127	**70.107**
	Kadın	11.318	14.323	15.605	8.925	283	7.048	6.622	198	27	6.702	**71.051**
'30-34'	Erkek	1.949	5.079	14.736	13.708	2.769	11.299	7.411	455	117	4.682	**62.205**
	Kadın	12.000	11.173	18.999	4.787	1.755	4.781	3.835	266	105	5.409	**63.110**
'35-39'	Erkek	1.253	3.077	14.931	10.101	2.822	8.209	4.750	325	149	1.901	**47.518**
	Kadın	10.102	8.898	16.326	3.199	1.545	2.734	1.673	129	76	3.189	**47.871**
'40-44'	Erkek	1.084	2.485	13.256	7.770	3.211	5.091	2.716	253	168	1.053	**37.087**
	Kadın	9.089	7.673	11.262	2.011	1.208	1.653	719	68	39	2.130	**35.852**
'45-49'	Erkek	1.411	2.778	13.790	6.239	2.909	4.414	1.626	176	147	908	**34.398**
	Kadın	10.313	7.560	9.441	1.356	899	1.096	318	33	33	2.122	**33.171**
'50-54'	Erkek	1.372	2.232	9.612	3.061	1.744	3.371	1.201	94	70	724	**23.481**
	Kadın	10.024	5.639	6.286	621	449	632	186	7	9	1.842	**25.695**
'55-59'	Erkek	1.813	2.566	7.883	1.589	1.213	1.648	1.128	78	34	809	**18.761**

	Kadın	8.902	3.669	3.501	212	218	301	162	10	8	1.722	**18.705**
'60-64'	Erkek	2.123	2.437	5.894	666	746	835	500	35	21	722	**13.979**
	Kadın	9.043	2.716	2.016	77	108	127	77	4	4	1.652	**15.824**
'65 +'	Erkek	8.533	5.630	6.904	319	682	649	414	19	22	2.251	**25.423**
	Kadın	22.623	4.019	1.999	42	101	121	57	6	8	6.475	**35.451**
	Toplam	**142.586**	**581.700**	**181.016**	**279.077**	**22.997**	**114.700**	**50.601**	**2.330**	**1.053**	**68.705**	**1.444.765**

KAYNAK: TÜİK

2012 yılında Şanlıurfa'da eğitim durumuna göre nüfusta okuma yazma bilen fakat bir okul bitirmeyen nüfus genel nüfusun yarısına yakın bir kısmını oluşturmaktadır. Okuma yazma bilmeyenler arasında kadınların çoğunlukta olduğu dikkat çekmektedir. 168.684 kişi lise ve üstü eğitim düzeyinden mezundur. Çalışma yaş aralığı (15-35)nüfusun en fazla ilköğretim mezunu ,en az ise doktora mezunu eğitim düzeyine sahip olduğu görülmektedir.

İŞKUR

4. İLLERE GÖRE TEMEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ, 2011

Tablo 7: İllere göre temel işgücü göstergeleri 2011 Türkiye(BİN)

İl	15 ve daha yukarı yaştaki nüfus	İşgücü	İstihdam	İşsiz	İşgücünde olmayan nüfus	İşgücüne katılım oranı	İstihdam oranı	İşsizlik oranı
Toplam	**55 639**	**26 420**	**24 320**	**2 100**	**29 219**	**47,5**	**43,7**	**7,9**
Adana	1 536	671	595	77	864	43,7	38,7	11,4
Adıyaman	408	211	187	23	197	51,7	46,0	11,1
Afyonkarahisar	530	250	237	13	281	47,1	44,7	5,1
Ağrı	333	163	151	12	170	49,0	45,5	7,2
Amasya	255	124	116	7	131	48,5	45,6	6,0
Ankara	3 794	1 691	1 570	121	2 103	44,6	41,4	7,1
Antalya	1 559	835	790	45	723	53,6	50,7	5,4
Artvin	134	78	73	5	56	58,3	54,7	6,0
Aydın	794	391	359	33	403	49,2	45,1	8,3
Balıkesir	942	459	426	33	483	48,7	45,2	7,2
Bilecik	163	76	72	4	87	46,7	44,2	5,3
Bingöl	182	86	78	8	95	47,5	43,1	9,3
Bitlis	208	103	91	11	106	49,2	43,7	11,1
Bolu	223	105	99	6	118	47,1	44,4	5,7
Burdur	201	103	97	6	98	51,3	48,2	5,9
Bursa	2 045	985	916	69	1 060	48,2	44,8	7,0
Çanakkale	408	204	195	8	204	49,9	47,8	4,2
Çankırı	140	69	65	3	71	49,0	46,6	5,0
Çorum	415	193	183	10	221	46,6	44,1	5,3
Denizli	733	384	360	23	350	52,3	49,1	6,1
Diyarbakır	995	402	347	55	592	40,4	34,9	13,8
Edirne	335	188	177	11	147	56,2	52,9	5,9
Elazığ	418	178	159	19	241	42,5	38,0	10,6
Erzincan	167	79	74	5	88	47,4	44,4	6,4
Erzurum	549	259	242	17	290	47,2	44,1	6,6
Eskişehir	634	265	247	18	369	41,8	39,0	6,6
Gaziantep	1 134	497	460	38	637	43,9	40,5	7,6
Giresun	336	166	153	14	169	49,6	45,4	8,3
Gümüşhane	100	45	41	4	55	45,0	41,2	8,5
Hakkari	174	72	62	9	102	41,2	35,8	13,0
Hatay	1 035	474	423	51	560	45,8	40,9	10,8
Isparta	327	163	152	12	164	50,0	46,4	7,1
Mersin	1 241	570	517	54	671	46,0	41,6	9,4
İstanbul	10 368	4 983	4 565	418	5 384	48,1	44,0	8,4
İzmir	3 173	1 477	1 330	147	1 696	46,6	41,9	9,9
Kars	211	108	102	6	102	51,4	48,3	6,0
Kastamonu	292	161	156	6	131	55,2	53,3	3,5

Kayseri	917	396	368	28	522	43,1	40,1	7,0
Kırklareli	284	153	140	13	131	54,0	49,4	8,4
Kırşehir	173	80	75	6	93	46,5	43,1	7,3
Kocaeli	1 208	555	502	53	653	45,9	41,5	9,5
Konya	1 493	683	649	33	811	45,7	43,5	4,9
Kütahya	453	207	195	12	246	45,6	43,0	5,9
Malatya	556	251	230	21	305	45,2	41,4	8,4
Manisa	1 048	546	520	26	502	52,1	49,6	4,8
Kahramanmaraş	726	335	307	28	391	46,1	42,2	8,4
Mardin	471	198	177	20	274	41,9	37,6	10,3
Muğla	669	365	343	22	303	54,6	51,3	6,1
Muş	248	125	115	10	123	50,3	46,3	8,1
Nevşehir	215	115	110	5	100	53,4	51,1	4,3
Niğde	244	129	122	7	115	52,9	49,8	5,8
Ordu	551	299	282	16	252	54,2	51,3	5,4
Rize	253	120	108	13	132	47,6	42,6	10,5
Sakarya	678	309	281	27	370	45,5	41,5	8,8
Samsun	960	472	434	38	488	49,2	45,2	8,0
Siirt	185	79	73	7	106	42,9	39,2	8,6
Sinop	164	81	77	4	83	49,6	47,1	4,9
Sivas	474	209	194	15	265	44,1	40,9	7,4
Tekirdağ	647	341	317	24	306	52,7	49,0	6,9
Tokat	453	218	207	11	235	48,1	45,6	5,2
Trabzon	592	305	281	24	288	51,4	47,4	7,8
Tunceli	72	40	35	5	32	55,1	48,2	12,5
Şanlıurfa	988	447	400	46	542	45,2	40,5	10,4
Uşak	269	144	132	12	125	53,6	49,1	8,4
Van	638	276	249	27	362	43,2	39,0	9,8
Yozgat	347	171	159	12	176	49,4	45,9	7,0
Zonguldak	488	238	220	17	251	48,7	45,1	7,3
Aksaray	273	147	139	8	126	53,8	51,0	5,3
Bayburt	58	33	32	2	25	57,4	54,5	4,9
Karaman	176	88	81	6	88	49,9	46,4	7,1
Kırıkkale	216	84	75	9	132	38,8	34,8	10,3
Batman	314	128	112	16	186	40,8	35,7	12,6
Şırnak	260	109	93	17	150	42,1	35,7	15,3
Bartın	150	74	69	5	77	49,0	45,7	6,9
Ardahan	80	50	47	3	31	61,7	58,2	5,7
Iğdır	125	71	66	5	54	56,8	52,6	7,3
Yalova	163	76	69	8	87	46,8	42,0	10,2
Karabük	178	73	67	6	105	40,9	37,4	8,6
Kilis	85	43	41	2	42	50,7	47,9	5,5
Osmaniye	343	148	132	16	194	43,3	38,6	10,9
Düzce	262	141	130	11	121	53,6	49,4	7,8

KAYNAK: Nüfus ve Konut Araştırması, 2 Ekim 2011

2011 İllere göre temel işgücü göstergelerinde Şanlıurfa işgücüne katılım oranı % 45,2,istihdam oranı % 40,5,işsizlik oranı %10,4'tür. Şanlıurfa işgücüne katılım oranında ve istihdam oranında; Türkiye ortalamasının altında, işsizlik oranında ise ; Türkiye ortalamasının üstündedir.

5.EĞİTİM DURUMUNA GÖRE İŞGÜCÜNE KATILIM ORANI

Tablo 8:Eğitim durumuna ve yıllara göre işgücüne katılım oranı(%) TRC2, 2010-2012,15+yaş

Yıllar	Cinsiyet	Okuma yazma bilmeyen	Lise altı	Lise ve dengi meslek okulu	Yükseköğretim
2010	Erkek	42,5	58,1	58,8	84,6
	Kadın	7,7	7,3	12,7	64,4
2011	Erkek	41,2	60,6	54	82,6
	Kadın	6,1	5,7	10,5	56,2
2012	Erkek	37,5	53,5	47,6	74,2
	Kadın	4,8	5,1	7,1	50,1

KAYNAK:TÜİK

Eğitim durumu ve yıllara göre Şanlıurfa'da işgücüne katılım oranları incelendiğinde 2010 yılında kadınlarda ve erkeklerde en yüksek değerlere ulaşıldığı, artan yıllarda ise düşüşe geçtiği görülmektedir. Son üç yılın işgücüne katılım oranlarında erkeklerin kadınlardan daha fazla olduğu göz ardı edilmemelidir.2012 yılında yükseköğretim mezunlarında erkeklerin işgücüne katılım oranı %74,2 iken kadınların ki % 50,1'dir.Eğitim düzeyi arttıkça işgücüne katılım oranının arttığı dikkat çekmektedir.

6. EĞİTİM DURUMUNA GÖRE İSTİHDAM :

Tablo 9: Eğitim durumuna göre istihdam oranları TRC2 ,2010-2012,15+yaş(%)

Yıllar	Cinsiyet	Okuma yazma bilmeyen	Lise altı	Lise ve dengi meslek okulu	Yükseköğretim
2010	Erkek	35	48,6	52	79,4
	Kadın	7,5	6,9	11,3	61,7
2011	Erkek	36,3	54,3	50,6	79,5
	Kadın	6	5,7	10	51,2
2012	Erkek	34,6	48,9	44,3	73,6
	Kadın	4,8	5	6,9	49,5

KAYNAK:TÜİK

2010 yılından 2012 yılına kadar TRC2'de eğitim durumuna göre istihdama katılım oranı yıllara göre dalgalanmalar göstermektedir. Erkeklerin istihdama katılım oranı kadınların istihdama katılım oranından daha yüksektir.Okuma yazma bilmeyen,lise altı,lise ve dengi meslek okullarından mezunların erkek ve kadında yıllara göre istihdama katılım oranlarının düştüğü görülmektedir.2012 yılında yükseköğretim mezunlarında erkeklerin istihdama katılım oranı %73,6 iken kadınların istihdama katılım oranı % 49,5'tir.En düşük oranlar ise kadın ve erkeklerde okuma yazma bilmeyenlerde olduğu göz ardı edilmemelidir.

7. İKTİSADİ FAALİYET KOLUNA VE MESLEK GRUBUNA GÖRE İSTİHDAM:

Tablo 11:İktisadi faaliyet koluna ve Meslek grubuna göre istihdam 2011-2012,TRC2,(BİN)

2011								
	ERKEK				KADIN			
Meslek Grupları/İktisadi Faaliyet Kolu	Tarım	Sanayi	Hizmet	Toplam	Tarım	Sanayi	Hizmet	Toplam
Kanun yapıcılar üst düzey yöneticiler ve müdürler	0	5	46	**51**	0	0	1	**1**
Profesyonel meslek mensupları	0	1	29	**30**	0	0	13	**13**
Yardımcı profesyonel meslek mensupları	0	1	12	**14**	0	0	5	**5**
Büro ve müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar	0	2	18	**20**	0	0	5	**5**
Hizmet ve satış elemanları	0	2	74	**77**	0	0	6	**6**
Nitelikli tarım,hayvancılık,avcılık,ormancılık ve su ürünlerinde çalışanlar	82	0	0	**82**	17	0	0	**17**
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar	2	48	25	**75**	0	2	1	**2**
Tesis ve makina operatörleri ve montajcılar	1	11	33	**45**	0	0	0	**0**
Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar	40	40	54	**134**	29	0	2	**31**
Toplam	**125**	**110**	**292**	**528**	**46**	**2**	**32**	**80**

2012								
	ERKEK				KADIN			
Meslek Grupları/İktisadi Faaliyet Kolu	Tarım	Sanayi	Hizmet	Toplam	Tarım	Sanayi	Hizmet	Toplam
Kanun yapıcılar üst düzey yöneticiler ve müdürler	1	4	34	**38**	0	0	2	**2**
Profesyonel meslek mensupları	0	1	25	**25**	0	0	10	**10**
Yardımcı profesyonel meslek mensupları	0	1	10	**10**	0	0	4	**4**
Büro ve müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar	0	1	15	**17**	0	1	4	**5**
Hizmet ve satış elemanları	0	2	55	**58**	0	0	4	**4**
Nitelikli tarım,hayvancılık,avcılık,ormancılık ve su ürünlerinde çalışanlar	80	0	1	**81**	22	0	0	**22**
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar	6	54	21	**81**	0	1	0	**1**
Tesis ve makina operatörleri ve montajcılar	1	9	30	**39**	0	0	0	**0**
Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar	41	63	45	**149**	18	0	4	**22**
Toplam	**130**	**133**	**236**	**499**	**40**	**2**	**27**	**69**

KAYNAK: TÜİK

TRC2 (Şanlıurfa, Diyarbakır)'de İktisadi faaliyet ve meslek gruplarına göre istihdamda erkeklerin sayısının kadınların sayısından daha fazladır.2011 yılı ve 2012 yılında Nitelik gerektirmeyen meslek gruplarında erkeklerin ve kadınların daha fazla istihdamının olduğu görülmektedir.2012 yılı,2011 yılı ile kıyaslanırsa kadın istihdamının ve erkek istihdamının düştüğü dikkat çekmektedir. Kadınların Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubundan hiç istihdamlarının olmadığı ,Kanun yapıcılar üst düzey yöneticiler ve müdürler meslek grubunda ise geçen yıla göre arttığı görülmektedir.

C.GENEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

1.EĞİTİM VE MESLEK GRUBUNA GÖRE İSTİHDAM

Tablo12: Eğitim durumuna ve Meslek grubuna göre istihdam edilenler(Bin)(15 + yaş)2012TRC2 (Şanlıurfa, Diyarbakır)

	Okuma yazma bilmeyen	Lise altı	Lise ve dengi meslek okulu	Yükseköğretim	Toplam
Kanun yapıcılar üst düzey yöneticiler ve müdürler	2	26	9	3	**40**
Profesyonel meslek mensupları	0	0	2	34	**35**
Yardımcı profesyonel meslek mensupları	0	3	3	8	**14**
Büro ve müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar	0	4	12	6	**21**
Hizmet ve satış elemanları	2	38	16	7	**62**
Nitelikli tarım,hayvancılık,avcılık,ormancılık ve su ürünlerinde çalışanlar	26	75	2	0	**104**
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar	2	66	12	1	**82**
Tesis ve makina operatörleri ve montajcılar	1	34	4	1	**39**
Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar	23	135	13	1	**171**
Toplam	**56**	**380**	**72**	**61**	**569**

Not. 2000 kişiden az değerlerde örnek büyüklüğü güvenilir tahminler için yeterli değildir.

KAYNAK:TÜİK

Tablo 12'e bakıldığında TRC2 (Şanlıurfa, Diyarbakır) bölgesinde istihdam en çok lise altı eğitimlilerde gerçekleşmiştir. Bunun yanında dikkati çeken eğitimin artmasıyla istihdam azalmıştır. Ancak bunun nedenini toplumun sosyal, kültürel ve ekonomik yapısıyla açıklanabilir. Örneğin kız çocuklarının ortaokul veya lise sonrası okutulmaması veya eğitim düzeyenin artmasıyla eğitim masraflarının artması eğitime katılan kişi sayısında sayısal anlamda önemli düşüşlere neden olmakta buda istihdamda eğitimli kişilerin payını küçültmektedir. Tabloda ayrıca nitelik gerektirmeyen işlerde istihdam edilenlerin sayısı diğer mesleklerde istihdam edilenlerden çok daha fazladır. İstihdamın en çok sağlandığı ikinci meslek ise Nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su ürünleri mesleğinde görülmektedir. Bu iki mesleğin istihdam da ilk iki sırada olmasının nedeni bölgede inşaat ve tarım sektörünün ana sektör olması ve gelişme göstermesi ile açıklanabilir.

Tablo12.1: Eğitim durumuna ve Meslek grubuna göre istihdam edilenler(Bin)(15 + yaş)2012 Türkiye

	Okuma-yazma bilmeyen	Lise altı	Lise ve dengi meslek okulu	Yükseköğretim	Toplam
Kanun yapıcılar üst düzey yöneticiler ve müdürler	8	757	508	638	**1.911**
Profesyonel meslek mensupları	0	15	83	1.833	**1.931**
Yardımcı profesyonel meslek mensupları	1	282	585	707	**1.575**
Büro ve müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar	0	329	778	629	**1.736**
Hizmet ve satış elemanları	53	1724	991	413	**3.181**
Nitelikli tarım,hayvancılık,avcılık,ormancılık ve su ürünlerinde çalışanlar	742	3785	286	55	**4.868**
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar	42	2470	610	86	**3.208**
Tesis ve makina operatörleri ve montajcılar	14	1877	581	68	**2.539**
Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar	258	3041	509	63	**3.872**
Toplam	**1.119**	**14277**	**4932**	**4.493**	**24.821**

Not. 2000 kişiden az değerlerde örnek büyüklüğü güvenilir tahminler için yeterli değildir.
KAYNAK:TÜİK

Tablo 12.1 Türkiye tablosunu TRC2 (Şanlıurfa, Diyarbakır) bölgesi tablosuyla karşılaştırdığımızda Türkiye de Nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su ürünlerinde istihdam edilenlerin sayısı Nitelik gerektirmeyen işlerde istihdam edilenlerin sayısından fazladır. TRC2 (Şanlıurfa, Diyarbakır) bölgesinde ise bu tam tersidir. Türkiye de eğitim seviyesi özellikle lise altı eğitiminden sonraki eğitim düzeyleri artıkça istihdam azalmıştır bu yönüyle TRC2 (Şanlıurfa, Diyarbakır) bölgesiyle paralellik göstermiştir. TRC2 (Şanlıurfa, Diyarbakır) bölgesinde okuma yazma bilmeyenlerin istihdamı %9,8 iken Türkiye de okuma yazma bilmeyenlerin istihdamı %4,5 olarak gerçekleşmiştir.

2.YAŞ VE MESLEK GRUBUNA GÖRE İSTİHDAM

Tablo 13:Geniş yaş grubuna ve Meslek grubuna göre istihdam edilenler(Bin)(15 + yaş)2012TRC2 (Şanlıurfa, Diyarbakır)

	15-19	20-24	25-34	35-54	55+	Toplam
Kanun yapıcılar üst düzey yöneticiler ve müdürler	0	2	12	22	4	**40**
Profesyonel meslek mensupları	0	2	20	13	1	**35**
Yardımcı profesyonel meslek mensupları	1	1	6	5	1	**14**
Büro ve müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar	0	2	7	11	1	**21**
Hizmet ve satış elemanları	8	11	26	16	1	**62**
Nitelikli tarım,hayvancılık,avcılık,ormancılık ve su ürünlerinde çalışanlar	7	7	19	39	32	**104**
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar	13	9	33	26	1	**82**
Tesis ve makina operatörleri ve montajcılar	1	2	13	21	2	**39**
Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar	27	28	50	59	7	**171**
Toplam	**57**	**64**	**186**	**211**	**51**	**569**

Not. 2000 kişiden az değerlerde örnek büyüklüğü güvenilir tahminler için yeterli değildir.
KAYNAK: TÜİK

Tablo 13'e göre TRC2 (Şanlıurfa, Diyarbakır) bölgesinde istihdam yaşla doğru orantılı olarak artmıştır. Özellikle 55 yaşın altındakilerde yaş arttıkça istihdam artmıştır. İstihdam en çok 35-54 yaş aralığında gerçekleşirken ikinci olarak istihdam en çok 25-34 yaş aralığında olmuştur. Yani istihdam en çok 25-54 yaş aralığı gerçekleşmiştir. Bunun nedenini de şöyle açıklayabiliriz: bu yaş aralığında iş veriminin en yüksek olduğu aralıktır. Ayrıca istihdam da Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar birinci sırayı alırken ikinci sırayı Nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su ürünlerinde çalışanlar üçüncü sırayı ise sanatkar ve ilgili işlerde çalışanlar almıştır.

Tablo 13.1:Yaş grubuna ve Meslek grubuna göre istihdam edilenler(Bin)(15 + yaş) 2012 Türkiye

	15-19	20-24	25-34	35-54	55+	Toplam
Kanun yapıcılar üst düzey yöneticiler ve müdürler	2	49	508	1121	231	**1.911**
Profesyonel meslek mensupları	2	123	850	848	107	**1.931**
Yardımcı profesyonel meslek mensupları	44	186	657	637	52	**1.575**
Büro ve müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar	79	276	709	620	51	**1.736**
Hizmet ve satış elemanları	255	447	1110	1234	136	**3.181**
Nitelikli tarım,hayvancılık,avcılık,ormancılık ve su ürünlerinde çalışanlar	243	251	746	2210	1418	**4.868**
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar	264	339	1072	1397	135	**3.208**
Tesis ve makina operatörleri ve montajcılar	96	250	864	1223	106	**2.539**
Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar	354	387	1041	1801	289	**3.872**
Toplam	**1.338**	**2.309**	**7556**	**11093**	**2525**	**24.821**

Not. 2000 kişiden az değerlerde örnek büyüklüğü güvenilir tahminler için yeterli değildir.

KAYNAK: TÜİK

Tablo 13.1'e göre Türkiye de istihdam en çok 35-54 yaş aralığında gerçekleşmiştir. İkinci olarak istihdam en çok 25-34 yaş aralığında gerçekleşmiştir. 25-54 yaş aralığında istihdamın gerçekleştiğini görülmektedir. TRC2 (Şanlıurfa, Diyarbakır) bölgesinde ki istihdam Türkiye de ki istihdamla paralellik göstermektedir. Ancak TRC2 (Şanlıurfa, Diyarbakır) bölgesinde en çok Nitelik gerektirmeyen işlerde istihdam sağlanırken, Türkiye de ise en çok Nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su ürünlerinde istihdam sağlanmıştır.

3.İŞTEKİ DURUM VE MESLEK GRUBUNA GÖRE İSTİHDAM

Tablo 14:İşteki duruma ve Meslek grubuna göre istihdam edilenler(Bin)(15 + yaş)2012TRC2 (Şanlıurfa, Diyarbakır)

	Ücretli veya yevmiyeli	İşveren veya kendi hesabına	Ücretsiz aile işçisi	Toplam
Kanun yapıcılar üst düzey yöneticiler ve müdürler	10	30	0	**40**
Profesyonel meslek mensupları	35	1	0	**35**
Yardımcı profesyonel meslek mensupları	12	2	0	**14**
Büro ve müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar	21	0	0	**21**
Hizmet ve satış elemanları	53	6	3	**62**
Nitelikli tarım,hayvancılık,avcılık,ormancılık ve su ürünlerinde çalışanlar	4	77	23	**104**
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar	68	12	1	**82**
Tesis ve makina operatörleri ve montajcılar	30	9	0	**39**
Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar	144	13	14	**171**
Toplam	**376**	**151**	**41**	**569**

KAYNAK: TÜİK

Tablo 14'de görüldüğü gibi TRC2(Şanlıurfa, Diyarbakır) bölgesinde nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanların istihdamı ilk sıradayken ikinci sırada nitelikli tarım, hayvancılık. Avcılık, ormancılık ve su ürünlerinde çalışanlar üçüncü sırada ise sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar yer almıştır. İş durumuna göre baktığımızda istihdamda ücretli ve yevmiyeli çalışanlar istihdamda ilk sırayı alırken ikinci sırada işveren ve kendi hesabına çalışanlar, üçüncü sırada ücretsiz aile işçisi yer almaktadır.

Tablo 14.1:İşteki duruma ve Meslek grubuna (ISCO_88) göre istihdam edilenler(Bin)(15 + yaş) 2012 Türkiye

	Ücretli veya maaşlı	İşveren ve Kendi hesabına	Ücretsiz aile işçisi	Toplam
Kanun yapıcılar üst düzey yöneticiler ve müdürler	698	1210	3	**1.911**
Profesyonel meslek mensupları	1.762	166	4	**1.931**
Yardımcı profesyonel meslek mensupları	1.418	145	12	**1.575**
Büro ve müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar	1.658	23	55	**1.736**
Hizmet ve satış elemanları	2.602	327	252	**3.181**
Nitelikli tarım,hayvancılık,avcılık,ormancılık ve su ürünlerinde çalışanlar	134	2635	2.099	**4.868**
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar	2.479	676	53	**3.208**
Tesis ve makina operatörleri ve montajcılar	2.149	365	25	**2.539**
Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar	2.719	387	766	**3.872**
Toplam	**15.619**	**5933**	**3.268**	**24.821**

Not. 2000 kişiden az değerlerde örnek büyüklüğü güvenilir tahminler için yeterli değildir.
KAYNAK TÜİK

Tablo 14.1'de görüldüğü gibi Türkiye'de istihdamda nitelikli tarım, hayvancılık. Avcılık, ormancılık ve su ürünlerinde çalışanlar ilk sıradayken ikinci sırada nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar üçüncü sırada ise sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar yer almıştır. İş durumuna göre baktığımızda istihdamda

ücretli ve yevmiyeli çalışanlar istihdamda ilk sırayı alırken ikinci sırada işveren ve kendi hesabına çalışanlar, üçüncü sırada ücretsiz aile işçisi yer almaktadır. Bu yönüyle bölge Türkiye ile paralellik göstermektedir.

Tablo 15:Meslek grubuna ve işyeri büyüklüğüne göre istihdam edilenler(Bin)(15+yaş) 2012 TRC2 (Şanlıurfa, Diyarbakır)

	(1-9)01.09.2013	(10-24)01.10.2024	25-49	50+	Toplam
Kanun yapıcılar üst düzey yöneticiler ve müdürler	36	1	2	0	**40**
Profesyonel meslek mensupları	7	9	12	8	**35**
Yardımcı profesyonel meslek mensupları	4	3	4	3	**14**
Büro ve müşterihizmetlerindeçalışan elemanlar	4	3	10	4	**21**
Hizmet ve satış elemanları	41	6	9	6	**62**
Nitelikli tarım,hayvancılık,avcılık,ormancılık ve suürünlerindeçalışanlar	103	1	0	0	**104**
sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar	62	8	9	3	**82**
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar	28	3	6	2	**39**
Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar	113	24	29	6	**171**

KAYNAK: TÜİK

Tablo15'e bakıldığında TRC2(Şanlıurfa, Diyarbakır) bölgesinde istihdam en çok 1-9 arağında işçi çalıştıran işyerlerinde yoğunlaşmıştır. Çalışan sayısı artıkça istihdamda genel anlamda bir azalma olmuştur. Bölgede istihdamın mesleklere göre dağılımı işyeri büyüklüğünden etkilenmediği görülüyor. İstihdamda en çok nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar yer alırken ikinci sırayı nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su ürünlerinde çalışanlar ve üçüncü sırayı ise sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar yer almıştır.

Tablo 15.1:İşyeri büyüklüğüne ve Meslek grubuna göre istihdam edilenler(Bin)(15 + yaş)2012 Türkiye

	(1-9)05.09.2013	(10-24)01.10.2024	25-49	50+	Toplam
Kanun yapıcılar üst düzey yöneticiler ve müdürler	1221	204	194	292	**1.911**
Profesyonel meslek mensupları	345	231	501	855	**1.931**
Yardımcı profesyonel meslek mensupları	425	168	269	712	**1.575**
Büro ve müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar	464	230	360	681	**1.736**
Hizmet ve satış elemanları	1905	306	395	574	**3.181**
Nitelikli tarım,hayvancılık,avcılık,ormancılık ve su ürünlerinde çalışanlar	4796	38	14	19	**4.868**
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar	1869	322	387	630	**3.208**
Tesis ve makina operatörleri ve montajcılar	908	276	437	919	**2.539**
Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar	2353	340	484	694	**3.872**
Toplam	14287	**2.115**	**3.042**	**5.377**	**24.821**

KAYNAK:TÜİK

Tablo 15.1'e baktığımızda Türkiye de istihdam en çok 1-9 aralığında işçi çalıştıran işyerlerinde gerçekleşmiştir. Türkiye de İstihdam sırasıyla en çoktan en aza doğru 1-9, 50+, 25-49, 10-24 aralığında işçi çalıştıran işyeri olarak sıralanabilir. Türkiye de on(10) ve üstü işyerlerinde işyerlerinin büyümesiyle beraber istihdamında artığı görülmektedir. Türkiye de mesleklere göre istihdam en çok nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su ürünleri

mesleğinde gerçekleşmiştir. İstihdamda ikinci olarak nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar yer almıştır. TRC2(Şanlıurfa, Diyarbakır) bölgesinde mesleklere göre istihdam Türkiye'nin tam tersi olmuştur. Yani bölgede nitelik gerektirmeyen işler ilk sırayı alırken Türkiye de ise nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su ürünleri mesleği ilk sırayı almıştır.

Tablo 16:Meslek grubuna (ISCO_88) ve Sosyal güvenlik kurumuna kayıtlılığa göre istihdam edilenle(Bin)(15 + yaş)2012TRC2 (Şanlıurfa, Diyarbakır)

	Kayıtlı Değil	Kayıtlı	Toplam
Kanun yapıcılar üst düzey yöneticiler ve müdürler	23	17	**40**
Profesyonel meslek mensupları	0	35	**35**
Yardımcı profesyonel meslek mensupları	3	11	**14**
Büro ve müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar	2	19	**21**
Hizmet ve satış elemanlarır	32	30	**62**
Nitelikli tarım,hayvancılık,avcılık,ormancılık ve su ürünlerinde çalışanlar	95	9	**104**
Kanun yapıcılar üst düzey yöneticiler ve müdürler	55	26	**82**
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar	21	19	**39**
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar	129	43	**171**
Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar	**360**	**209**	**569**

KAYNAK: TÜİK

Tablo 16'da görüldüğü gibi TRC2(Şanlıurfa, Diyarbakır) bölgesinde kayıt dışı istihdamın çok fazla olduğu görülmektedir. Yukarıdaki tablodan ortalama çalışan her beş(5) kişiden en az üç(3) kişi sosyal güvenlik kurumuna kayıtlı olmadan çalışmaktadır. Bölgede kayıt dışılığın en fazla olduğu meslek nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su ürünleri mesleğidir. Bunun nedeni ise bölgenin tarım bölgesi olması ve tarım işçilerini kayıt altına alacak bir sistemin kurulamaması olarak ifade edilebilir. Kayıt dışılığın en fazla olduğu ikinci meslek tesis ve makine operatörleri ve montajcılar mesleği, üçüncü ise kanun yapıcılar ve üst düzey yöneticiler ve müdürler mesleğidir.

Tablo 16.1:İşyeri büyüklüğüne ve Meslek grubuna göre istihdam edilenler(Bin)(15 + yaş)2012 Türkiye

	1-9	(10-24)01.10.2024	25-49	50+	Toplam
Kanun yapıcılar üst düzey yöneticiler ve müdürler	1221	204	194	292	**1.911**
Profesyonel meslek mensupları	345	231	501	855	**1.931**
Yardımcı profesyonel meslek mensupları	425	168	269	712	**1.575**
Büro ve müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar	464	230	360	681	**1.736**
Hizmet ve satış elemanları	1905	306	395	574	**3.181**
Nitelikli tarım,hayvancılık,avcılık,ormancılık ve su ürünlerinde çalışanlar	4796	38	14	19	**4.868**
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar	1869	322	387	630	**3.208**
Tesis ve makina operatörleri ve montajcılar	908	276	437	919	**2.539**
Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar	2353	340	484	694	**3.872**

KAYNAK:TÜİK

Tablo 16.1'e baktığımızda Türkiye de istihdam en çok 1-9 aralığında işçi çalıştıran işyerlerinde gerçekleşmiştir. Türkiye de İstihdam sırasıyla en çoktan en aza doğru 1-9, 50+, 25-49, 10-24 aralığında işçi çalıştıran işyeri olarak sıralanabilir. Türkiye de on(10) ve üstü işyerlerinde işyerlerinin büyümesiyle beraber istihdamında artığı görülmektedir. Türkiye de mesleklere göre istihdam en çok nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su ürünleri mesleğinde gerçekleşmiştir. İstihdamda ikinci olarak nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar yer almıştır. TRC2(Şanlıurfa, Diyarbakır) bölgesinde mesleklere göre istihdam Türkiye'nin tam tersi olmuştur. Yani bölgede nitelik gerektirmeyen işler ilk sırayı alırken Türkiye de ise nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su ürünleri mesleği ilk sırayı almıştır.

6.MESLEK GRUBU VE SGK KAYITLILIĞA GÖRE İSTİHDAM

Tablo 17:Meslek grubuna ve Sosyal güvenlik kurumuna kayıtlılığa göre istihdam edilenle(Bin)(15 + yaş)2012TRC2 (Şanlıurfa, Diyarbakır)

	Kayıtlı Değil	Kayıtlı	Toplam
Kanun yapıcılar üst düzey yöneticiler ve müdürler	23	17	**40**
Profesyonel meslek mensupları	0	35	**35**
Yardımcı profesyonel meslek mensupları	3	11	**14**
Büro ve müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar	2	19	**21**
Hizmet ve satış elemanlarır	32	30	**62**
Nitelikli tarım,hayvancılık,avcılık,ormancılık ve su ürünlerinde çalışanlar	95	9	**104**
Kanun yapıcılar üst düzey yöneticiler ve müdürler	55	26	**82**
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar	21	19	**39**
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar	129	43	**171**
Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar	**360**	**209**	**569**

KAYNAK: TÜİK

Tablo 17'de görüldüğü gibi TRC2(Şanlıurfa, Diyarbakır) bölgesinde kayıt dışı istihdamın çok fazla olduğu görülmektedir. Yukarıdaki tablodan ortalama çalışan her beş(5) kişiden en az üç(3) kişi sosyal güvenlik kurumuna kayıtlı olmadan çalışmaktadır. Bölgede kayıt dışılığın en fazla olduğu meslek nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su ürünleri mesleğidir. Bunun nedeni ise bölgenin tarım bölgesi olması ve tarım işçilerini kayıt altına alacak bir sistemin kurulamaması olarak ifade edilebilir. Kayıt dışılığın en fazla olduğu ikinci meslek tesis ve makine operatörleri ve montajcılar mesleği, üçüncü ise kanun yapıcılar ve üst düzey yöneticiler ve müdürler mesleğidir.

Tablo 17.1:Meslek grubuna ve Sosyal güvenlik kurumuna kayıtlılığa göre istihdam edilenler Türkiye 2012

	Kayıtlı Değil	Kayıtlı	Toplam
Kanun yapıcılar üst düzey yöneticiler ve müdürler	342	1.569	**1.911**
Profesyonel meslek mensupları	62	1.869	**1.931**
Yardımcı profesyonel meslek mensupları	159	1.417	**1.575**
Büro ve müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar	158	1.578	**1.736**
Hizmet ve satış elemanları	1.115	2.066	**3.181**
Nitelikli tarım,hayvancılık,avcılık,ormancılık ve su ürünlerinde çalışanlar	3.987	881	**4.868**
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar	1.161	2.047	**3.208**
Tesis ve makina operatörleri ve montajcılar	529	2.010	**2.539**
Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar	2.174	1.698	**3.872**
Toplam	**9.686**	**15.134**	**24.821**

KAYNAK: TÜİK

Tablo 17.1'de görüleceği gibi Türkiye de sosyal güvenlik kurumuna kayıtlılık kayıt dışılıktan çok daha fazla olduğu görülüyor. Yani şöyle ifade etmek gerekirse çalışan her 25 kişiden 15'i sosyal güvenlik kurumuna kayıtlı 9'u kayıtsız olarak çalışıyor. Türkiye ile TRC2(Şanlıurfa, Diyarbakır) bölgesi karşılaştırıldığında bölgede ki kayıt dışılık Türkiye ortalamasının çok üstünde olduğu görülüyor. Türkiye de kayıt dışılığın en fazla olduğu ilk üç meslek (en çoktan en aza) sırasıyla: nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su ürünleri çalışanlar; nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar; sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar olarak görülmektedir.

7.İKTİSADİ FAALİYET VE SGK KAYITLILIĞA GÖRE İSTİHDAM

Tablo 18:Sosyal güvenlik kurumuna kayıtlılığa ve İktisadi faaliyet koluna göre istihdam edilenler(Bin)(15 + yaş)2012TRC2 (Şanlıurfa, Diyarbakır)

	Kayıtlı Değil	Kayıtlı	Toplam
Tarım	154	16	**171**
Sanayi	94	41	**135**
Hizmet	112	151	**263**
Toplam	**360**	**209**	**569**

Not. 2000 kişiden az değerlerde örnek büyüklüğü güvenilir tahminler için yeterli değildir.
KAYNAK: TÜİK

Tablo 18'deki verilere baktığımızda TRC2(Şanlıurfa, Diyarbakır) bölgesinde istihdam en çok hizmet sektöründe gerçekleşmiştir. İkinci tarım sektörü üçüncü ise sanayi sektörü olmuştur. Sosyal güvenlik kurumuna kayıtlılık en çok hizmet sektöründeyken en az tarım sektöründe olmuştur. Bölgede hizmet sektöründe sosyal güvenlik kurumuna kayıtlılık oranı %57,4 sanayi sektöründe %30,3 tarım sektöründe %9,3 oranı şeklinde gerçekleşmiştir. Bölgede sosyal güvenlik kurumuna kayıtlılık oranı %36,7 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 18.1:Sosyal güvenlik kurumuna kayıtlılığa ve İktisadi faaliyet koluna göre istihdam edilenler(Bin) (15+yaş) 2012 Türkiye

	Kayıtlı Değil	Kayıtlı	Toplam
Tarım	5.098	999	**6.097**
Sanayi	1.802	4.658	**6.460**
Hizmet	2.787	9.477	**12.264**
Toplam	**9.686**	**15.134**	**24.821**

Not. 2000 kişiden az değerlerde örnek büyüklüğü güvenilir tahminler için yeterli değildir.
KAYNAK: TÜİK

Tablo 18.1'e baktığımızda Türkiye de istihdam en çok hizmet sektöründe sağlanırken en az tarım sektöründe olmuştur. Türkiye de sosyal güvenlik kurumuna kayıtlılık 24821(bin) kişiden 15134(bin) kişisi kayıtlı görünmektedir. Türkiye deki kayıtlılık oranı %60,9 iken bölgede %36,7'dir. Verilerden de anlaşılacağı gibi Türkiye deki kayıtlılık oranı bölgedeki kayıtlılık oranından çok daha fazla olduğu görülmektedir.

8.SGK KAYITLILIK VE EĞİTİM DURUMUNA GÖRE İSTİHDAM

Tablo19:Sosyal güvenlik kurumuna kayıtlılığa ve Eğitim durumuna göre istihdam edilenler15+yaş) 2012)TRC2 (Şanlıurfa, Diyarbakır)

	Kayıtlı Değil	Kayıtlı	Toplam
Okuma yazma bilmeyen	51	5	**56**
Lise altı	278	101	**380**
Lise ve dengi meslek okulu	28	44	**72**
Yükseköğretim	2	59	**61**
Toplam	**360**	**209**	**569**

Not. 2000 kişiden az değerlerde örnek büyüklüğü güvenilir tahminler için yeterli değildir.
KAYNAK:TÜİK

Tablo 19'da TRC2(Şanlıurfa, Diyarbakır) bölgesinde sosyal güvenlik kurumuna kayıtlılık oranı en çok yükseköğretim düzeyinde gerçekleşmiştir. İkinci olarak en çok sosyal güvenlik kurumuna kayıtlılık oranı lise ve dengi meslek okulu düzeyinde olup, sosyal güvenlik kurumuna kayıtlılık oranı en az okuma yazma bilmeyenlerin olduğu düzeydir. Bölgede istihdama baktığımızda istihdam en çok lise altı eğitim düzeyinde, ikinci lise ve dengi meslek okulu, üçüncü ise yükseköğretim düzeyinde gerçekleşmiştir.

Tablo 19.1:Sosyal güvenlik kurumuna kayıtlılığa ve Eğitim durumuna göre istihdam edilenler(Bin)(15+yaş) 2012 Türkiye

	Kayıtlı Değil	Kayıtlı	Toplam
Okuma-yazma bilmeyen	1.027	92	**1.119**
Lise altı	7357	6921	**14277**
Lise ve dengi meslek okulu	1014	3918	**4932**
Yükseköğretim	289	4.204	**4.493**
Toplam	**9.686**	**15.134**	**24.821**

Not. 2000 kişiden az değerlerde örnek büyüklüğü güvenilir tahminler için yeterli değildir.
KAYNAK: TÜİK

Tablo 19.1'e baktığımızda Türkiye de sosyal güvenlik kurumuna kayıtlılık oranı en çoktan en aza doğru sırasıyla yükseköğretim, lise ve dengi meslek okulu, lise altı ve okuma-yazma bilmeyenler şeklinde sıralanabilir. Türkiye genelinde eğitim düzeyi yükseldikçe kayıtlılığında arttığı görülmektedir. İstihdamda Türkiye genelinde sosyal güvenlik kurumuna kayıtlılık çoğunlukta iken TRC2(Şanlıurfa, Diyarbakır) bölgesinde sosyal güvenlik kurumuna kayıt olmayanlar çoğunluktadır. İşgücü en çok lise altı eğitim düzeyinde istihdam edilirken, en az okuma-yazma bilmeyenlerin olduğu grupta istihdam edilmiştir.

9.SGK KAYITLILIK VE GENİŞ YAŞ GRUBUNA GÖRE İSTİHDAM:

Tablo 20:Sosyal güvenlik kurumuna kayıtlılığa ve Geniş yaş grubuna göre istihdam edilenler(Bin)(15+yaş) 2012 TRC2 (Şanlıurfa, Diyarbakır)

	Kayıtlı Değil	Kayıtlı	Toplam
15-19	53	4	**57**
20-24	48	16	**64**
25-34	103	83	**186**
35-54	118	93	**211**
55+	38	12	**51**
Toplam	**360**	**209**	**569**

Not. 2000 kişiden az değerlerde örnek büyüklüğü güvenilir tahminler için yeterli değildir.
KAYNAK: TÜİK

Tablo20'ye baktığımızda TRC2(Şanlıurfa, Diyarbakır) her zamanki gibi sosyal güvenlik kurumuna kayıtlılık kayıtsızlıktan daha az olduğu görülmektedir. Kayıtlılığın en fazla olduğu yaş aralığı 35-54 yaş aralığı ondan sonra ise 25-34 yaş aralığıdır. Kayıtlılığın en az olduğu yaş aralığı ise 15-19 yaş aralığıdır. İstihdam en fazla 35-54 yaş aralığında ikinci olarak 25-34 yaş arlığında toplanmış görülmektedir. Her zamanki gibi istihdam 25-54 aralığında toplanmıştır. İstihdamın en az olduğu yaş aralığı 55 ve üstü yaş aralığı olmuştur.

Tablo 20.1:Sosyal güvenlik kurumuna kayıtlılığa ve Yaş grubuna göre istihdam edilenler(Bin)(15+yaş) 2012 Türkiye

	Kayıtlı Değil	Kayıtlı	Toplam
15-19	978	360	**1.338**
20-24	878	1.431	**2.309**
25-34	1990	5565	**7556**
35-54	3956	7137	**11093**
55+	1883	641	**2525**
Toplam	**9.686**	**15.134**	**24.821**

Not. 2000 kişiden az değerlerde örnek büyüklüğü güvenilir tahminler için yeterli değildir.
KAYNAK: TÜİK

Tablo20.1'deki veriler bakıldığında Türkiye de sosyal güvenlik kurumuna kayıtlı olanlar kayıtlı olmayanlar fazladır. TRC2(Şanlıurfa, Diyarbakır) bölgesinde ise bu tam tersidir. Türkiye de sosyal güvenlik kurumuna kayıtlılığın en fazla olduğu yaş aralığı ise 11093(bin) kişi ile 35-54 yaş aralığıdır. İkinci olarak kayıtlılığın en fazla olduğu yaş arlığı 25-34 yaş aralığıdır. Yani şöyle denilebilir Türkiye de işgücü 25-54 yaş aralığında bulunmaktadır. İstihdama baktığımızda istihdam en çok 35-54 yaş aralığında ikinci ise 25-34 yaş arlığında yoğunlaşmıştır. Türkiye de istihdamın 25-54 yaş arağındaki işgücünde gerçekleştiği söylenebilir. 25-54 yaş aralığında Türkiye ve bölgeyi karşılaştırdığımızda istihdam da paralellik sağlanırken sosyal güvenlik kurumuna kayıtlılık oranında bölge Türkiye geneliyle ters düşmektedir.

10.İŞ ARAMA SÜRESİNE VE EĞİTİM DURUMUNA GÖRE İŞSİZLER

Tablo 21:İş arama süresine ve Eğitim durumuna göre issizler(Bin)(15+yaş) 2012 TRC2 (Şanlıurfa, Diyarbakır)

	1 yıldan az	1 yıl ve daha çok	Toplam
Okuma yazma bilmeyen	2	0	**3**
Lise altı	31	3	**33**
Lise ve dengi meslek okulu	4	1	**5**
Yükseköğretim	0	0	**0**
Toplam	**38**	**4**	**41**

Not. 2000 kişiden az değerlerde örnek büyüklüğü güvenilir tahminler için yeterli değildir.
KAYNAK: TÜİK

Tablo 21'de TRC2(Şanlıurfa, Diyarbakır) bölgesinde bir(1) yıldan az süreyle iş arayanlar (işsizler) %90,4 ile çoğunluğu oluşturuyor. Bir(1) yıldan az süreyle iş arayanlar (işsizler) genelde lise altı eğitim düzeyinde toplanmıştır. Bir yıl ve bir yıldan fazla süreyle iş arayanlar 4(bin) kişi ile %9,6 oranını oluşturuyor.

Tablo 21.1:İş arama süresine ve Eğitim durumuna göre işsizler(bin)(15+yaş) 2012 Türkiye

	1 yıldan az	1 yıl ve 1 yıldan fazla	Toplam
Okuma-yazma bilmeyen	36	10	**45**
Lise altı	1077	286	**1363**
Lise ve dengi meslek okulu	429	179	**607**
Yükseköğretim	321	181	**503**
Toplam	**1862**	**655**	**2.518**

Not. 2000 kişiden az değerlerde örnek büyüklüğü güvenilir tahminler için yeterli değildir.
KAYNAK: TÜİK

Tablo 21.1'de Türkiye genelinde bir(1) yıldan az süreyle iş arayanlar (işsizler) %73,9'luk bir oranla çoğunluğu oluşturmaktadır. Bu oran TRC2(Şanlıurfa, Diyarbakır) bölgesinde daha yüksektir. Tablo21 ile tablo21.1 karşılaştırdığımızda bölgedeki işsizler Türkiye deki işsizlerin %1,62'sini oluşturuyor. Türkiye de bir yıl ve bir yıldan uzun süreli iş arayanlar Türkiye deki iş arayanların %26,0'sını oluşturuyor. Türkiye de eğitim düzeyinde işsizlere baktığımızda çoğunluk lise altı eğitim düzeyinde yoğunlaşmıştır.

İŞKUR

11. EĞİTİM DURUMUNA VE GENİŞ YAŞ GRUBUNA GÖRE İSSİZLER

Tablo 22: Eğitim durumuna ve Geniş yaş grubuna göre issizler (Bin)(15+ yaş), 2012 , TRC2 (Şanlıurfa, Diyarbakır)

	Okuma yazma bilmeyen	Lise altı	Lise ve dengi meslek okulu	Yükseköğretim	Toplam
15-19	0	5	0	0	**5**
20-24	1	5	1	0	**7**
25-34	0	11	2	1	**14**
35-54	1	12	1	0	**14**
55+	1	1	0	0	**2**
Toplam	**3**	**33**	**5**	**1**	**42**

Yukarıda TRC2 bölgesinde eğitim durumuna ve geniş yaş grubuna göre işsizlere ait tablo verilmiştir. Tabloyu incelediğimizde işsizlik Lise altı eğitiminde yoğunlaşmıştır. İkinci olarak işsizlik ençok lise ve dengi meslek okulu eğitim düzeyinde gerçekleştirmiştir. Burada dikkat çeken yükseköğretim düzeyinde işsizliğin en az seviyede olmasıdır.

Tabloda TRC2 bölgesinde geniş yaş aralıklarına bakıldığında işsizliğin en çok 25-54 yaş aralığında toplandığını görülmektedir. Ayrıca 55 yaş ve üzerinde işsizlik en az seviyededir.

Tablo22.1: Eğitim durumuna ve Geniş yaş grubuna göre issizler, (Bin)(15+ yaş), 2012 TÜR.

	Okuma-yazma bilmeyen	Lise altı	Lise dengi meslek okul	Yükseköğretim)	Toplam
15-19	1	179	52	1	234
20-24	3	180	180	176	541
25-34	9	380	225	244	858
35-54	22	555	140	72	789
55+	9	69	10	9	96
Toplam	45	1363	607	503	2.518

KAYNAK:TÜİK

Yukarıdaki tabloda Türkiye'de eğitim durumuna ve geniş yaş grubuna göre işsizlere ait verilir verilmiştir. Tabloyu incelediğimizde Türkiye genelinde işsizliğin Lise altı eğitim düzeyinde ilk sırada olduğu görülmektedir.TRC2 bölgesi Lisealtı eğitim düzeyindeki işsizlik Türkiye'deki işsizlik ile paralellik göstermektedir. İkinci olarak işsizlik en çok lise ve dengi meslek okulu eğitim düzeyinde gerçekleştirmiştir. Türkiye'de okuma-yazma bilmeyenlerde işsizlik en az seviyededir.

Tabloda Türkiye'de geniş yaş aralıklarına bakıldığında işsizliğin en çok 25-34 yaş aralığında toplandığını görülmektedir. İkinci sırada ise 35-54 yaş aralığında işsizliğin fazla olduğu görülmektedir. Ayrıca TRC2 bölgesinde olduğu gibi Türkiye genelinde de 55 yaş ve üzerinde işsizlik en az seviyededir.

12. EĞİTİM DURUMUNA VE İŞGÜCÜNE DAHİL OLMAMA NEDENİNE GÖRE İŞGÜCÜNE DAHİL OLMAYANLAR

Tablo 23: Eğitim durumuna ve İşgücüne dahil olmama nedenine göre işgücüne dahil olmayanlar, (Bin)(15+ yaş), 2012 , TRC2 (Şanlıurfa, Diyarbakır)

	Okuma yazma bilmeyen	Lise altı	Lise ve dengi meslek okulu	Yükseköğretim	Toplam
İş bulma ümidi yok	11	146	27	8	**192**
İş aramayıp çalışmaya hazır olan/Diğer	4	13	2	1	**20**
Ev işleri ile meşgul	403	391	40	9	**842**
Öğrenci(eğitim-öğretim)		165	55	3	**224**
Emekli	9	32	8	3	**51**
Özürlü yaşlı veya hasta	85	52	2		**139**
Diğer *	1	11	21	8	**41**
Toplam	**513**	**812**	**155**	**32**	**1.511**

KAYNAK:TÜİK

Tablo 23'te TRC2 bölgesinde eğitim durumuna ve İşgücüne dahil olmama nedenine göre işgücüne dahil olmayanlara ait veriler bulunmaktadır. İşgücüne dahil olmayanlar arasında "Ev işleri ile meşgul" olanlar ilk sırada yer almaktadır. Ev işleri ile meşgul olanlar arasında okuma yazma bilmeyenler çoğunluğu oluştururken, yükseköğretim eğitim düzeyinde işgücüne dahil olmayanların sayısının en az gözlenmektedir. Eğitim ve öğretimden dolayı işgücüne katılamayan öğrenciler ikinci sırada yer alırken, iş bulma ümidi olmayanlar üçüncü sırada yer almaktadır. Bölgede iş bulma ümidini kaybetmiş kişiler işgücüne dahil olmayanları yaklaşık %12,7'sini oluşturmaktadır.

Tablo23.1 : Eğitim durumuna ve İşgücüne dahil olmama nedenine göre işgücüne dahil olmayanlar, (Bin)(15+ yaş), 2012 , TÜRKİYE

	Okuma-yazma bilmeyen	Lise altı	Lise dengi meslek okulu	Yükseköğretim	Toplam
İş bulma ümidi yok	37	479	122	52	**691**
İş aramayıp çalışmaya hazır olan/Diğer	74	787	304	138	**1.303**
Mevsimlik çalışan	9	44	6	4	**63**
Ev işleri ile meşgul	2.463	8023	1259	247	**11.992**
Öğrenci(eğitim-öğretim)		2920	1337	153	**4.409**
Emekli	199	2447	611	537	**3.795**
Özürlü yaşlı veya hasta	1.864	1481	92	22	**3.459**
Ailevi ve kişisel nedenler	95	893	274	113	**1.376**
Diğer *	13	120	108	56	**298**
Toplam	**4.754**	**17.196**	**4.113**	**1.322**	**27.385**

KAYNAK:TÜİK

Tablo 23.1'de Türkiye'de eğitim durumuna ve İşgücüne dahil olmama nedenine göre işgücüne dahil olmayanlara ait veriler verilmiştir. TRC2 bölgesinde olduğu gibi Türkiye genelinde de ev işleri ile meşgul olanlar ilk sırayı almıştır. Ev işleri ile meşgul olanlar arasında çoğunluk Lise altı eğitim düzeyinde iken en az ise yükseköğretim düzeyinde olmuştur. Türkiye genelinde işgücüne dahil olmayanlar arasında ikinci sırayı öğrenciler almaktadır. Üçüncü sırayı ise emekliler almaktadır. TRC2 bölgesinde iş bulma ümidi olmayanlar 192(Bin) Türkiye'de iş bulma ümidi olmayan 691(Bin) kişinin %27,8'ini oluşturuyor. Bölgedeki iş bulma ümidi olmayanların oranı Türkiye genelinde büyük paya sahiptir. Türkiye'de yüksek öğretimi bitirip işgücüne dahil olmayan 1322(Bin) kişi bulunmaktadır.

13. GENİŞ YAŞ GRUBUNA VE İŞGÜCÜNE DAHİL OLMAMA NEDENİNE GÖRE İŞGÜCÜNE DAHİL OLMAYANLAR

Tablo 24:Geniş yaş grubuna ve İşgücüne dahil olmama nedenine göre işgücüne dahil olmayanlar, (Bin)(15+ yaş), 2012 , TRC2 (Şanlıurfa, Diyarbakır)BİN

	15-19	20-24	25-34	35-54	55+	Toplam
İş bulma ümidi yok	47	41	55	44	5	**192**
İş aramayıp çalışmaya hazır olan/Diğer	3	5	5	5	3	**20**
Mevsimlik çalışan	0	0	0	0	0	**0**
Ev işleri ile meşgul	94	126	221	274	127	**842**
Öğrenci(eğitim-öğretim)	171	41	11	0	0	**224**
Emekli	0	0	0	10	40	**51**
Özürlü yaşlı veya hasta	9	7	18	24	81	**139**
Ailevi ve kişisel nedenler	0	0	1	1	0	**2**
Diğer *	17	14	9	2	1	**41**
Toplam	**341**	**234**	**320**	**360**	**257**	**1.511**

KAYNAK:TÜİK

Tablo 24'da TRC2 (Şanlıurfa, Diyarbakır) bölgesinde geniş yaş grubuna ve İşgücüne dahil olmama nedenine göre işgücüne dahil olmayanlara ait verilir yer almaktadır. Ev işleri ile meşgul olanlar işgücüne dahil olmayanlar arasında ilk sırayı alırken ikinci sırayı öğrenciler, üçüncü sırayı ise iş bulma ümidi olmayanlar almıştır. Ev işleri ile meşgul olanlar arasında ilk sırada 35-54 yaş aralığı, ikinci sırayı 25-34 yaş aralığı, üçüncü sırayı ise 55 yaş ve üstü kişiler yer almaktadır. Ev işleri ile meşgul olmaları nedeniyle İşgücüne dahil olmayanlar 25-54 yaş aralığında yoğunlaşmıştır.

Tablo 26.1:Geniş yaş grubuna ve İşgücüne dahil olmama nedenine göre işgücüne dahil olmayanlar, (Bin)(15+ yaş), 2012 TÜRKİYE

	15-19	20-24	25-34	35-54	55+	Toplam
İş bulma ümidi yok	123	112	169	227	59	**691**
İş aramayıp çalışmaya hazır olan/Diğer	147	201	336	463	155	**1.303**
Mevsimlik çalışan	3	7	14	26	13	**63**
Ev işleri ile meşgul	635	1.010	2.735	4.759	2.851	**11.992**
Öğrenci(eğitim-öğretim)	3.423	856	128	2	0	**4.409**
Emekli	0	0	3	873	2.918	**3.795**
Özürlü yaşlı veya hasta	95	81	227	611	2.444	**3.459**
Ailevi ve kişisel nedenler	104	186	569	425	91	**1.376**
Diğer *	88	81	63	44	21	**298**
Toplam	**4.619**	**2.534**	**4.245**	**7.434**	**8.553**	**27.385**

KAYNAK:TÜİK

Tablo'da iş ümidi yok düşüncesinde olan işgücüne katılmayanların yaş aralığı incelendiğinde en fazla 35-54 yaş aralığı olduğu görülmektedir.İş aramayıp fakat çalışmaya hazır olanlarda ve mevsimlik çalışan,ev işleri ile meşgul olanlarda da aynı şey grubu en fazladır. Öğrencilerde 15-19 yaş aralığı en fazladır çünkü eğitim ve öğretim gördüklerinden dolayı işgücüne katılamamaktadırlar.Ailevi ve kişisel nedenler de ise 25-34 yaş aralığında işgücüne dahil olmayanların sayısı fazla olduğu görülmektedir

14.EĞİTİM DURUMUNA GÖRE BAŞVURULAR:

Tablo 25: Cinsiyet durumuna göre İŞKUR başvuruları Şanlıurfa 2009-2012

YILLAR	2012			2011			2010			2009		
CİNSİYET	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
ŞANLIURFA	48510	18843	**67353**	31608	7801	**39409**	26.142	4.029	**30.171**	14.088	4.900	**18.988**

KAYNAK: İŞKUR

Şanlıurfa'da yıllara göre İŞKUR'a başvuru yapan kadın ve erkek sayıları artış göstermektedir.2012 yılında 48510 erkek,18843 kadın olmak üzere toplamda 67353 kişi başvuru yapmıştır.

Tablo 25.1: 2012 yılında Eğitim durumuna göre başvurular(BİN),ŞANLIURFA-TÜRKİYE

	Okur Yazar Olmayan	Okur Yazar	İlköğretim	Ortaöğretim (Lise ve Dengi)	Önlisans	Lisans	Yüksek Lisans	Doktora	Genel Toplam
ŞANLIURFA	5696	9381	34825	13456	2378	1575	40	2	67353
TÜRKİYE	**30604**	**63800**	**1109989**	**708001**	**191747**	**185039**	**6885**	**260**	**2296325**

KAYNAK:İŞKUR

Tablo 27'ye göre 2012 yılında Şanlıurfa da eğitim düzeyine göre en çok başvuru yapan üç grup sırasıyla 34825 kişiyle ilköğretim mezunları 13456 kişiyle ortaöğretim mezunları ve 9381 kişiyle okur yazar grubu oluşturmaktadır. 2012 yılında Şanlıurfa da eğitim düzeyine göre başvuru yapanların toplamı 67353 kişidir. Türkiye de eğitim düzeyine göre başvuru sırası değişmemiş Şanlıurfa ile paralellik göstermiştir. Şanlıurfa'da ki başvuru sayısı Türkiye deki başvuru sayısının %2,93'ü olarak tespit edilmiştir.

Şanlıurfa'da 2013 Ocak Ağustos verilerine göre ilköğretim altı başvuru yapan sayısı erkeklerde 25741,kadınlarda 11319 ; ilköğretim üstü başvuru yapan erkek sayısı 8455,kadın sayısı 3364'tür.Şanlıurfa'da eğitim durumuna göre başvuru yapanların sayısı Türkiye'nin % 3 ünü oluşturmaktadır.

15.MESLEKLERE GÖRE YAPILAN BAŞVURULAR

Tablo 26: Şanlıurfa da 2012 yılında mesleklere göre yapılan başvurular(BİN)

Meslek	Başvuru sayısı
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	39339
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	2037
BÜRO MEMURU (GENEL)	1359
BÜRO İŞÇİSİ	1135
TRAKTÖR ŞOFÖRÜ	806
ŞOFÖR (YOLCU TAŞIMA)	620
AŞÇI	560
BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	540
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	520
BEKÇİ	508
ÇİFTÇİ (TARLA ÜRÜNLERİ)	459
BİLGİSAYAR İŞLETMENİ	429
TAKSİ ŞOFÖRÜ	411
GÜVENLİK GÖREVLİSİ	395
SEKRETER	388
GARSON (SERVİS ELEMANI)	338
ÇOCUK GELİŞİM ELEMANI	337
ÇOCUK BAKICISI	336
DİĞER MESLEKLER	16684
TOPLAM	67201

Kaynak: İŞKUR

Tablo 26'e göre 2012 yılında Şanlıurfa da mesleklere göre yapılan başvurulara baktığımızda en çok beden işçisi(genel) ikinci olarak beden işçisi(temizlik) ve üçüncü olarak büro memuru(genel) mesleklerinde başvuru yapılmıştır. Burada dikkati çeken husus yapılan bütün başvuruların yarısından fazlası beden işçiliği olarak görülmektedir.

Şanlıurfa'da 2013 Ocak-Ağustos ayları arasında en fazla başvuru 8665 kişi ile Beden İşçisi (Genel) bu sayı toplam başvurunun yarısından fazlasını oluşturmaktadır.

16. İŞE YERLEŞTİRME SAYISI

Tablo 27: 2012 yılında Şanlıurfa ve Türkiye de işe yerleştirme sayısı(BİN)

	Özel	Kamu	Toplam
ŞANLIURFA	2416	11019	13435
TÜRKİYE	**418939**	**137648**	**556587**

Kaynak: İŞKUR

Tablo 27'e göre Şanlıurfa da kamuda işe yerleştirilen 11019, özelde işe yerleştirilen 2416 kişidir. Toplamda ise Şanlıurfa da 13435 kişi işe yerleştirilmiştir. Türkiye ye baktığımızda özelde 418939, kamuda 137648 kişi işe yerleştirilmiştir. Türkiye de toplamda ise 556587 kişi işe yerleştirmiştir. Türkiye de özel sektöre yerleştirilen kişi sayısı kamuya yerleştirilen kişi sayısından fazladır ancak Şanlıurfa da bu tam tersidir.

Şanlıurfa'da 2013 yılında Ocak-Eylül ayları arasında Özel işyerlerine yerleşen erkek sayısı 4948,kadın sayısı 1726'dır.Kamuya yerleşen erkek sayısı 6722,kadın sayısı ise 1318 olmak üzere toplamda kamu ve özel işyerlerine yerleşen sayısı 14714'tür.Türkiye'de ise bu sayı özel işyerlerinde 483591,kamuda ise 55602 olmak üzere toplamda 539193'tür.

17.MESLEKLERE GÖRE İŞE YERLEŞTİRME SAYISI

Tablo 28: 2012 yılında Şanlıurfa da mesleklere göre işe yerleştirme sayısı

Meslek	İşe Yerleşen Sayısı
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	10817
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	872
ÇAĞRI MERKEZİ GÖREVLİSİ	180
SEKRETER	108
KASİYER	63
GARSON (SERVİS ELEMANI)	51
HASTA VE YAŞLI REFAKATÇİSİ	46
HASTA VE YAŞLI BAKIM ELEMANI	45
ÇİFTLİK İŞÇİSİ (GENEL)	44
İPLİKÇİ (RİNG/VATER/VARGEL)	44
HASTANE HİZMETLİSİ	43
SATIŞ ELEMANI (TANITIM)	41
BOYAMA-YIKAMA MAKİNESİ OPERATÖRÜ (KUMAŞ)	36
PAZARLAMACI (SATIŞ TEMSİLCİSİ)	31
MAKİNECİ (DİKİŞ)	30
PLASTİK ENJEKSİYON KALIPLAMA MAKİNESİ OPERATÖRÜ	29
MODEL MAKİNECİ (DOKUMA HAZIR GİYİM VE EV TEKSTİLİ)	28
İÇ GİYİM KONFEKSİYON MAKİNECİ	27
DİĞER MESLEKLER	900
TOPLAM	13435

Kaynak: İŞKUR

Mesleklere göre en çok 10817 kişi ile beden işçisi(genel) ikinci olarak 872 kişi ile beden işçisi(temizlik) üçüncü olarak 180 kişi ile çağrı merkezi görevlisi işe yerleştirilmiştir.

2013 Ocak-Eylül verilerine göre Erkeklerde 8902,kadınlarda ise 1779 kişi ile en fazla beden işçisi genel mesleğinde işe yerleşme olmuştur.

18.SEKTÖRLERE GÖRE İŞE YERLEŞTİRME SAYISI

Tablo 29: 2012 yılında Şanlıurfa da sektörlere göre işe yerleştirme sayısı(BİN)

Sektörler	İşe Yerleştirilen sayısı
Bilgi ve iletişim	5350
Diğer hizmet faaliyetleri	684
Eğitim	898
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	39
Finans ve sigorta faaliyetleri	7
Gayrimenkul faaliyetleri	6
Hane halklarının işverenler olarak faaliyetleri; hane halkları tarafından kendi kullanımlarına yönelik olarak ayrım yapılmamış mal ve hizmet üretim faaliyetleri	0
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	923
İmalat	453
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	1318
İnşaat	805
Kamu yönetimi ve savunma; zorunlu sosyal güvenlik	41
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	36
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	27
Madencilik ve taş ocakçılığı	14
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	1656
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	536
Tarım, ormancılık ve balıkçılık	347
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	184
Ulaştırma ve depolama	111
Uluslararası örgütler ve temsilciliklerinin faaliyetleri	0
Toplam	13435

Kaynak: İŞKUR

Tablo 29'a göre Şanlıurfa da sektörlere göre en çok işe yerleştirilenler 5350 kişi ile bilgi ve iletişim sektöründe, ikinci olarak 1656 kişi ile Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektöründe ve üçüncü olarak da 1318 kişi ile de İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörlerinde işe yerleştirilmiştir.

Şanlıurfa'da 2013 yılı Ocak-Eylül ayları arasında; Erkeklerde işe yerleşenler en fazla 2558 kişi ile idari ve destek hizmet faaliyetleri sektörü, kadınlarda ise 703 kişi ile İnsan sağlığı ve sosyal hizmetler sektörüdür. Toplamda ise 3325 kişi en fazla İnsan sağlığı ve sosyal hizmetler sektöründe yerleşme olmuştur.

19.SOSYAL DURUMUNA GÖRE İŞE YERLEŞTİRİLENLERİN SAYISI

Tablo 30: 2012 yılında Şanlıurfa ve Türkiye de sosyal durumuna göre işe yerleştirilenlerin sayısı(BİN)

	Normal	Özürlü	Eski Hükümlü	TMY (Terörle Mücadelede Yaralanan)	Toplam
ŞANLIURFA	13131	302	2	0	13435
TÜRKİYE	**520713**	**35531**	**342**	**1**	**556587**

Kaynak: İŞKUR

Tablo 30'a göre 2012 yılında Şanlıurfa'da en çok 13131 normal kişi, ikinci olarak 302 özürlü kişi ve üçüncü olarak da 2 eski hükümlü kişi işe yerleştirilmiştir. Türkiye de ise 520713 normal kişi, 35531 özürlü kişi, 342 eski hükümlü kişi ve 1 TMY (Terörle Mücadelede Yaralanan) kişi olarak işe yerleştirilmiştir. Şanlıurfa da yerleştirilen kişi sayısı Türkiye de yerleştirilen kişi sayısının %2,41'idir.

Şanlıurfa 2013 yılı Ocak-Eylül Normal statüdeki kişi sayısı 14549,Engelli sayısı 162,Eski hükümlü 3,Terörle Mücadelede Yararlananlardan ise yerleşen olmamıştır.

20.ŞANLIURFA VE TÜRKİYE DE MESLEK GRUPLARINA GÖRE İŞE YERLEŞTİRME SAYISI

Tablo 31: 2012 yılında Şanlıurfa ve Türkiye de meslek gruplarına göre işe yerleştirme sayısı(BİN)

Meslek grupları	ŞANLIURFA	TÜRKİYE
YÖNETİCİLER	1	**1078**
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	59	**3514**
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	122	**15074**
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	161	**17646**
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	401	**41534**
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	185	**44493**
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	317	**48779**
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	443	**65913**
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	11746	**318556**
Toplam	13435	**556587**

Kaynak: İŞKUR

Tablo 31'e göre 2012 yılında Şanlıurfa en çok işçinin yerleştirildiği ilk üç meslek grubu sırasıyla nitelik gerektirmeyen meslekler, hizmet satış elemanları ile tesis ve makine operatörleri ve montajcıları meslek gruplarıdır. Türkiye için baktığımızda da sıralamanın değişmediğini görürüz.

2013 yılı Ocak-Eylül ayları arasında en fazla nitelik gerektirmeyen meslekler grubundadır;erkek sayısı 9319,kadın sayısı 2068 toplamda 11387 kişidir.

21.EĞİTİM DURUMUNA GÖRE İŞE YERLEŞTİRME

Tablo 32: 2012 yılında Şanlıurfa ve Türkiye de eğitim durumuna göre işe yerleştirme sayısı(BİN)

	Okur Yazar Olmayan	Okur Yazar	İlköğretim	Ortaöğretim (Lise ve Dengi)	Önlisans	Lisans	Yüksek Lisans	Doktora	Toplam
ŞANLIURFA	80	1837	8083	2674	532	227	2	0	13435
TÜRKİYE	2602	20965	318636	159761	32547	21425	644	7	556587

Kaynak: İŞKUR

Şanlıurfa ve Türkiye genelinde en fazla işe yerleştirme yapılan eğitim durumu ilköğretim mezunlarıdır. En az ise Doktora düzeyinde yerleştirme olmuştur. Ortaöğretim (Lise ve Dengi) mezun sayısının fazlalığı ise işe yerleştirmede işverenlerin eğitime ne kadar dikkat ettiğinin göstergesidir.

2013 yılı Ocak –Eylül ayları arasında en fazla erkeklerde 6679,kadınlarda 1085 kişi ile ilköğretim mezunlarıdır.

22. BEKLEME SÜRELERİNE GÖRE KAYITLI İŞSİZLER

Tablo 33: Bekleme sürelerine göre kayıtlı işsizler 2012 Şanlıurfa- Türkiye

ŞANLIURFA		TÜRKİYE	
Bekleme Süreleri	TOPLAM	Bekleme Süreleri	TOPLAM
30 gün ve daha az	2653	30 gün ve daha az	119450
1-2 ay	2283	1-2 ay	142009
2-3 ay	5164	2-3 ay	115639
3-4 ay	3.700	3-4 ay	129400
4-5 ay	8123	4-5 ay	118728
5-6 ay	2185	5-6 ay	99533
6-7 ay	3072	6-7 ay	93782
7-8 ay	3649	7-8 ay	79550
8-12 ay	11.856	8-12 ay	356106
1 yıldan fazla	30.460	1 yıldan fazla	1.118.065
Toplam	73.145	Toplam	2.372.262

KAYNAK: İŞKUR

Şanlıurfa'da 2012'de 30 günden daha az bekleyenlerin sayısı 2653 iken, 2013 ocak-eylül döneminde bu sayı 6145'tir. 2012 yılında 8-12 ay süre bekleyen kayıtlı işsiz sayısı Şanlıurfa da 11.856 iken 2-3 ay süre bekleyen kayıtlı işsiz sayısı ise 5154'tür. 2013 yılında ise 8-12 ay süre ile bekleyen kayıtlı işsiz sayısı 3.565 iken 2-3 ay süre bekleyen kayıtlı işsiz sayısı ise 424'tir.

Türkiye geneline baktığımızda bekleme süresinin artışı ile kayıtlı işsiz artışı arasında düzensiz bir paralellik söz konusudur. Türkiye genelinde 2012 yılında 30 günden daha az bekleyenlerin sayısı 119.450 iken 2013 yılında Türkiye genelinde 30 günden daha az bekleyenlerin sayısı 134.757'dir.

23.YAŞ GRUPLARINA GÖRE İŞSİZLİK ÖDENEĞİ BAŞVURULARI

Tablo 34: Yaş Gruplarına Göre İşsizlik Ödeneği Başvuruları
2012 Şanlıurfa

	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-54	55-64	65+	TOPLAM
ŞANLIURFA	1	101	440	514	407	239	152	45	22	1.921
TÜRKİYE	958	25.343	80.598	91.279	69.412	53.790	32.843	8.068	2.817	365.108

KAYNAK:İŞKUR

Tablo 34'e göre 2012 yılında Şanlıurfa ve Türkiye genelinde işsizlik ödeneğine en fazla 30-34 yaş gruplarında ve en az 15-19 yaş gruplarında başvuru yapıldığı görülmektedir.

2013 yılı ocak-eylül döneminde ise işsizlik ödeneğine başvuranların sayısı 3971 iken iş kaybı tazminatına başvuranların sayısı 15 kişi olarak tespit edilmiştir.

24. ÖĞRENİM DURUMLARINA GÖRE İŞSİZLİK ÖDENEĞİ BAŞVURULARI

Tablo 35: Öğrenim Durumlarına Göre İşsizlik Ödeneği Başvuruları

		ŞANLIURFA	TÜRKİYE
Okur Yazar Olmayan	İÖ Ödemesi Biten Sayısı	5	615
	İÖ Ödemesi Devam Eden Sayısı	16	1097
	İÖ Ödemesi Kesilen Sayısı	10	731
Okur Yazar	İÖ Ödemesi Biten Sayısı	26	752
	İÖ Ödemesi Devam Eden Sayısı	51	1555
	İÖ Ödemesi Kesilen Sayısı	34	968
İlköğretim	İÖ Ödemesi Biten Sayısı	241	35663
	İÖ Ödemesi Devam Eden Sayısı	478	82731
	İÖ Ödemesi Kesilen Sayısı	377	64227
Ortaöğretim (Lise ve Dengi)	İÖ Ödemesi Biten Sayısı	126	24348
	İÖ Ödemesi Devam Eden Sayısı	221	53741
	İÖ Ödemesi Kesilen Sayısı	177	36749
Önlisans	İÖ Ödemesi Biten Sayısı	16	5656
	İÖ Ödemesi Devam Eden Sayısı	43	11675
	İÖ Ödemesi Kesilen Sayısı	19	7156
Lisans	İÖ Ödemesi Biten Sayısı	15	7677
	İÖ Ödemesi Devam Eden Sayısı	38	17276
	İÖ Ödemesi Kesilen Sayısı	32	11436
Yüksek Lisans	İÖ Ödemesi Biten Sayısı	0	317
	İÖ Ödemesi Devam Eden Sayısı	0	728
	İÖ Ödemesi Kesilen Sayısı	1	561
Doktora	İÖ Ödemesi Biten Sayısı	0	4
	İÖ Ödemesi Devam Eden Sayısı	0	32
	İÖ Ödemesi Kesilen Sayısı	0	24

Kaynak:
İŞKUR

Tablo 35'e bakıldığında en fazla İÖ' ye başvuranların Türkiye ve Şanlıurfa genelinde ilköğretim mezunlarının olduğu en az ise Doktora düzeyinde olduğu görülmektedir. Şanlıurfa' da 2012 yılında İÖ Ödemesi Biten Sayısı Toplam 429, İÖ Ödemesi Devam Eden Sayısı 847, İÖ Ödemesi Kesilen Sayısı Toplamı 650 kişi iken Şanlıurfa' da 2013 yılı ocak-eylül döneminde ise İÖ Ödemesi biten Sayısı Toplam 263, İÖ Ödemesi Devam Eden Sayısı 788, İÖ Ödemesi Kesilen Sayısı Toplamı 595 kişi olduğu tespit edilmiştir.

25. KURS TÜRLERİ VE KURS SAYILARI

Tablo 36: 2012 yılındaki kurs türleri ve sayısı

KURS/KATILAN SAYISI	ŞANLIURFA	TÜRKİYE
CAZİBE MERKEZLERİ PROJESİ	0	0
ÇALIŞANLARIN MESLEKİ EĞİTİMİ	0	370
ESKİ HÜKÜMLÜLERE YÖNELİK KURSLAR	0	20
GAP II	32	138
GAP II TYÇP	5	86
GAP II/GİRİŞİMCİLİK	0	21
GAP II/UMEM	22	66
GAP II/UMEM-İEP	13	56
GİRİŞİMCİLİK	12	900
HİBE PROJELERİ/SODES	0	0
HÜKÜMLÜLERE YÖNELİK KURSLAR	2	334
İŞ.YET.KURS/ İSTİHDAM GARANTİLİ	217	4564
İŞ.YET.KURS/GENEL	15	1576
İŞ.YET.KURS/İŞSİZLİK SİG.KAPSAMINDA	0	0
İŞ.YET.KURS/KENDİ İŞİNİ KUR.YÖNELİK	0	0
İŞ.YET.KURS/TYÇP	91	4936
İŞBAŞI EĞİTİM PROGRAMI(İEP)	90	8018
İŞSİZLİK SİGORTASI MESLEK DEĞİŞTİRME	0	0
İŞSİZLİK SİGORTASI MESLEK EDİNDİRME	0	0
İŞSİZLİK SİGORTASI MESLEK GELİŞTİRME	0	0
ÖSDP DANIŞMANLIK	0	0
ÖSDP EĞİTİM	0	0
ÖSDP KİK	0	0

ÖSDP TOPLUM YARARINA ÇALIŞMA PROGRAMI	0	0
ÖZELLEŞTİRME SONUCU İŞSİZ KALANLARA YÖNELİK	0	0
ÖZÜRLÜ KURSLARI	5	574
SETİP	0	0
UMEM PROJESİ	36	2359
UMEM PROJESİ/İEP	30	3333
TOPLAM	570	27351

Kaynak: İŞKUR

2012 yılında kurs türleri ve sayısı incelendiği zaman Şanlıurfa ve Türkiye genelinde İşgücü yetiştirme kursları/İstihdam garantili, İşgücü yetiştirme kursları /TYP ve İş başı eğitim programlarının çok fazla olduğu görülmektedir.

2012 yılı ile 2013 yılını karşılaştırdığımızda, 2013 yılı ocak-eylül döneminde girişimcilik kursları 1'e, işgücü yetiştirme kursu/istihdam garantili 156'ya, işgücü yetiştirme kurs/typ 47'ye işgücü yetiştirme kursu/genel 4'e düşerken; işbaşı eğitim programı(iep) 116'ya, umem projesi 76'ya yükselmiştir.

Şanlıurfa'da 2012 yılında 570 kurs açılırken 2013 yılı ocak-eylül döneminde açılan kurs sayısı 549'dur. Türkiye genelinde ise 2013 yılı ocak-eylül döneminde açılan kurs sayısı **28618**'dir.

26. KURS TÜRLERİ VE KURSA KATILAN ERKEK KADIN SAYISI

Tablo 37: 2012 yılındaki kurs türleri ve kursa katılan Erkek Kadın sayısı

KURS/KATILAN SAYISI		ŞANLIURFA	TÜRKİYE
ÇALIŞANLARIN MESLEKİ EĞİTİMİ	Erkek	0	7.410
	Kadın	0	1.043
Toplam ÇALIŞANLARIN MESLEKİ EĞİTİMİ	Toplam	0	8.453
ESKİ HÜKÜMLÜLERE YÖNELİK KURSLAR	Erkek	0	195
	Kadın	0	3
Toplam ESKİ HÜKÜMLÜLERE YÖNELİK KURSLAR	Toplam	0	198
GAP II	Erkek	379	1.350
	Kadın	386	1.992
Toplam GAP II	Toplam	765	3.342
GAP II TYÇP	Erkek	861	4.796

	Kadın	6	603
Toplam GAP II TYÇP	Toplam	867	5.399
GAP II/GİRİŞİMCİLİK	Erkek	0	323
	Kadın	0	199
Toplam GAP II/GİRİŞİMCİLİK	Toplam	0	522
GAP II/UMEM	Erkek	389	843
	Kadın	96	284
Toplam GAP II/UMEM	Toplam	485	1.127
GAP II/UMEM-İEP	Erkek	215	465
	Kadın	10	235
Toplam GAP II/UMEM-İEP	Toplam	225	700
GİRİŞİMCİLİK	Erkek	409	12.804
	Kadın	160	12.149
Toplam GİRİŞİMCİLİK	Toplam	569	24.953
HÜKÜMLÜLERE YÖNELİK KURSLAR	Erkek	30	4.284
	Kadın	0	199
Toplam HÜKÜMLÜLERE YÖNELİK KURSLAR	Toplam	30	4.483
İŞ.YET.KURS/ İSTİHDAM GARANTİLİ	Erkek	2.277	47.760
	Kadın	3.057	68.691
Toplam İŞ.YET.KURS/ İSTİHDAM GARANTİLİ	Toplam	5.334	116.451
İŞ.YET.KURS/GENEL	Erkek	318	9.303
	Kadın	242	24.716
Toplam İŞ.YET.KURS/GENEL	Toplam	560	34.019
İŞ.YET.KURS/TYÇP	Erkek	17.676	140.106
	Kadın	3.647	46.493
Toplam İŞ.YET.KURS/TYÇP	Toplam	21.323	186.599
İŞBAŞI EĞİTİM PROGRAMI(İEP)	Erkek	133	9.060
	Kadın	83	9.510
Toplam İŞBAŞI EĞİTİM PROGRAMI(İEP)	Toplam	216	18.570
ÖZÜRLÜ KURSLARI	Erkek	61	3.753
	Kadın	24	2.519
Toplam ÖZÜRLÜ KURSLARI	Toplam	85	6.272
UMEM PROJESİ	Erkek	408	25.963
	Kadın	422	15.091
Toplam UMEM PROJESİ	Toplam	830	41.054
UMEM PROJESİ/İEP	Erkek	237	8.486
	Kadın	206	4.017
Toplam UMEM PROJESİ/İEP	Toplam	443	12.503
Genel Toplam		31.732	464.645

Kaynak: İŞKUR

2012 yılında Kurslara katılan kadın ve erkek sayılarına bakıldığında Kadınların Kurslara katılımında rağbet ettiği görülmektedir. İş gücü yetiştirme kursları/istihdam garantili kurslarda kadın sayısının erkek sayısından fazla olduğu, TYP' de ise erkek sayısının

kadın sayısından fazla olduğu görülmektedir. Buna göre kadınların meslek edinip vasıflı bir hale gelmeye yönelik faaliyetleri tercih ettiği, erkeklerin ise vasıf gerektirmeyen kurslara yöneldiği gözden kaçırılmamalıdır. 2013 yılı ocak-eylül dönemi de 2012 yılı ile paralellik göstermektedir.

27. ŞANLIURFA DA İŞSİZ, BAŞVURU, YERLEŞTİRME SAYILARI

Tablo 38: Şanlıurfa da işsiz, başvuru, yerleştirme sayıları ve yerleştirme oranları

	Nüfus	Kayıtlı İşsiz	Başvuran Sayısı	İşe Yerleştirilen	Yerleştirme Oranı
ŞANLIURFA	1.716.254	73145	67353	13435	19,94%

Kaynak: TÜİK, İŞKUR

Tablo 38'ta görüldüğü gibi 2012 yılında 1.716.254 nüfuslu Şanlıurfa da 73145 kayıtlı işsiz bulunmaktadır. Şanlıurfa İşkur'a başvuru sayısı 67353'tür. Başvuranların 13435'i işe yerleştirilmiştir. Başvuranların arasından yerleştirme oranı %19,94'tür.
2013 yılı ocak-eylül döneminde ise Şanlıurfa işkur'a başvuru sayısı 48879'dur. Başvuranların 14714'ü işe yerleştirilmiştir. Başvuranların arasında yerleştirme oranı % 30,10'dur.

D. EĞİTİM GÖSTERGELERİ

1. İLKÖĞRETİM VE ORTAÖĞRETİMDE OKUYAN TOPLAM ÖĞRENCİ SAYISI

Tablo 39: İlk ve Ortaöğretimde Okuyan Toplam Öğrenci Sayısı Şanlıurfa

İlk ve Ortaöğretimde Okuyan Toplam Öğrenci Sayısı				
Şanlıurfa				
	İlköğretim		Ortaöğretim	
Yıllar	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın
2007/2008	189.840	159.010	30.893	14.732
2008/2009	192.816	167.835	36.570	19.166
2009/2010	204.994	187.030	44.989	24.955
2010/2011	213.259	201.937	54.116	31.505
2011/2012	212.539	199.329	55.664	36.096
2012/2013	223.726	215.852	63.278	41.878

KAYNAK:MEB

Şanlıurfa'da 2007- 2013 yılları arasında okuyan öğrenci sayılarına baktığımızda düzenli bir artışın olduğunu görmekteyiz. Ancak ilköğretimde okuyan kadın öğrenci sayılarında 2011/2012 yılında azalış dikkat çekmektedir.

2. İLKÖĞRETİM VE ORTAÖĞRETİMDE YENİ KAYIT VE MEZUN ÖĞRENCİ SAYISI

Tablo 40: İlköğretim ve Ortaöğretimde Yeni Kayıt ve Mezun Öğrenci Sayısı, Türkiye ve Şanlıurfa, 2010-2012

İlk ve Ortaöğretimde Yeni Kayıt ve Mezun Öğrenci Sayısı			
	Türkiye		
	İlköğretim	Genel Ortaöğretim	Mesleki ve Teknik Ortaöğretim
2010/2011 dönemi yeni kayıt	1.257.457	527.275	470.782
2011/2012 dönemi yeni kayıt	1.285.550	513.896	525.069
2012/2013 dönemi yeni kayıt	1.756.618	476.823	651.734
2009/2010 dönem sonu mezun sayısı	1.185.938	399.478	263.416
2010/2011 dönem sonu mezun sayısı	1.226.473	392.064	314.448
2011/2012 dönem sonu mezun sayısı	1.252.147	380.548	332.154

	Şanlıurfa		
	İlköğretim	Genel Ortaöğretim	Mesleki ve Teknik Ortaöğretim
2010/2011 dönemi yeni kayıt	48.282	13.339	6.998
2011/2012 dönemi yeni kayıt	49.711	12.461	9.632
2012/2013 dönemi yeni kayıt	74.491	12.877	15.198
2009/2010 dönem sonu mezun sayısı	28.402	6.201	2.088
2010/2011 dönem sonu mezun sayısı	31.448	6.985	2.834
2011/2012 dönem sonu mezun sayısı	36.545	7.040	3.290

KAYNAK: MEB

2010-2013 arasındaki üç okul dönemi okullara yeni kayıtlar açısından karşılaştırıldığında, Türkiye genelinde ilköğretim okullarına yapılan kayıtlarda artış gözlenmektedir. 2012/2013 okul döneminde yeni kayıtlardaki yüksek artış, okula kayıtların 72 aylıktan 60 aylığa düşürülmesinden kaynaklanmaktadır. Şanlıurfa ilinde de bu durumun Türkiye ile parallelik arz ettiği görülmektedir. Ortaöğretime bakıldığında, Türkiye genelini de yansıtacak bir şekilde, genel ortaöğretime kayıtların azaldığı, ancak bunun yanında mesleki ve teknik ortaöğretim okullarına kayıtların yükselmekte olduğu gözlenmektedir. Şanlıurfa'da mesleki ve teknik ortaöğretim okullarına kayıtların artmasında katsayı ile ilgili iyileştirmeler ve meslek edindirip genel ortaöğretim okullarına göre daha hızlı istihdam sağlamasından kaynaklanmaktadır. 2010-2013 yılları arasındaki üç öğrenim dönemine ilk ve ortaöğretimden mezun öğrenci sayısı açısından bakıldığındaysa hem Türkiye genelinde hem de Şanlıurfa ili özelinde yine meslek ve teknik ortaöğretim okullarından mezun olan öğrencilerin sayısında bir artış dikkati çekmektedir. Şanlıurfa ili için ilköğretim ve genel ortaöğretim mezun sayılarında da üç dönem arasında artış göze çarpmaktadır. Şanlıurfa ilinde her okul dönemi için ilköğretimden mezun olan öğrenci sayısı ile genel ortaöğretim ile mesleki ve teknik

ortaöğretime kayıt olan öğrenci sayısı arasında fark vardır. İlköğretim mezunlarının kısmi oranlarda çeşitli nedenlerle (örneğin ekonomik) örgün eğitime devam etmediği, açık öğretim (örneğin başörtüsünden dolayı bayanlar) kapsamına geçtiği düşünülebilir. Eğitim ve öğretim kademeleri arasındaki geçişlerde görülen okuldan ayrılmalar önemlidir. Okuldan ayrılan bu genç nüfus ilk kez iş arayan kesim ve öncelikle potansiyel işsiz olarak işgücü piyasasına giriş yapacaktır.

3. ORTAÖĞRETİMDE OKUYAN TOPLAM ÖĞRENCİ SAYISI

Tablo 41: Ortaöğretimde Okuyan Toplam Öğrenci Sayısı, Şanlıurfa, 2010-2012

	Ortaöğretimde Okuyan Toplam Öğrenci Sayısı	
	Şanlıurfa	
	Genel Ortaöğretim	Mesleki ve Teknik Ortaöğretim
2010/2011	59.925	25.696
2011/2012	61.852	29.908
2012/2013	65.688	39.468

KAYNAK: MEB

Şanlıurfa ilinde 2012/2013 öğrenim yılında genel ortaöğretimde okuyan toplam öğrenci sayısı 65.688 iken mesleki ve teknik ortaöğretimde okumakta olan toplam öğrenci sayısı 39.468'dir. 2012 yılına göre 2013 yılında Genel Ortaöğretim ve Meslek Teknik Ortaöğretim Liselerine başvuruların önemli oranda arttığı görülmektedir.

TALEP BÖLÜMÜ

İŞKUR

İKİNCİ BÖLÜM
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

AMAÇ VE YÖNTEM

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanamaya bilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle zamanında doldurulamamaktadır. İşgücü piyasasının talep boyutuyla ele alınıp mevcut durumda işgücü, mevcut açık iş ve gelecek dönemde işgücünün eğilimlerinin bilinmesi kısa dönemli işgücü yetiştirilmesi için temel verileri sağlamaktadır.

İşgücü piyasasında arz ve talebin etkin bir şekilde uyumlaştırılabilmesi için işgücü piyasası bilgileri oldukça önemlidir. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun yapmış olduğu Hanehalkı İşgücü Anketi sonuçlarından elde edilmektedir. Ancak işgücü piyasasının talep tarafına yönelik pek fazla veri bulunmamaktadır. Bu açığı da Türkiye İş Kurumu İşgücü Piyasası Araştırmaları ile doldurmaya çalışmaktadır. Arz tarafı ile ilgili verilerde il düzeyinde yeterli veri bulunmamaktadır. Talep tarafı ile ilgili yapılan araştırmalar ise henüz istenen düzeyde değildir. Örneğin EUROSTAT nezdinde hala ülkemiz için açık iş oranı açıklanamamaktadır. Bu bağlamda işgücü piyasası araştırmalarını daha da geliştirerek yapmamız büyük önem arz etmektedir.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri işgücü piyasası araştırmaları (İPA) sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmalarının EUROSTAT normlarına uygun şekilde yürütülmesi ve Resmi İstatistik Programı kapsamına alınmasına yönelik çalışmalar 2011 yılı ikinci yarısından itibaren Türkiye İstatistik Kurumu işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmalar sayesinde Türkiye için bir açık iş sayısına erişebilir olunacak ve EUROSTAT'ın talep ettiği açık işler istatistikleri için veri toplanabilmiş olacaktır. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Tablo 42: İŞKUR İşgücü Piyasası Araştırmaları (2007-2013)

İŞKUR'UN UYGULADIĞI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI YÖNTEM VERİLERİ						
Dönem	**Kapsamı**	**Period**	**Sınıflamalar**	**Yöntem**	**GÖRÜŞME YAPILAN İŞYERİ SAYISI[1]**	
2007	50+ TÜM İŞYERLERİ	15 EKİM - 30	İSCO 88- NACE	Yüz yüze	Toplam	**12.712**
2008	TÜM İŞYERLERİ	15 Ekim - 5 Aralık	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**71.001**
					10+ işyeri	26.409
					50+işyeri	7.224
2009/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	17 Nisan - 30 Mayıs	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**275.099**
					10+ işyeri	83.404
					50+işyeri	15.273
2009/II	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	4 Kasım-13 Aralık	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**255.938**
					10+ işyeri	80.638
					50+işyeri	15.985
2010/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**218.068**
					10+ işyeri	73.418
					50+işyeri	14.476
2010/II	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**198.479**
					10+ işyeri	69.442
					50+işyeri	14.688
2011/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**159.862**
					10+ işyeri	60.501
					50+işyeri	13.393
2011/II	10 + GİRİŞİMLER (TÜİK)	19 Aralık- 19 Ocak	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam	**5.941**
					10+ işyeri	3.283
					50+işyeri	1.606
2012/I	10 + GİRİŞİMLER (TÜİK)	2 Mayıs- 15 Haziran	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam Girişim	**5.225**
2012/II	10 + İŞYERLERİ (TÜİK)	10 Eylül-31 Ekim	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam İşyeri	**53.164**
2013/I	10 + İŞYERLERİ (TÜİK)	15 Mayıs-30 Haziran	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam İşyeri	**87.719**

Kaynak: İŞKUR

Türkiye İş Kurumu, 2013 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Analizi Talep Araştırması kapsamında 15 Mayıs-30 Haziran 2013 tarihleri arasında Türkiye genelinde 87.719 işyerine yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. Türkiye İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev 2.0 sınıflandırmasına göre, tarım, kamu, hane halklarında işverenler ve uluslar arası kurum/kuruluşlar dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında il ve Türkiye tahmini verilmiştir.

İşyerleriyle yüz yüze görüşme yöntemiyle (Araştırmanın saha çalışmasının tamamı İŞKUR personeli tarafından gerçekleştirilmiştir.) gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işletme bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş, (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Karşılanma Yolları)
- Temininde güçlük çekilen meslekler, (Meslek, Güçlük Nedeni)
- 31 Aralık 2013 ve 30 Haziran 2014 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

[1] Genelleme yapılmamış işyeri sayısıdır.

Talep Araştırması, bahsi geçen 17 sektörde işyeri bazında il ve Türkiye tahmini vermek üzere planlandığından mesleklere göre yapılan genellemelerin ihtiyatla karşılanması gerekir. Çünkü mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için örneklem çekimine mesleki kırılımı dahil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuştur.

Talep araştırması için örnek hacmi, örnek seçimi, tahmin ve notasyon yöntemleri hakkında Ek 2'de ayrıntılı açıklama yapılmıştır.

A.İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM:

Bu bölümde Şanlıurfa İlinde yapılan İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonucunda elde edilen; Sektörlere göre işyeri sayıları, Meslek Gruplarına göre çalışan sayıları ve Çalışanların Mesleklere göre dağılımı ile ilgili Tablo ve Grafikler incelenecektir.

1.İŞYERİ SAYILARI:

1.1 SEKTÖRLERE GÖRE İŞYERİ SAYILARI

Tablo 43: işyerlerinin işyeri büyüklüğü ve sektörel dağılımı, şanlıurfa 2013

Sektör	İşyeri Sayısı(1-9)	İşyeri Sayısı(10-49)	İşyeri Sayısı(50++)	TOPLAM
SU TEMİNİ; KANALİZASYON, ATIK YÖNETİMİ	1	1	0	2
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İKLİMLENDİRME	0	1	3	4
KÜLTÜR, SANAT, EĞLENCE, DİNLENCE VE SPOR	3	2	1	6
BİLGİ VE İLETİŞİM	6	2	1	9
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	4	8	0	12
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	11	11	1	23
GAYRİMENKUL FAALİYETLERİ	24	14	0	38
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	21	28	5	54
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAALİYETLERİ	23	44	2	69
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	37	33	1	71
EĞİTİM	11	55	6	73
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET FAALİYETLERİ	9	82	6	97
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	65	42	38	145
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	74	108	20	203
İMALAT	154	149	25	328
İNŞAAT	278	211	32	522
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET	365	278	24	666

Genel Toplam:	1087	1069	167	2322

KAYNAK:İŞKUR

Araştırma kapsamında Şanlıurfa'da toplam 2322 işyerine ilişkin bilgiler toplanmıştır. En fazla işyeri sayısı sırasıyla Toptan ve perakende ticaret ,İnşaat, imalat, Ulaştırma ve depolama ile idari ve destek hizmetleri sektörlerinde bulunmaktadır. Yukarıdaki tabloda sektörlere göre işyeri sayılarına bakıldığında toplam işyeri 1-9 arası işçi çalıştıran işyerlerinin sayısının en fazla olduğu sektör toptan ve perakende ticaret sektörünün olduğu görülmektedir. Bu sayının 10-49 arası işçi çalıştıran işyerlerinde yine Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe fazla olduğu görülmektedir. 50 ve üzeri işçi çalıştıran işyerlerinde ise en fazla sayıya sahip sektör İdari ve Destek hizmetleridir. Araştırma formunda her ne kadar 10 ve üzer i çalışanı olan işyerlerine gidildiyse de işverenlerin yaklaşık %46.8'i çalışan sayılarını 1-9 arasında beyan etmişlerdir.

GRAFİK 3: İŞYERİ BÜYÜKLÜKLERİNİN TÜRKİYE GENELİ İLE KARŞILAŞTIRILMASI, 2013

KAYNAK:İŞKUR

Yukarıdaki grafikte İşyeri büyüklükleri Türkiye geneli ile karşılaştırılmıştır. Türkiye'de %25.8 ile imalat sektörü birinci sırada iken Şanlıurfa'da ise % 28,7 ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörünün birinci sırada olduğu görülmektedir. Grafikten de anlaşılacağı üzere Şanlıurfa'daki İşyerlerinin birçok sektörde oransal olarak Türkiye genelinin üzerinde olduğu görülmektedir.

2012 verilerinde ise Şanlıurfa'daki işyerlerinin sektörel dağılımına bakıldığı zaman Toptan ve Perakende Ticaret sektörünün %28.3'lük oranla yine ilk sırada olduğu görülmektedir. İnşaat sektörü ise 2012 yılında %16,7 ile 3.sırada yer alırken 2013 yılında %22.5 ile 2.sırada yer almıştır.

2. MEVCUT İSTİHDAM:

2.1 SEKTÖRE GÖRE ÇALIŞAN SAYILARI

Tablo 44: Sektörlere göre işyeri çalışan sayıları 2013

Sektör	Erkek	Kadın	Toplam
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	187	4	191
İMALAT	7038	272	7309
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İKLİMLENDİRME ÜRETİMİ VE DAĞITIMI	706	9	715
SU TEMİNİ; KANALİZASYON, ATIK YÖNETİMİ VE İYİLEŞTİRME FAALİYETLERİ	27	0	27
İNŞAAT	7899	212	8112
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET; MOTORLU KARA TAŞITLARININ VE MOTOSİKLETLERİN ONARIMI	8981	869	9850
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	4267	124	4391
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAALİYETLERİ	1653	48	1701
BİLGİ VE İLETİŞİM	421	183	604
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	285	66	350
GAYRİMENKUL FAALİYETLERİ	344	3	347
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	876	116	992
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	7720	1225	8945
EĞİTİM	1352	383	1734
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET FAALİYETLERİ	1879	1380	3260
KÜLTÜR, SANAT, EĞLENCE, DİNLENCE VE SPOR	149	8	157
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	986	103	1088
Genel Toplam:	**44769**	**5005**	**49775**

KAYNAK:İŞKUR

Yukarıdaki Tabloda Sektörlere göre çalışan sayıları kadın ve erkek çalışanların sayıları verilmiştir. Toptan ve Perakende ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve motosikletlerinin onarımı sektöründe Erkek çalışanların sayısının fazla olduğu, İnsan Sağlığı ve sosyal Hizmet Faaliyetleri alanında ise Kadın çalışan sayısının fazla olduğu göze çarpmaktadır. .Ayrıca bütün sektörlerde erkek çalışan sayısı tüm çalışan sayısının %89.9'unu oluştururken bu oran kadınlarda %10.1'de kalmıştır.

Toplamda 2012 yılına baktığımızda çalışan sayılarına göre İmalat sektörü ilk sırada iken; 2013 yılında ise Toptan ve Perakende ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve motosiklerinin onarımı sektöründe çalışan sayıları ilk sırada olduğu görünmektedir.

Sektörel olarak işyeri sayısı 2012 yılında yapılan İşgücü Piyasası Talep araştırmasına göre farklılık gösterebilir. Bunun en büyük nedeni 2012 yılında yapılan İşgücü Piyasası Talep Araştırması Eylül ve Ekim aylarında yapılmış olması, 2013 yılı İşgücü Piyasası Talep araştırmasının Mayıs ve Haziran döneminde yapılmış olmasıdır. Özellikle Mevsimlik göç veren Şanlıurfa'nın sektörel bazda çalışan sayısının değişiklik göstermesi kaçınılmazdır.

GRAFİK 4: ÇALIŞAN SAYILARININ TÜRKİYE GENELİ İLE KARŞILAŞTIRILMASI

KAYNAK:İŞKUR

Çalışan sayıları bakımından Türkiye'de ilk üç sırayı %35.6 ile İmalat, %16.5 Toptan ve Perakende Ticaret, %11.7 ile inşaat sektörleri alırken; Şanlıurfa'da ise ilk üç sıraya %19.8 ile Toptan ve Perakende Ticaret, %18.0 ile İdari ve Destek Hizmetleri,%11.7 ile İnşaat sektörleri almaktadır.

Yukarıdaki grafiği incelediğimizde Şanlıurfa'da İmalat sektöründe çalışan kişi sayısının sektörel dağılımının Türkiye ortalamasının altında kaldığını görmekteyiz. İdari ve destek hizmet faaliyetlerinde çalışan sayılarında Şanlıurfa'nın Türkiye ortalamasının üzerinde olduğunu görmekteyiz.

TABLO 45: SEKTÖRLERE GÖRE ÇALIŞANLARIN CİNSİYET AĞIRLIĞI 2013

	ŞANLIURFA		TÜRKİYE	
Sektör	ERKEK	KADIN	ERKEK	KADIN
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	97,7%	2,3%	95,6%	4,4%
İMALAT	96,3%	3,7%	78,0%	22,0%
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İKLİMLENDİRME ÜRETİMİ VE DAĞITIMI	98,7%	1,3%	84,3%	15,7%
SU TEMİNİ; KANALİZASYON, ATIK YÖNETİMİ VE İYİLEŞTİRME FAALİYETLERİ	100,0%	0,0%	92,8%	7,2%
İNŞAAT	97,4%	2,6%	92,8%	7,2%
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET; MOTORLU KARA TAŞITLARININ VE MOTOSİKLETLERİN ONARIMI	91,2%	8,8%	76,4%	23,6%
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	97,2%	2,8%	87,9%	12,1%
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAALİYETLERİ	97,2%	2,8%	75,4%	24,6%
BİLGİ VE İLETİŞİM	69,7%	30,3%	66,9%	33,1%
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	81,3%	18,8%	64,0%	36,0%
GAYRİMENKUL FAALİYETLERİ	99,1%	0,9%	82,2%	17,8%
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	88,3%	11,7%	67,3%	32,7%
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	86,3%	13,7%	72,1%	27,9%
EĞİTİM	77,9%	22,1%	50,7%	49,3%
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET FAALİYETLERİ	57,7%	42,3%	40,1%	59,9%
KÜLTÜR, SANAT, EĞLENCE, DİNLENCE VE SPOR	94,9%	5,1%	78,1%	21,9%
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	90,6%	9,4%	65,9%	34,1%

Genel Toplam:	89,9%	10,1%	76,9%	23,1%

KAYNAK:İŞKUR

Şanlıurfa'da sektörlere göre çalışanların cinsiyet ağırlığına baktığımızda bütün sektörlerde Erkek çalışan oranının kadın çalışan oranından daha fazla olduğunu görmekteyiz. İnsan Sağlığı ve Sosyal hizmetler faaliyetlerinde Kadın çalışanların oranı %42,3 ile erkek çalışanların oranına yakın olduğunu görmekteyiz. Ayrıca Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme faaliyetlerinin tamamında Erkek çalışanların çalıştığını görülmektedir. Kadın çalışan oranlarının en fazla olduğu ilk üç sektör; %42,3 ile İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet faaliyetleri, %30,3 ile Bilgi ve İletişim, %22,1 ile Eğitim sektörlerleridir.

Türkiye genelinde sektörlere göre çalışanların cinsiyet ağırlığına baktığımızda İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet faaliyetleri(%59,9) sektörü hariç bütün sektörlerde erkek çalışan oranının kadın çalışan oranından fazladır. Eğitim sektöründe ise kadın çalışan oranı %49,3 ile erkek çalışan oranına yaklaşmıştır. Kadın çalışan oranı ile erkek çalışan oranının arasındaki farkın en fazla olduğu sektör Madencilik ve Taş ocakçılığı sektörü olmuştur.

2.2 MESLEK GRUPLARINA GÖRE ÇALIŞAN SAYISLARI

TABLO 46: MESLEK GRUPLARINA GÖRE ÇALIŞAN SAYILARI, ŞANLIURFA 2013

Meslek Grupları	Erkek	Kadın	Toplam
Yöneticiler	1581	148	1729
Profesyonel Meslek Mensupları	3242	1251	4493
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	4071	910	4980
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	1299	552	1851
Hizmet Ve Satış Elemanları	6487	712	7199
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	832	2	835
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	6936	50	6986
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	8626	132	8758
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	11695	1248	12944
Genel Toplam:	44769	5005	49775

KAYNAK:İŞKUR

Meslek gruplarına göre çalışan sayılarına bakıldığında nitelik getirmeyen mesleklerde çalışan sayısının ilk sırada olduğu görülmektedir. Nitelik gerektirmeyen meslekler grubunda çalışan sayısı tüm meslek gruplarındaki çalışan sayısını %26'sını oluşturmaktadır.

Kadın çalışan sayısının en fazla olduğu ilk üç meslek grubu sırasıyla Profesyonel Meslek Mensupları(%25,0) , Nitelik Gerektirmeyen Meslekler(%24,9)ile Teknisyenler, Teknikerler ve yardımcı Profesyonel Meslek mensupları(%18,2) meslek gruplarıdır. Erkeklerde ise ilk üç sırayı Nitelik gerektirmeyen meslekler(%26,1), Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar(%19,2), Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar(%15,5) meslek grupları gelmektedir.

GRAFİK 6 : MESLEK GRUPLARINA GÖRE ÇALIŞANLARIN CİNSİYET AĞIRLIKLARI

KAYNAK:İŞKUR

Yukarıdaki grafikte meslek gruplarına göre çalışanların cinsiyet ağırlıkları verilmiştir. Kadın çalışan sayısı hiçbir meslek grubunda erkek çalışan sayısından fazla değildir .Kadın çalışan sayısının erkek çalışan sayısına en fazla yaklaştığı meslek %29.8 ile Büro hizmetlerinde Çalışan Elemanlar grubudur. Kadın çalışan sayısının en az olduğu meslek grubu %0,3 ile Nitelikli Tarım, Ormancılık ve su ürünleri meslek grubudur.

GRAFİK 7: MESLEK GRUPLARININ TÜRKİYE GENELİ İLE KARŞILAŞTIRILMASI 2013

KAYNAK:İŞKUR

Meslek gruplarında Türkiye'de %19.7 ile Tesis ve Makine operatörü ve montajlar Meslek grubu ilk sırada iken Şanlıurfa'da ise %26.0 ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler grubu ilk sıradadır. Şanlıurfa'nın tarım bölgesi olması sebebiyle Nitelik gerektirmeyen Meslekler grubu oran olarak yüksek çıkmıştır. Özellikle Şanlıurfa'nın tarım bölgesi olması sebebiyle nitelik gerektirmeyen mesleklerde çalışanların sayısı yüksektir. Şanlıurfa'nın 6.Teşvik Bölgesi kapsamına alınması; son zamanlarda Şanlıurfa'yı yatırım yapma konusunda cazip hale getirmiş ve nitelik gerektiren mesleklerin oranının yükselmesi konusunda gelecek için umut vermektedir.

2.3. ÇALIŞANLARIN MESLEKLERE GÖRE DAĞILIMI

TABLO 47: ÇALIŞANLARIN MESLEKLERE VE CİNSİYETE GÖRE DAĞILIMI, ŞANLIURFA 2013

ERKEK			KADIN			TOPLAM		
MESLEK	SAYI	%	MESLEK	SAYI	%	MESLEK	SAYI	%
Beden İşçisi (Genel)	3444	7,7%	Beden İşçisi (Temizlik)	773	15,4%	Beden İşçisi (Temizlik)	3946	7,9%
Beden İşçisi (Temizlik)	3173	7,1%	Bilgi İşlem Destek Elemanı	495	9,9%	Beden İşçisi (Genel)	3527	7,1%
Beden İşçisi (İnşaat)	1473	3,3%	Hemşire	233	4,6%	Temizlik Görevlisi	1478	3,0%
Minibüs Şoförü	1470	3,3%	Sekreter	222	4,4%	Beden İşçisi (İnşaat)	1473	3,0%
Güvenlik Görevlisi	1385	3,1%	Temizlik Görevlisi	178	3,6%	Minibüs Şoförü	1471	3,0%
Servis Şoförü (Okul)	1384	3,1%	Satış Danışmanı	120	2,4%	Güvenlik Görevlisi	1425	2,9%
Şoför (Yolcu Taşıma)	1316	2,9%	Güvenlik Görevlisi (Silahsız)	115	2,3%	Servis Şoförü (Okul)	1384	2,8%
Temizlik Görevlisi	1300	2,9%	Muhasebeci	113	2,2%	Şoför (Yolcu Taşıma)	1316	2,6%
Bilgi İşlem Destek Elemanı	718	1,6%	Kasiyer	88	1,8%	Bilgi İşlem Destek Elemanı	1213	2,4%
Muhasebeci	658	1,5%	Okul Öncesi Öğretmeni	84	1,7%	Muhasebeci	770	1,5%
Ağır Kamyon Şoförü	657	1,5%	Beden İşçisi (Genel)	83	1,7%	Ağır Kamyon Şoförü	657	1,3%
Elektrik Teknisyeni	636	1,4%	Hasta Danışmanı	76	1,5%	Elektrik Teknisyeni	637	1,3%
Elektrikçi (Genel)	562	1,3%	Aşçı	73	1,5%	Pazarlamacı	580	1,2%
Pazarlamacı	558	1,2%	Yönetici (Bilgi İşlem)	65	1,3%	Satış Danışmanı	577	1,2%
Şoför-Yük Taşıma	540	1,2%	Diğer Öğretmenler	62	1,2%	Elektrikçi (Genel)	562	1,1%
İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle)	505	1,1%	Tercüman	59	1,2%	Şoför-Yük Taşıma	540	1,1%
Sıvacı	479	1,1%	Büro İşçisi	56	1,1%	İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle)	505	1,0%
Satış Danışmanı	456	1,0%	Tıbbi Sekreter-Poliklinik	55	1,1%	Sıvacı	479	1,0%
Güvenlik Görevlisi (Silahlı)	447	1,0%	Tıbbi Sekreter	54	1,1%	Güvenlik Görevlisi (Silahlı)	473	1,0%
Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)	445	1,0%	Makineci (Dikiş)	54	1,1%	Güvenlik Görevlisi (Silahsız)	455	0,9%
İdari İşler Müdürü	433	1,0%	Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim	50	1,0%	İdari İşler Müdürü	448	0,9%

Çalışanların mesleklere ve cinsiyete göre dağılımın tablosuna baktığımızda ilk sıralarda daha çok nitelik gerektirmeyen mesleklerin olduğunu görmekteyiz.

Şanlıurfa'da çalışanların mesleklere ve cinsiyete göre dağılıma bakıldığında erkeklerde ilk üç sırayı Beden işçisi(Genel),Beden işçisi(Temizlik),Beden işçisi(inşaat) gibi Nitelik getirmeyen işler almakta iken; kadınlar da Beden işçisi(Temizlik),Bilgi İşlem destek elemanı ve Hemşire

gibi Meslekler almaktadır. Tablodan anlaşılacağı üzere Kadınlar daha çok nitelik gerektiren işlerde çalışırken Erkeklerin ise nitelik gerektirmeyen işlerde çalıştığı gözlenmektedir.

GRAFİK 8: Çalışanların mesleklere göre dağılımı.2013,ŞANLIURFA

KAYNAK:İŞKUR

Toplam çalışan sayısında Nitelik Gerektirmeyen işlerde çalışanların sayısının fazla olduğu gözlenmektedir. Bunda ise Erkek çalışanların sayısının fazla olması ve toplam sayısı etkilemesinin büyük bir etkisi vardır. Grafikten de anlaşılacağı üzere ilk sıralarda yer alan Beden işçisi(Temizlik), Beden işçisi (Genel), Temizlik görevlisi ve Beden işçisi(inşaat) mesleklerde toplamda %21'lik bir orana sahiptir.

B.AÇIK İŞLER

1.SEKTÖRLERE GÖRE AÇIK İŞ SAYILARI:

TABLO 48 :SEKTÖRLERE GÖRE AÇIK İŞ SAYILARI

Sektör	AÇIK İŞ SAYISI	AÇIK İŞ DAĞILIMI	AÇIK İŞ ORANI
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	5	0,3%	2,8
İMALAT	209	9,8%	2,8
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İKLİMLENDİRME ÜRETİMİ VE DAĞITIMI	0	0,0%	0,0
SU TEMİNİ; KANALİZASYON, ATIK YÖNETİMİ VE İYİLEŞTİRME FAALİYETLERİ	7	0,3%	20,6
İNŞAAT	358	16,9%	4,2
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET; MOTORLU KARA TAŞITLARININ VE MOTOSİKLETLERİN ONARIMI	585	27,5%	5,6
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	124	5,8%	2,8
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAALİYETLERİ	123	5,8%	6,8
BİLGİ VE İLETİŞİM	7	0,3%	1,1
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	11	0,5%	3,0
GAYRİMENKUL FAALİYETLERİ	52	2,4%	13,0
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	48	2,3%	4,7
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	224	10,5%	2,4
EĞİTİM	43	2,0%	2,4
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET FAALİYETLERİ	268	12,6%	7,6
KÜLTÜR, SANAT, EĞLENCE, DİNLENCE VE SPOR	2	0,1%	1,3
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	59	2,8%	5,2
Genel Toplam:	**2126**	100,0%	4,1

KAYNAK:İŞKUR

İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçlarına göre Şanlıurfa' da açık iş oranı yüzde 4,1'dir. (2.126 kişi). Sektörlere göre en yüksek açık iş oranı yüzde 20,6 ile Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektöründe tespit edilmiştir. Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektörünü yüzde 13,0 ile Gayrimenkul Faaliyetleri sektörü ve 7,6'lık açık iş oranı ile İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü izlemektedir.

GRAFİK 9: SEKTÖRLERE GÖRE AÇIK İŞ ORANI

KAYNAK:İŞKUR

Şanlıurfa genelinde açık iş oranı yüzde 4,1'dir. Bir başka ifade ile Şanlıurfa'da her 100 kişilik kadronun 96'sı dolu, 4'ü doldurulmaya hazırdır.

GRAFİK 10:AÇIK İŞ ORANININ TÜRKİYE GENELİ İLE KARŞILAŞTIRILMASI, 2013, ŞANLIURFA

KAYNAK:İŞKUR

Şanlıurfa'da Açık iş oranı 4.1 iken Türkiye Genelinde Bu oran 4.4 olarak hesaplanmıştır. Buradan Şanlıurfa ile Türkiye'nin açık iş oranlarının birbirine yakın olduğunu görmekteyiz. Açık iş oranlarında Şanlıurfa'da en fazla oran % 20,6 ile Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektöründe iken Türkiye'de Konaklama ve Yiyecek hizmetleri sektörlerindedir.

2.MESLEK GRUPLARINA GÖRE AÇIK İŞ SAYILARI:

TABLO 49: MESLEK GRUPLARINA GÖRE AÇIK İŞLER, ŞANLIURFA 2013

Meslek Grubu	Toplam Açık iş sayısı	Açık işlerin Meslek gruplarına göre Dağılım	Açık iş oranı
Yöneticiler	9	0,4%	0,5
Profesyonel Meslek Mensupları	297	14,0%	6,2
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	197	9,3%	3,8
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	75	3,5%	3,9
Hizmet Ve Satış Elemanları	474	22,3%	6,2
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0	0,0%	0,0
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	580	27,3%	7,7
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	318	14,9%	3,5
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	176	8,3%	1,3
Genel Toplam:	2126	100,0%	4,1

KAYNAK:İŞKUR

Meslek gruplarına göre açık işlere bakıldığında, açık işlerin büyük bir kısmı Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ile Hizmet Ve Satış Elemanları Meslek gruplarında olduğu gözlenmektedir. Çalışanların Meslek grubuna göre dağılımına baktığımızda Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerde çalışanlar ilk sırada iken açık işlerde ise 6.sırada olduğu görülmektedir. Açık işler daha çok nitelik ve beceri gerektiren mesleklerdedir .

GRAFİK 11: MESLEK GRUPLARINA GÖRE AÇIK İŞ ORANLARI, ŞANLIURFA 2013

KAYNAK:İŞKUR

Açık iş oranının en yüksek olduğu meslek gruplarında ilk üç sırayı Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Hizmet Ve Satış Elemanları ile Profesyonel Meslek grupları almaktadır. Çalışan sayısının en yüksek olduğu meslek grubu olan Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerde Açık iş oranı 1.3 düzeyindedir. Çalışan sayısının büyük bir kısmı Nitelik gerektirmeyen Mesleklerde olmasına rağmen açık işlerde geride kalmıştır.

GRAFİK 12: MESLEK GRUPLARINA GÖRE AÇIK İŞ ORANLARININ TÜRKİYE GENELİ İLE KARŞILAŞTIRILMASI

KAYNAK:İŞKUR

Meslek gruplarına göre Açık iş oranları incelendiğinde Şanlıurfa'da 7.7'lik oranla Sanatkar ve ilgili işlerde Çalışanlar meslek grubunun; Türkiye'de ise 5.8'lik oranla Tesis ve Makine operatörleri ve montajcıları meslek grubunun ilk sırada olduğu görülmektedir. Türkiye'de Nitelik Gerektirmeyen Meslekler de Açık iş oranları Şanlıurfa'da olduğu gibi son sıralarda yer bulmaktadır. Üst sıralarda Nitelik gerektiren mesleklerin olduğu göze çarpmaktadır.

3.MESLEKLERE GÖRE AÇIK İŞ SAYILARI:

TABLO 50: MESLEKLERE GÖRE AÇIK İŞ DAĞILIMI,ŞANLIURFA,2013

ŞANLIURFA			TÜRKİYE		
Meslek	Toplam Açık İş	Mesleklere göre açık iş dağılımı	Meslek	Toplam Açık İş	Mesleklere göre açık iş dağılımı
Güvenlik Görevlisi	207	9,7%	Makineci (Dikiş)	20358	7,9%
Hemşire	125	5,9%	Beden İşçisi (Genel)	8544	3,3%
Elektrikçi (Genel)	76	3,6%	Güvenlik Görevlisi	8331	3,2%
Makineci (Dikiş)	54	2,5%	Garson (Servis Elemanı)	6168	2,4%
Satış Danışmanı	53	2,5%	Temizlik Görevlisi	5775	2,2%
Pazarlamacı	47	2,2%	Ortacı	4511	1,7%
İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle)	47	2,2%	Gaz Altı Kaynakçısı	4263	1,7%
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	46	2,2%	Satış Danışmanı	4107	1,6%
Beden İşçisi (Genel)	44	2,1%	Pazarlamacı	3516	1,4%
Muhasebeci	40	1,9%	Çağrı Merkezi Görevlisi	3444	1,3%
Acil Tıp Teknisyeni	38	1,8%	Komi (Garson Yardımcısı)	2863	1,1%
Kalıpçı-Pres	36	1,7%	Şoför-Yük Taşıma	2843	1,1%
Garson (Servis Elemanı)	30	1,4%	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	2573	1,0%
Open End Makinesi Operatörü	29	1,4%	Ütücü	2501	1,0%
Tır-Çekici Şoförü	28	1,3%	Depo Hamalı	2385	0,9%
Sıhhi Tesisatçı	27	1,3%	CNC Torna Tezgahı Operatörü	2293	0,9%
Sıvacı	27	1,3%	Overlok Makinesi Operatörü	2224	0,9%
Aşçı	24	1,1%	Beden İşçisi (İnşaat)	2003	0,8%
Komi (Garson Yardımcısı)	23	1,1%	Ön Muhasebeci	1994	0,8%
Beden İşçisi (Temizlik)	23	1,1%	Muhasebeci	1914	0,7%

KAYNAK:İŞKUR

Şanlıurfa' da açık işlerin en fazla olduğu ilk üç meslek; Güvenlik Görevlisi, Hemşire, Elektrikçi (Genel) meslekleridir. Türkiye'de ise Makineci(dikiş),Beden işçisi(Genel),Güvenlik Görevlisi meslekleridir. Türkiye'de Nitelik gerektirmeyen Beden işçsi(Genel) mesleği ilk sıralarda yer alırken Şanlıurfa'da daha alt sıralarda yer bulmuştur.

4. AÇIK İŞLERİN TALEP EDİLEN EĞİTİM DURUMLARINA GÖRE DAĞILIMI

Grafik 12: Açık işler için talep edilen eğitim düzeyleri, ŞANLIURFA 2013

KAYNAK:İŞKUR

Şanlıurfa'da talep edilen eğitim düzeylerine göre Açık iş oranları sırasıyla Lise Altı(%29), Herhangi bir Eğitim Şartı aramayan(%25) , Genel lise(%22), Lisans(%11), Meslek yüksek okulu (%8), Meslek Lisesi(%5) şeklinde sıralanmıştır. İşverenlerin büyük bir kısmı Eğitim seviyesi düşük olan personel istihdam etmek istemektedir .Grafikten Yükseköğretim mezunlarının işverenler tarafından daha az tercih edildiği gözlenmiştir. Ayrıca piyasada ara eleman ihtiyacı var olmasına rağmen işverenler Meslek Lisesi Mezunlarından %5 oranında açık iş talebinde bulunmuştur.

5.AÇIK İŞLERE GÖRE BECERİ DÜZEYLERİ

GRAFİK 13: AÇIK İŞLER İÇİN TALEP EDİLEN BECERİ DÜZEYLERİ ORANI,ŞANLIURFA 2013

KAYNAK:İŞKUR

Yukarıdaki grafikte Açık İş bulunan mesleklerde işgücü piyasası Talep araştırmasına katılan işyerlerinin Talep ettikleri beceri düzeyleri yer almaktadır .Açık iş bulunan meslek için birden fazla beceri düzeyi talep edilebildiği için bu grafikte meslekler itabarı ile yer alan yüzdesel beceri düzeylerinin toplamı %100'ün üzerindedir.

İşgücü piyasası Talep Araştırması sonucunda görüşülen işyeri sahiplerinin en çok talep ettikleri beceri düzeyleri en çoktan en aza doğru sırasıyla: Mesleğe ilişkin yeterli bilgi, fiziki ve bedensel yeterlilik, takım çalışması, iletişim ve ifade yeteneği, sorun çözme ve bağımsız karar verme, hesap yapabilme, bilgisayar kullanma, proje tabanlı çalışma, satış ve pazarlama ile yabancı dil becerileri şeklindedir.

Şanlıurfa işverenlerin %73,9'u talep ettikleri açık işlerde çalışanların Mesleğe ilişkin Yeterli bilgi , %53,5'i Fiziki ve bedensel yeterlilik, %46,4Takım Çalışması becerilerine sahip olmasını istemektedir Grafikte göze çarpan bir diğer veri ise işverenler talep ettikleri personelde yabancı dil becerisine en az ihtiyaç duymaktadır.

6.MESLEKLERE GÖRE AÇIK İŞ İLANLARININ KARŞILANMA YOLLARI

GRAFİK 14: AÇIK İŞLERİN ARANMA KANALLARININ TÜRKİYE GENELİ İLE KARŞILAŞTIRILMASI

KAYNAK:İŞKUR

Açık İş arama kanallarına baktığımızda Şanlıurfa'da Türkiye'de olduğu gibi Akraba-Eş Dost aracılığı ile personel arayan işyerlerinin oranının yüksek olduğu görülmektedir. İkinci sırada ise İŞKUR aracılığı ile açık iş arayan işyerlerinin oranını yüksek olduğunu görülmektedir. Özellikle İŞKUR'da 2012 yılından itibaren İş ve Meslek Danışmanlarının Kuruma katılımından sonra işverenlerin İŞKUR'u daha fazla tercih ettiği gözlenmiştir. İş ve Meslek Danışmanları İşyeri ziyaretleri ile kurumun tanıtımını yaparak işverenlerin personel arama konusunda İŞKUR'u daha fazla tercih etmelerini sağladığı görülmektedir.
Araştırma kapsamındaki işyerlerinin on(10) ve üzeri işçi istihdam eden işyerleri olmasına rağmen açık iş taleplerini karşılama konusunda kurumsal olmayan ve geleneksel yöntemleri tercih ettikleri görülmektedir.

C.TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

1.SEKTÖRLERE GÖRE TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER:

TABLO 51: SEKTÖRLERE GÖRE TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 2013 ŞANLIURFA

	ŞANLIURFA		TÜRKİYE	
Sektör	Toplam Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	Sektörel Dağılımı	Toplam Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	Sektörel Dağılımı
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	8	0,1%	2814	0,8%
İMALAT	611	9,2%	134403	39,4%
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İKLİMLENDİRME	0	0,0%	510	0,1%
SU TEMİNİ; KANALİZASYON	5	0,1%	559	0,2%
İNŞAAT	3480	52,3%	45631	13,4%
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET	1195	17,9%	61834	18,1%
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	188	2,8%	13091	3,8%
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAALİYETLERİ	138	2,1%	22200	6,5%
BİLGİ VE İLETİŞİM	8	0,1%	2764	0,8%
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	15	0,2%	2340	0,7%
GAYRİMENKUL FAALİYETLERİ	68	1,0%	1891	0,6%
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	169	2,5%	10595	3,1%
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	234	3,5%	19887	5,8%
EĞİTİM	108	1,6%	5693	1,7%
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET FAALİYETLERİ	277	4,2%	9896	2,9%
KÜLTÜR, SANAT, EĞLENCE, DİNLENCE VE SPOR	1	0,0%	852	0,2%
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	155	2,3%	5988	1,8%
Genel Toplam:	6660	100,0%	340950	100,0%

KAYNAK:İŞKUR

İşgücü Piyasası Talep Araştırması kapsamındaki Şanlıurfa ve Türkiye'deki işyerlerine 2013 haziran ve aralık ayı sonu itibarı ile hangi mesleklerde eleman temin ederken güçlük çektikleri sorulmuştur. Bu çalışma bize işgücü piyasasında talebin yapısı ile ilgili önemli bilgiler vermektedir.

Şanlıurfa'da temininde güçlük çekilen mesleklere sektörler itibarı ile bakıldığın ilk sırada 3480(%52,3) kişilik ihtiyaçla İnşaat sektörü, İkinci sırada 1195(%17,9) kişilik ihtiyaçla Toptan ve Parakende Ticaret sektörü ve üçüncü sırada ise 611(%9,2) kişilik ihtiyaçla imalat sektörü gelmektedir. Şanlıurfa'da sektörel bazda temininde güçlük çekilen mesleklerde ilk üç sektörün toplamı 5286 kişi olduğunu görmekteyiz. Bu da Şanlıurfa'da sektörlere göre

temininde güçlük çekilen mesleklerde toplam 6660 kişinin % 79,4'ü gibi büyük bir kısmını oluşturmaktadır.
Türkiye'de sektörel bazda temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırayı 134403(%39,4) kişilik ihtiyaçla ile İmalat sektörü, ikinci sırada 61834(%18,1) kişilik ihtiyaçla ile Toptan ve Parakende Ticaret sektörü ve üçünde sırada ise 45631(%13,4)kişilik ihtiyaçla ile İnşaat sektörünün olduğunu görmekteyiz. Şanlıurfa'da temininde güçlük çekilen mesleklerde en fazla ihtiyaç İnşaat sektöründe iken Türkiye ise İmalat sektöründe olmuştur.

2.TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇELİLEN MESLEK GRUPLARI:

TABLO 52 : TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER,2013,ŞANLIURFA

Meslek Grubu	Temininde Güçlük çek. Kişi sayısı	Temininde Güçlük Çekilen Dağılımı	Açık işlerin Meslek gruplarına göre Dağılım
Yöneticiler	33	0,5%	0,4%
Profesyonel Meslek Mensupları	497	7,5%	14,0%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	548	8,2%	9,3%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	75	1,1%	3,5%
Hizmet Ve Satış Elemanları	914	13,7%	22,3%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	137	2,1%	0,0%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	3339	50,1%	27,3%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	871	13,1%	14,9%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	245	3,7%	8,3%
Genel Toplam:	6660	100,0%	100,0%

KAYNAK:İŞKUR

En fazla temininde güçlük çekilen meslek grubu toplam içerisinde % 50,1 gibi yüksek bir orana sahip Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu ilk sırada yer almıştır. Daha sonra ise %13,7'lik oranıyla Hizmet ve Satış Elemanları, %13,1'lik oranıyla Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılarıdır.
En az temininde güçlük çekilen meslek grubu %0,5 ile Yöneticilerdir. Nitelik gerektirmeyen meslekler grubunda bu oranın %3,7 kaldığı görülmektedir. Bu tablo bize İşgücü piyasasında nitelik gerektiren mesleklerin teminide işverenlerin daha fazla güçlük çektiğini göstermektedir.

D.TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER:

TABLO 53: TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER,2013,ŞANLIURFA

Şanlıurfa		Türkiye	
Meslek	Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Dağılımı oran	Meslek	Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Dağılımı oran
Sıhhi Tesisatçı	9,0%	Makineci (Dikiş)	6,9%
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	8,9%	Güvenlik Görevlisi	2,8%
İnşaat Kalıpçısı (Ahşap)	8,8%	Garson (Servis Elemanı)	2,3%
Mobilyacı	8,3%	Beden İşçisi (Genel)	1,9%
İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle)	2,6%	Gaz Altı Kaynakçısı	1,7%
Makineci (Dikiş)	2,6%	Satış Danışmanı	1,4%
Bahçıvan	2,1%	Ortacı	1,4%
Elektrikçi (Genel)	2,0%	Temizlik Görevlisi	1,3%
Pazarlamacı	1,8%	Pazarlamacı	1,3%
Nezaretçi Ve Ustabaşı (İnşaat İşleri)	1,6%	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	1,2%
Beden İşçisi (Genel)	1,5%	Aşçı	1,1%
Hemşire	1,5%	Çağrı Merkezi Görevlisi	1,0%
Betonarme Demircisi	1,4%	Şoför-Yük Taşıma	1,0%
Sıvacı	1,3%	Sıvacı	0,9%
Kompozit Cephe Kaplama İşçisi	1,2%	CNC Torna Tezgahı Operatörü	0,9%
Tır-Çekici Şoförü	1,1%	Beden İşçisi (İnşaat)	0,9%
Çırçır Makinesi Operatörü	1,1%	Ütücü	0,9%
Fayans, Seramik Ve Karo Döşemecisi	1,0%	Hemşire	0,8%
Aşçı	1,0%	Muhasebeci	0,8%
Muhasebeci	1,0%	Komi (Garson Yardımcısı)	0,8%

KAYNAK:İŞKUR

Temininde güçlük çekilen ilk 20 mesleğe bakıldığında Şanlıurfa'da %9 ile Sıhhi Tesisatçı,%8,9 ile Kaynakçı(Oksijen ve Elektrik),%8,8 ile İnşaat Kalıpçısı Mesleklerinin üst sıralarda olduğunu görmekteyiz . Şanlıurfa'da temininde güçlük çekilen ilk 20 Meslek içerisinde nitelik gerektirmeyen mesleklerde sadece Beden İşçisi(Genel)'in %1,5 oranında

bulunduğu görmekteyiz. Bu tablo bize Şanlıurfa'da işverenlerin daha çok nitelik gerektiren mesleklerde eleman temininde güçlük çektiğini göstermektedir.
Türkiye'de temininde güçlük çekilen ilk 20 mesleğe bakıldığında %6,9 ile Makineci(Dikiş),%2,8 ile Güvenlik görevlisi, %2,3 ile Garson mesleklerinin üst sırada olduğunu görmekteyiz. Temininde güçlük çekilen mesleklerde nitelik gerektirmeyen mesleklerin oranına bakıldığında Şanlıurfa'ya oranla daha fazla olmasına rağmen Türkiye Genelinde işverenler Nitelik getiren mesleklerin temininde güçlük çekmektedir.

1.MESLEKLERİN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLME NEDENLERİ

GRAFİK 15: MESLEKLERİN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLME NEDENLERİ

KAYNAK:İŞKUR

Yukarıdaki Grafikte mesleklerin temininde güçlük çekilme nedenleri Türkiye oranları ile birlikte verilmiştir .İşgücü Piyasasında böyle bir soruya yanıt alınması İşgücü piyasası hakkında bize önemli bir bilgi vermektedir.
Şanlıurfa Temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırayı %70,9 ile "gerekli mesleki bilgiye/niteliğe sahip eleman bulunamaması" almaktadır. Bu nedeni %58,0 ile "yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması", %51,8 ile "ilgili meslekte eleman bulunamaması", %19,0 ile "önerilen ücretin az bulunması" , %17,8 ile "çalışma ve ortam koşullarının beğenilmemesi" nedenleri izlemektedir. Türkiye'de mesleklerin temininde güçlük çekilme nedenleri Şanlıurfa ile paralellik göstermektedir.

İşgücü Piyasası Talep Araştırması sırasında işverenler tarafından doldurulan işyeri bilgi formunda temininde güçlük çekilme nedeninin daha çok iş arayan kaynaklı olduğu ifade edilmiştir. İşveren Kaynaklı sorunların ise daha az olduğu ifade edilmiştir. Sonuş olarak grafikten mesleksizlik ve tecrübenin işgücü piyasasını olumsuz etkilediği kanısına varabiliriz

5. GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

5.1 SEKTÖRLERE GÖRE NET İSTİHDAM BEKLENTİSİ

TABLO 54: SEKTÖRLERE GÖRE NET İSTİHDAM BEKLENTİSİ

Sektör	Net İstihdam Değişimi 31 Aralık	Net İstihdam Değişimi 30 Haziran	Net İstihdam Değişim Oranı 31 Aralık(%)	Net İstihdam Değişim Oranı 30 Haziran(%)
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	19	22	9,7	11,4
İMALAT	968	297	13,2	4,1
SU TEMİNİ; KANALİZASYON,ATIK YÖN.	6	5	22,2	18,5
İNŞAAT	863	673	10,6	8,3
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET; MOTORLU KARA TAŞITLARININ VE MOTOSİKLETLERİN ONARIMI	1879	1260	19,1	12,8
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	211	167	4,8	3,8
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAALİYETLERİ	87	70	5,1	4,1
BİLGİ VE İLETİŞİM	45	65	7,5	10,8
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	27	19	7,8	5,3
GAYRİMENKUL FAALİYETLERİ	11	37	3,0	10,6
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	132	73	13,3	7,4
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	610	321	6,8	3,6
EĞİTİM	3	29	0,2	1,7
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET FAALİYETLERİ	149	53	4,6	1,6
KÜLTÜR, SANAT, EĞLENCE, DİNLENCE VE SPOR	5	13	3,2	8,3
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	56	252	5,2	23,2
Genel Toplam:	**5071**	**3356**	**10,2**	**6,7**

KAYNAK:İŞKUR

İstihdam beklentilerine sektörel olarak baktığımızda 31 Aralık 2013 itibarı ile ve 30 Haziran 2014 itabarı ile tüm sektörlerde istihdam artışı beklendiğini görmekteyiz. En fazla istihdam artışı her iki dönemde de Toptan ve perakende ticaret sektöründe beklenmektedir. En az istihdam artışı 31 Aralık 2013 itibarı ile Eğitim sektöründe, 30 Haziran 2014 itibarı ile Su temini ve kanalizasyon ve atık yön. Sektöründe beklenmektedir.

İşgücü Piyasası Talep Araştırmasının yapıldığı tarihe göre 30 Haziran 2014 tarihi itibarı ile 3356 kişilik istihdam artışı beklenmektedir.Net İstihdam Değişim oranı %6,7'dir. Bu oran

bize çalışmanın yapıldığı tarihte çalışanların sayısında %6,7 oranında artış beklenmekte olduğunu göstermektedir.

İşgücü Piyasası Talep Araştırmasının yapıldığı tarihe göre 31 Aralık 2013 tarihi itibarı ile 5071 kişilik istihdam artışı beklenmektedir.Net istihdam değişim oranı %10,2'dir.Yani çalışmanın yapılığı tarihteki istihdam edilenlerin sayısına göre %10,'lik bir artış beklenmektedir.

5.2 MESLEK GRUPLARINA GÖRE NET İSTİHDAM BEKLENTİSİ

TABLO 55: MESLEK GRUPLARINA GÖRE NET İSTİHDAM BEKLENTİSİ

Meslek Grupları	31 Aralık NET İSTİHDAM DEĞİŞİMİ	30 haziran NET İSTİHDAM DEĞİŞİMİ	31 Aralık NET İSTİHDAM DEĞİŞİM ORANI	30 Haziran NET İSTİHDAM DEĞİŞİM ORANI
Yöneticiler	4	178	0,2%	10,3%
Profesyonel Meslek Mensupları	300	292	6,7%	6,5%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	995	668	20,0%	13,4%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	50	68	2,7%	3,6%
Hizmet Ve Satış Elemanları	565	358	7,8%	5,0%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0	7	0,0%	0,9%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	887	568	12,7%	8,1%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	1000	816	11,4%	9,3%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	1269	401	9,8%	3,1%
Genel Toplam:	**5071**	**3356**	**10,2%**	**6,7%**

KAYNAK:İŞKUR

İstihdam beklentilerine Meslek grupları olarak baktığımızda 31 Aralık 2013 itibarı ile ve 30 Haziran 2014 itibarı ile tüm meslek gruplarında istihdam artışı beklendiğini görmekteyiz. 31 Aralık 2013 tarihi itibarı ile en fazla istihdam beklentisinin olduğu meslek grubu 1269 kişi ile Nitelik gerektirmeyen mesleklerde olmuştur. 30 Haziran 2014 tarihi itibarı ile en fazla istihdam artışı beklene meslek grubu ise Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubundadır.

İşgücü Piyasası Talep Araştırmasının yapıldığı tarihe göre 30 Haziran 2014 tarihi itibarı ile 3356 kişilik istihdam artışı beklenmektedir.Net İstihdam Değişim oranı %6,7'dir. Bu oran bize çalışmanın yapıldığı tarihte çalışanların sayısında %6,7 oranında artış beklenmekte olduğunu göstermektedir.

İşgücü Piyasası Talep Araştırmasının yapıldığı tarihe göre 31 Aralık 2013 tarihi itibarı ile 5071 kişilik istihdam artışı beklenmektedir.Net istihdam değişim oranı %10,2'dir.Yani çalışmanın yapılığı tarihteki istihdam edilenlerin sayısına göre %10,'lik bir artış beklenmektedir.

5.3 EN FAZLA İSTİHDAM ARTIŞI BEKLENEN 20 MESLEK

Tablo 56: EN FAZLA İSTİHDAM ARTIŞI BEKLENEN 20 MESLEK ŞANLIURFA,2013

31.Aralık 2013	30.Haziran 2014
Bilgi İşlem Destek Elemanı	Beden İşçisi (İnşaat)
Beden İşçisi (Genel)	Bilgi İşlem Destek Elemanı
Beden İşçisi (İnşaat)	Şoför (Yolcu Taşıma)
Şoför (Yolcu Taşıma)	Yönetici (Bilgi İşlem)
Temizlik Görevlisi	Makineci (Dikiş)
Şoför-Yük Taşıma	Hamal
Sıvacı	Temizlik Görevlisi
Güvenlik Görevlisi	Ring Ustası
Betonarme Demircisi	Ağır Kamyon Şoförü
Duvarcı	Pazarlamacı
Elektrikçi (Genel)	Özel Güvenlik ve Koruma Meslek Elemanı
İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Makineyle)	Güvenlik Görevlisi (Silahsız)
Pazarlamacı	Güvenlik Görevlisi (Silahlı)
Makineci (Dikiş)	Veri Giriş Kontrol İşletmeni
Hamal	Sıvacı
Satış Danışmanı	İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Makineyle)
Çırçır Makinesi Operatörü	Nezaretçi Ve Ustabaşı (İnşaat İşleri)
Garson (Servis Elemanı)	Avukat
Güvenlik Görevlisi (Silahlı)	Elektrikçi (G8enel)
Güvenlik Görevlisi (Silahsız)	İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle)

KAYNAK:İŞKUR

31 Aralık 2013 ve 30 Haziran 2014 tarihlerinde en fazla istihdam artışı beklenen mesleklere bakıldığında özellikle Bilgi İşlem destek elemanı, Beden işçisi (inşaat), şoför(Yolcu taşıma) gibi mesleklerin her iki tarihte de üst sıralarda olduğunu görmekteyiz.

5.4 EN FAZLA İSTİHDAM AZALIŞI BEKLENEN 20 MESLEK

TABLO 57 :EN FAZLA İSTİHDAM AZALIŞI BEKLENEN 20 MESLEK

31.Aralık 2013	30.Haziran 2014
Beden İşçisi (Temizlik)	Beden İşçisi (Temizlik)
Elektrik Elektronik Atış Kontrol Sistemleri Bakım Onarımcısı	Güvenlik Görevlisi
İnşaat Kalıpçısı (Ahşap)	Servis Şoförü (Okul)
Ev Tipi Klima Sistemleri Teknik Elemanı	Beden İşçisi (Genel)
Taş Ocakçı (Genel)	Konfeksiyon Makineleri Tamircisi
Beton Direk Ve Travers Demiri İşçisi	Betonarme Demircisi
Servis Şoförü (Okul)	Lojistik Elemanı
Parke Döşeyicisi	Diğer İplik İşçileri Ve Sarıcıları
Sondaj Operatörü/Sondör	Beton Ve Betonarme Kalıpçısı
İnşaat Ustası	Karo İmal İşçisi
Lojistik Elemanı	Meydancı
İnşaat Demiri Bağlama Ustası	Rafine Makinesi Operatörü (Katı Ve Sıvı Yağlar)
Motosiklet Bakım Onarımcısı	Elektrikli Ev Aletleri Servis Teknisyeni
Oto Klima Bakım Onarımcısı	Prese Makinesi Operatörü (Tekstil)
Diğer Hizmetçiler Ve İlgili Hizmet İşçileri	Kazan Ateşçisi/Buhar Kazanı Operatörü
Direksiyon Eğitmeni	Nezaretçi Ve Ustabaşı (Tekstil-Paketleme)
Demirci (Makine İle)	Depo Hamalı
İnşaat Bekçisi	İnşaat Bekçisi
Boru Kaynakçısı	Malzeme Takip Ve Dağıtım İşçisi
Boyacı (Fırça İle) (İnşaat Hariç)	Panel Çatı Kaplamacısı

KAYNAK:İŞKUR

Yukarıdaki tabloda 31 Aralık 2013 ve 30 Haziran 2014 tarihleri itibarı ile en fazla istihdam azalışı beklenen ilk 20 meslek görülmektedir. En fazla istihdam azalışı beklenen mesleklere bakıldığında her iki tarihte de Beden işçisi(Temizlik) mesleğinin ilk sırada olduğu görülmektedir.

30 Haziran 2014 itibarı ile istihdam azalışı beklenen mesleklere bakıldığında üçüncü sırada yer alan Servis şoförü(okul) göze çarpmaktadır. 30 Haziran tarihi özellikle okulların tatil dönemine
denk geldiği için ziyaret edilen taşıma şirketleri Servis Şoförü(okul) mesleğinde istihdam azalışı beklediklerini beyan etmişlerdir.

SONUÇ

Şanlıurfa İli İşgücü Piyasası Analizi raporunun temel yaklaşımı işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine yardımcı olmaktır. Bu doğrultuda ele alınacak temel husus işgücü arzı ve talebi arasındaki eşleşmeme, diğer bir ifade ile dengesizliktir. Dengesizliği ortaya çıkartabilmek için ilin işgücü arz ve talep yapılarının birlikte ele alınarak analiz edilmesi gerekmektedir.

Giriş bölümünde de açıklandığı gibi ilin işgücü piyasası arz yapısı ve arzı etkileyen değişkenler eldeki mevcut veriler kullanılarak analiz edilmiştir. Bu verilerin önemli bir kısmı il değil, İİBS2 bölümlenmesi doğrultusunda Şanlıurfa, Diyarbakır illerini kapsayan TRC2 bölgesine aittir. Arza yönelik ikinci kısıtlama ise bu verilerin önemli bölümünün 2012 yılına ait olması, bir kısmının ise daha eski tarihlere dayanmasıdır.

Talep boyutunun tespiti için özel bir araştırma düzenlenmesine rağmen bu araştırmanın da kısıtları mevcuttur. En önemli kısıt araştırmanın temelini oluşturan adres listesinden kaynaklanmaktadır. Adres listesi 2012 Nisan ayında güncelleştirilmesine ve araştırma 10+çalışanı olan işyerlerini kapsayacak şekilde düzenlenmesine rağmen, 1-9 çalışanı olan işyerlerine ciddi oranda kayma ile karşılaşılmıştır. 10+ işyerlerinden 1-9'a kayma, 10 kişiden az çalışanı olan işyerlerinin de büyüme olasılığının olduğunu ortaya koymaktadır, fakat bu olasılığı ölçebilecek veri seti mevcut değildir.

Diğer bir önemli kısıt ise Türk işgücü piyasasının yapılanmasından kaynaklanmaktadır. Türkiye'de kayıt dışı çalışma oranı çok yüksektir. Bu durum kendini TRC2 bölgesinde de göstermektedir. İşverenlerin çalışanlarına yönelik araştırmalarda sadece kayıtlı elemanlarını bildirdiği, kayıt dışı çalışanlarına dair bir bilgi vermedikleri bilinen bir olgudur.

Araştırmanın diğer bir kısıt da işverenlerden mesleklere ilişkin yeterli bilgiyi ayrıntılı almada problem yaşanmasıdır. Bu durum özellikle kendini beden işçiliği mesleğinde yoğun olarak hissettirmektedir. İşverenlerin genel eğilimi temizlik, taşıma ve inşaat işlerine yönelik meslekleri tek bir kalem altında, beden işçisi olarak bildirmeleridir. Ayrıca birçok işveren vasıflı çalışanlarını da beden işçisi(genel) olarak kaydını yaptırdıkları bu araştırmanın diğer önemli ayrıntısıdır. Mesleklere yönelik diğer bir kısıt da Meslekler Sözlüğünde bazı mesleklerin tanımlanmasındaki eksikliklerdir. Bazı meslekler Sözlükte yer almamaktadır.

Tüm bu kısıtlara rağmen gerçekleştirilen Talep Araştırması bu güne kadar tüm iller itibariyle karşılaştırmaya imkan sağlayacak şekilde standartlaştırılmış bir araştırmadır ve zengin bir bilgi tabanına sahiptir.

Şanlıurfa ili sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasında 81 il içinde 68.sıradadır. Çalışabilir yaştaki nüfusun ağırlıklı kısmını % 82 lise altı eğitimliler oluşturmaktadır. Okur yazar olmayanlar, okur yazar olup bir okul bitirenler ve lise altı eğitimliler birlikte değerlendirildiğinde, il Türkiye ortalamasından (%68) daha yüksek bir eğitim seviyesine sahiptir. Kadınlar arasında özellikle diplomasızlık durumu erkeklere göre çok daha yaygındır. Okur yazar olmayan nüfusun %83'u, diploması olmayanların da %54,5'i kadın nüfustur. Nüfusun sadece %7,9'u lise ve dengi okul mezunu, %3,7'si yüksek eğitimlidir. Bu yapının işgücü piyasasını derinden etkilemesi kaçınılmazdır. Eğitim oranlarının düşüklüğü işgücü piyasasına girişi zorlaştırmamaktadır. Şanlıurfa ilinde nüfusun kırsal alandaki çoğunluğu tarım sektöründe ücretsiz çalışmayı da beraberinde getirmekte ve bu durum istihdam oranının Türkiye ortalamasına üstünde olmasını sağlamakta ve bir nevi işsizliği de perdelemektedir.

Bölgede istihdam oranı artarken, işsizlik oranı azalmaktadır. İşsizlik oranının azalmasındaki etken Şanlıurfa'nın 6.Bölge Teşvik' inden yararlanan illerden olması nedeniyle istihdam imkanlarının artmasıdır. 2011 yılı TUİK verilerine göre il işsizlik oranı % 10,4'tür.İşgücüne katılım oranı %45,2'tir. İstihdam oranı %40,5 ile %43,7 olan Türkiye ortalamasının altındadır. Özellikle genç kadın nüfus işgücü piyasasına girmeye çalışmakta ve işsizlik oranı üzerinde etkili olmaktadır.

Eğitim düzeyi kadınların işgücü piyasasına girişlerini erkeklerden daha fazla etkilemektedir. Yüksek eğitimli kadınlarda işsizlik oranı erkeklerden daha fazladır. Lise altı eğitimli işsizlerin üçte birini yüksek eğitimli işsizlerin üçte ikisini kadınlar oluşturmaktadır. İlk kez iş arayan kadınların işsizlik süreleri de erkeklerden daha uzundur. Tüm bu göstergeler bölgede kadınlarda eğitimli, ilk kez işgücü piyasasına giren ve uzun süredir işsiz profili varlığını ortaya koymaktadır.

İŞKUR'a kayıtlı işsizler incelendiğinde aynı yapının Şanlıurfa ili kayıtlı işsizleri için de geçerli olduğu görülmektedir. 2013 yılında (Ocak-Eylül)en fazla kayıtlı işsiz 20-34 yaş grubundadır. İşsizlerin yarıya yakını 20-34 yaş grubundadır.

İlin eğitim durumuna paralel olarak kayıtlı işsizlerin yarısı lise altı eğitime sahiptir. Kayıtlı işsizlerin %3,7'si yüksek eğitimlidir. Kayıtlı işsiz istatistikleri ilde de bölge işsizlik yapısına benzer bir yapıyı ortaya koymaktadır. Bu istatistiklerde de eğitim seviyesi yükseldikçe kadınların işgücü piyasasına girmeleri artmaktadır.

Şanlıurfa'nın işsizlik oranı Türkiye ortalamasının üstündedir ve aynı şekilde istihdam oranı da Türkiye ortalamasının üstündedir, yıllar itibariyle Şanlıurfa'da işsizlik oranının , istihdam oranının dalgalanmalar gösterdiği görülmektedir.

Talep araştırması sonuçlarına göre toplam çalışanların sadece %10,1'i kadındır ve bu oran Türkiye ortalamasının altındadır.

Kadın çalışanların görece olarak ağırlıklı çalıştıkları sektörler idari destek ve hizmet faaliyetleri, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörleri gibi daha yüksek eğitim seviyesi gerektiren işyerleridir. Erkek ağırlıklı olmasına rağmen örneğin İmalat sektöründe kadın çalışanların meslekleri, belirli bir eğitim düzeyinden ziyade, belirli beceri isteyen mesleklerdir.

Araştırma sonuçlarına göre kadınların ve erkeklerin yoğunlukla yer aldığı iki meslek türü vardır. Birinci meslek türü beden işçisi (genel) ve beden işçisi (temizlik) bu meslekleri olup belirli bir eğitim ve beceri istemeyen mesleklerdir. Bu meslekler en fazla icra edilen mesleklerdir. Daha sonra temizlik görevlisi, bilgi işlem destek elemanı , güvenlik görevlisi silahsız ,muhasebe gibi meslekler gelmektedir. Diğer bir ifade ile kadınlar ya belirli becerileri gerektiren düşük eğitimli mesleklerde veya yüksek eğitim düzeyi isteyen mesleklerde çalışmaktadır.

Şanlıurfa Çalışma ve İş Kurumu'nda açık işlerin karşılanma oranı, diğer bir ifade ile işe yerleştirme oranı Türkiye genelinde işe yerleştirme totaline oranlandığında %2,7'dir. Bu oran kamuda özel sektöre göre çok az bir farkla fazladır. İŞKUR istatistiklerine göre toplam işe yerleştirmelerin yarısından fazlası 15-39 yaş aralığındadır. Kayıtlı işsizlerin yaş dağılımı ve işe yerleştirme oranı dikkate alındığına bu oran doğal görülebilir. Toplam kayıtlı işsizlerin tamamına yakını 15-39 yaş grubundadır ve açık iş ilanı kadınlara yönelik fazla olmasına rağmen yerleştirmeleri ise daha az olmaktadır.

Kadınların işe yerleştirilmelerinde kurslar vasıtasıyla yapılan işe yerleştirmeler önemli yer tutmaktadır. Kurslar vasıtasıyla yapılan yerleştirmelerin yarıya yakınını kadınlar oluşturmaktadır.

Kadın istihdamı ile ilgili hedeflere il özelinde ulaşmak oldukça zordur. Bunun için kadınların eğitim seviyesinin artırılması ve düşük eğitim seviyesine sahip kadınların da istihdamına yönelik teşviklerin ve girişimcilik programlarının geliştirilmesi gerekliliktir. İŞKUR'a kayıtlı kadın işsizlerin yarısı lise altı eğitimlidir. Bu kişilerin istihdamda yer alabilmeleri işverenin istediği mesleki becerilere sahip olacak şekilde eğitilmelerine bağlıdır.

Talep boyutu itibariyle, araştırma sonuçlarına göre Şanlıurfa ilinde 10+ özel sektör yerel birim işyerlerinde çalışanlar sayısına göre lokomotif sektör Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarım sektörüdür.

Açık iş oranları itibariyle ve temininde güçlük çekilen meslekleri içinde bulunduran sektör Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörüdür. Sektörde açık iş oranı yaklaşık dörtte birdir. Sektörde çalışan sayısınında fazla olması ekonomide bu oranın önemini hissettirmektedir Sektörün gelişimi ile birlikte bu yöndeki talep kendini daha da etkin olarak hissettirecektir.

Araştırmanın yapıldığı tarih itibariyle işyerleri Şanlıurfa genelinde 2126 açık iş bildirmişlerdir. Açık işlerin sektörlere göre dağılımına bakıldığında, açık işlerin en çok toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektöründe olduğu görülmektedir. Bu sektörü inşaat, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ile inşaat sektörleri izlemektedir. İlk 3 sırada yer alan sektörlerin ağırlığının oldukça yüksek olması bu sektörlerin açık işlerde lokomotif olduğunu göstermektedir. Buna paralel olarak diğer sektörlerin ağırlıkları ise çok düşüktür.

Açık iş oranının yüksekliğinin iki anlamı vardır. Ya istihdamda yaşanan yüksek artış, doldurulması gereken işler yaratmaktadır; ya da yüksek bir eleman devri nedeniyle yüksek açık iş yaşanmaktadır.

Elimizde şu aşamada ilde istihdam artışını gösterecek bir veri yoktur. Bu veri ancak gelecek yıl mevcut olacaktır. 10+ işyerlerinde tam sayımın uygulanması, gelecek yıl kapsanacak bir çok işyerinin bu yıl ile aynı olmasına yol açacak ve hem gruplandırılmış veriler hem de işyeri bazında açık iş oranı ve sebebi bulunabilecektir.

Ana meslek grupları itibariyle en yüksek açık iş oranının olduğu grup, Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubudur. İkinci sırada Hizmet Ve Satış Elemanları meslek grubu çalışanlar, üçüncü sırada Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar yer almaktadır.Meslekler itibariyle de açık işin en fazla olduğu meslek güvenlik görevlisi'dir.Hemşire,Elektrikçi(genel),Makineci(dikiş) meslekleri takip etmektedir. Temininde en çok zorluk çekilen meslekler sırasıyla sıhhi tesisatçı,kaynakçı(oksijen ve elektrik),inşaat kalıpçısı,mobilyacı meslekleridir.

İlde açık işlerde işverenlerin aradıkları elemanlarda istenilen eğitim düzeyine verdikleri "lise altı" cevabı dikkat çekicidir. Beden işçisi (genel) belirli bir eğitim ve beceri istemeyen meslek olmasına rağmen bu meslek için de istenen eğitim düzeyi sorusuna verilen cevap "farketmez" değil "lise altı" olmuştur. Bunun arkasında işverenlerin belirli bir eğitim düzeyine sahip olmalarını istemeleri etkendir.

Temininde güçlük çekilen mesleklerin bulunmama nedenleri sıralaması da bu görüşü teyit etmektedir. İşverenlerin büyük çoğunluğu beceriye/niteliğe sahip eleman olmaması belirtmişlerdir. İkinci sırada elemanların yeterli iş tecrübesine uygun eleman olmaması, üçüncü sırada çalışma ortamlarının beğenilmemesi gelmektedir. Becerilerin geliştirilerek işverenlerin istekleri doğrultusunda açık işlerin karşılanması bu mesleklere ve yukarıda belirtilen meslek gruplarına yönelik eğitim programlarını öncelikli hale getirmek gerekmektedir.

Araştırmaya cevap veren işyerlerinin ilde kısa (31 Aralık 2013) ve orta vadede (30 Haziran 2014) istihdam artışı beklenmektedir. En çok istihdam artışı bekleyen işyerleri kısa vadede ve orta vadede toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörüdür. Gerek gelecek istihdam bu sektörlerde bu sektörde emek arzı ile emek talebi arasında bir dengesizlik olduğunu ve bu dengesizliği giderebilmek için de ihtiyaca göre eğitim programlarının düzenlenmesinin gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Sanayi sektörünün ihtiyaç duyduğu nitelikli ara kademe insan gücünün yetiştirilmesi, ekonomik kalkınmanın hızlandırılmasına katkı sağlanması amacıyla; dar meslek alanları yerine geniş tabanlı sektörel eğitimin verildiği, modüler yapıyla esneklik özelliğine sahip ve çalışma yaşamının ihtiyaçlarına cevap verebilen bir mesleki ve teknik eğitim sistemi hedeflenmelidir.

Verilecek eğitimlerin gerçekten nitelikli olması, işletmelerin ihtiyaç duyduğu becerileri kazandırması ve istihdam garantili olması gerekir. Bu amaçla verilecek eğitimlerin biçim ve içerik açısından belirlenmesi noktasında mesleki eğitim uzmanlarının yanı sıra ilgili alanlardan işveren temsilcilerinin görüşlerinin alınması çok önemlidir.

İlde dikkat çeken diğer bir husus da özellikle de bazı sektörlerde görülen yüksek işe giriş ve çıkışlardır. Bu yüksek devinim ilde yüksek bir kayıtdışı istihdamın olduğuna dair kanaat oluşturmaktadır. Hem kayıtdışılığın önlenmesinde hem de devinimin işletme ve ekonomide sebep olduğu üretim kayıplarının, elemanları tekrar eğitme maliyetlerinin azaltılmasında da İŞKUR'a görev düşmektedir; işletmelerin eleman alımlarında İŞKUR'u daha fazla kullanmaları için oluşturulmuş olan teşvik sistemlerini işverenlere daha etkili yollarla anlatmak ve işe yerleştirilen elemanların takibini daha etkin yapmak.

EKLER

Ek 1- İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu

Türkiye İşgücü Piyasası İhtiyaç Analizi

(İŞLETME SORU FORMU)

FORM NO

ADRES BİLGİLERİ

BÖLÜM I - İŞLETME BİLGİLERİ

Bölüm II Mevcut İstihdam

S1- İşletmede çalışmakta olan mevcut personeli İlan yaptıkları işlere göre sıralayınız?

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sıvacılar, taşıma işçisi vb.)	TMS kodu (bu kodu veri girişi esnasında kullanılacak olan program otomatik olarak verecektir.)	Toplam	Erkek	Kadın
01	02	03	04	05

Bölüm III -AÇIK İŞLER

S2- İşletmenizde/İşyerlerinizde referans döneminde (19 aralık 2011-19 Ocak 2012) eleman İhtiyacı duyduğunuz meslekleri ve her meslekte İhtiyaç duyulan eleman sayısını belirtiniz?

S2.01 Eleman İhtiyacı duymuyoruz ☐ → Soru 3'e geçiniz.

Eleman İhtiyacı Duyulan Meslekler	TMS kodu (bu kodu veri girişi esnasında kullanılacak olan program otomatik olarak verecektir.)	Eğitim düzeyi 1. Lise altı 2. Çırak eğitimi 3. Genel lise 4. Meslek lisesi 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisans üstü 8. Farketmez	* İhtiyaç duyulan beceriler 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (aritmetik becerisi) 4. Mesleğe ilişkin yeterli bilgi 5. Proje tabanlı çalışma 6. Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve bağımsız karar verme becerileri 8. Takım çalışması 9. Yabancı dil 10. İletişim ve ifade yeteneği	Toplam Açık İş Sayısı	İhtiyaç duyduğunuz elemanı şu anda herhangi bir yıla ait aryor musunuz? 1- EVET 2- HAYIR	* Açık işlerinizi genellikle hangi yıla arıyorsunuz? 1. İçinde bulunduğumuz 2. Gelecek 3. Ahmet-Eş Dost 4. Kariyer İnternet Sitesi 5. Özel İstihdam Bürosu
			1 2 3 4 5 6 7 8 9 10			1 2 3 4 5
02	03	04	05	06	07	08

BÖLÜM IV. ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

S4. Geçen 12 aylık sürede (2011 yılı içerisinde) eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

S4.01 Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. ☐ → Soru 5'e geçiniz.

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	TMS kodu (bu kodu veri girişi esnasında kullanılacak olan program otomatik olarak verecektir.)	Temininde güçlük çekilen eleman sayısı	Temininde Güçlük çektiğiniz mesleği şu an karşılıdınız mı? 1-EVET 2- HAYIR 3-KISMEN	* Temininde Güçlük Çekilme Nedeni 1. Bu meslekte eleman bulunamaması 2. Gerekli Mesleki becerya/nitelliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi 5. Önerilen ücretin az bulunması				
02	03	04	05	06				
	|_|_|_|_|_|_|	|_|_|	|_|					

BÖLÜM V. SON 12 AY İÇİNDE İŞE GİRİŞ ÇIKIŞLAR

S5- Son 12 ay içerisinde (2011 yılı içerisinde) işletmenizde/İşyerlerinizde eleman alımı yapıldı ise aşağıdaki tabloyu meslekler ayrımında doldurunuz?

S5.01 Son 12 ayda işyerlerine eleman alımı yapılmadı. ☐ → *Soru 6'ya geçiniz.

Eleman Alınan Meslekler	TMS kodu (bu kodu veri girişi esnasında kullanılacak olan program otomatik olarak verecektir.)	Alınan Eleman Sayısı
02	03	04
_	_	_	_	_	_		_	_
_	_	_	_	_	_		_	_
_	_	_	_	_	_		_	_
_	_	_	_	_	_		_	_
_	_	_	_	_	_		_	_
_	_	_	_	_	_		_	_
_	_	_	_	_	_		_	_
_	_	_	_	_	_		_	_
_	_	_	_	_	_		_	_
_	_	_	_	_	_		_	_

S6- Son 12 ay içerisinde (2011 yılı içerisinde) işletmenizde/İşyerlerinizden eleman **çıktı / çıkarıldı** ise aşağıdaki tabloyu meslekler ayrımında doldurunuz?

S.6.01 Son 12 ayda işyerlerinden eleman çıkmadı / çıkarılmadı. ☐ → Soru 7'ye geçiniz.

Eleman Çıkan / Çıkarılan Meslekler	TMS kodu (bu kodu veri girişi esnasında kullanılacak olan program otomatik olarak verecektir.)	Çıkan / Çıkarılan Eleman Sayısı	Çıkma / Çıkarılma Nedeni* 1. Ekonomik/Mali 2. Geçici/Mevsimlik Çalışma 3. Çalışma Ahlak ve Disiplinine Uyumsuzluk 4. İşyeri Faaliyet Değişikliği 5. Çalışanın Kendi İsteği 6.Çalışanın Mesleki Beceri Eksikliği 7. İlgili Meslekte Elemana İhtiyaç Kalmaması 8.Diğer						
02	03	04	05						
	|_|_|_|_|_|_|	|_|_|							
	|_|_|_|_|_|_|	|_|_|							

BÖLÜM VI. 12 AY SONRASINDA ÇALIŞAN SAYISINDA ÖNEMLİ DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

S7- 12 ay sonra (2012 yılı sonunda) işletmenizde/İşyerlerinizde çalışan sayısında **artış olacağını** düşündüğünüz meslekleri ve bu meslekleri meydana gelecek sayısal dağılımı belirtiniz?

S.7.1 12 ay sonra **artış olacağını** düşünmüyorum. ☐ → Soru 8'e geçiniz.

12 ay sonrasında işyerlerinizde çalışan sayısında önemli artış olacağını düşündüğünüz meslekler	TMS kodu (bu kodu veri girişi esnasında kullanılacak olan program otomatik olarak verecektir.)	Bu meslek grubunda olmasını beklediğiniz sayısal artışı belirtiniz.
02	03	04
_	_	_	_	_	_		_	_
_	_	_	_	_	_		_	_
_	_	_	_	_	_		_	_
_	_	_	_	_	_		_	_
_	_	_	_	_	_		_	_
_	_	_	_	_	_		_	_
_	_	_	_	_	_		_	_
_	_	_	_	_	_		_	_
_	_	_	_	_	_		_	_
_	_	_	_	_	_		_	_
_	_	_	_	_	_		_	_
_	_	_	_	_	_		_	_

S8- 12 ay sonrasında (2012 yılı sonunda) işletmenizde/İşyerlerinizde çalışan sayısında **azalış olacağını** düşündüğünüz meslekleri ve bu meslekleri meydana gelecek sayısal dağılımı belirtiniz.

S8.1. 12 ay sonra **azalış olacağını** düşünmüyorum. ☐ BİTMİŞTİR.

12 ay sonrasında işyerlerinizde çalışan sayısında önemli azalış olacağını düşündüğünüz meslekler	TMS kodu (bu kodu veri girişi esnasında kullanılacak olan program otomatik olarak verecektir.)	Bu meslek grubunda olmasını beklediğiniz sayısal azalışı belirtiniz.
02	03	04
_	_	_	_	_	_		_	_
_	_	_	_	_	_		_	_
_	_	_	_	_	_		_	_

Ek 2- A : Örnek Hacmi ve Örnek Seçimi

İl İşgücü Piyasası Talep Araştırmasında tam sayım yapılan iller dışında tabakalı rassal örnekleme yöntemi kullanılmıştır. İşgücü Piyasası Araştırmasında amaç, kapsam dâhilindeki sektör bazında İl ve Türkiye tahmini vermektir. Örnek hacmi istenilen düzeyde tahmin üretilmesini sağlayacak kriterler dikkate alınarak ve % 25 cevapsızlık oranı ilave edilerek 74 ilde tamsayım 7 ilde örnekleme şeklinde belirlenmiştir.

Örnek hacminin dağıtımı, sektör düzeyinde uzlaşık dağıtım yöntemi ile yapılmıştır.

nh = ñ [K2 + (1- K2) Mh 2] ½

ñ = Göze düşen ortalama örnek hacmi

Mh =Nh / (N / h) = h.Wh

K = Göreceli önem

h = Tabaka sayısı

nmin = K.ñ en küçük göze düşen örnek hacmi

Bu yöntem birim sayısı çok küçük dahi olsa her tabakada belirli sayıda örnek hacmini garanti etmektir. Dolayısıyla girişim sayısının çok az sayıda olduğu tabakalar yapısal olarak sistem içerisinde belirlenerek tamsayımla ele alınmıştır. Tüm sektörlerde maliyet ve işgücü dikkate alınarak nmin=125 olacak şekilde tabakalara düşen örnek hacmi belirlenmiştir.

Örneklerin seçimi ardışık basit rassal örneklem (ABRÖ) yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Bu yöntemde, birimlere (0,1] aralığında uniform dağılan sürekli rassal sayılar (permanent random number-PRN) atanır. Atanan bu rassal sayılara göre birimler küçükten büyüğe doğru dizilir, tabaka bazında belirlenen $d_h \in [0,1]$ şeklindeki sabit bir başlangıç noktasından sonraki ilk birimden başlamak üzere, tabaka bazında belirlenen örnek hacmi kadar birim örneğe seçilir.

Ek 2- B : Tahmin ve Notasyonlar

Her sektörde girişimler bulundukları tabaka esas olmak üzere ABRÖ yöntemi ile örneğe seçilmişlerdir. Her tabakadan örneğe seçilen toplam n_h tane birimin π_h olarak tanımlanan bir seçim olasılığı vardır. Herhangi bir tabakadaki örnek birimin seçim olasılığı aşağıdaki gibi yazılır:

$$\pi_h = \frac{n_h}{N_h}$$

h = ele alınan ekonomik faaliyet ve büyüklük grubundaki tabaka indisi

n_h = h. tabakadaki örnek birim sayısı

N_h = h. tabakadaki toplam birim sayısı

Herhangi bir karakteristiğin (y) toplam tahmini ($\hat{Y}$), seçilen birimlerin seçim olasılıklarının tersi ile çarpımının toplamından elde edilir.

$$\hat{Y}_h = \sum_i \left(y_i / \pi_h \right) = \sum_i \frac{N_h}{n_h} y_i$$

($\hat{Y}$) toplam tahminine ilişkin h. tabakadaki varyans formulu aşağıda verilmiştir:

$$v\left(\hat{Y}_h\right) = N_h{}^2 v\left(\bar{y}_h\right) = N_h{}^2 \left[\sum \left(y_i - \bar{y}_h\right)^2 / \left(n_h - 1\right)\right]$$ dır.

Tabaka bazında gerçekleştirilen bu tahminlerden Türkiye toplamına tabakalı örneklemin genel kuralları kullanılarak ulaşılır. Herhangi bir karakteristiğin genel toplam tahmini

$$\hat{Y} = \sum_h \hat{Y}_h$$ şeklinde bulunur.

Toplam tahmine ilişkin varyans ise

$$v\left(\hat{Y}\right) = \sum_h v\left(\hat{Y}_h\right)$$ olarak elde edilir.

Alan uygulaması sırasında alanda kapanan, faaliyeti kapsam dışına çıkan, mükerrer olan ve referans yılında faaliyette bulunmayan birimler kapsam dışında değerlendirilmiş, birimin cevap vermeyi reddetmesi, alanda bulunamaması, el değiştirmesi gibi cevapsızlık durumunun oluşması halinde cevapsızlık düzeltmesi yapılmıştır. Bu yolla değişkenler bazında elde edilen sonuçların cevapsızlık nedeniyle ortaya çıkacak yanlılık etkileri giderilmiştir. Cevapsızlık düzeltmesi aşağıdaki gibi hesaplanmıştır.

R®= cevapsızlık düzeltmesi
R®=seçilmiş uygun birim sayısı (kapsam dışı birimler hariç) / cevaplı birim sayısıdır.

İŞKUR

Ek 2- C : Tamsayım ve Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları (2013)

TAM SAYIM YAPILAN İLLER	İŞYERİ SAYISI	CEVAP VEREN İŞYERİ SAYISI	TAM SAYIM YAPILAN İLLER	İŞYERİ SAYISI	CEVAP VEREN İŞYERİ SAYISI	ÖRNEKLEM YAPAN İLLER	İŞYERİ SAYISI	CEVAP VEREN İŞYERİ SAYISI
Adana	3.803	3.326	Kars	296	261	Antalya	1686	1397
Adıyaman	855	733	Kastamonu	713	561	Bursa	1.802	1.555
A.Karahisar	1.327	1.131	Kayseri	2.897	2.710	Denizli	1286	1149
Ağrı	445	382	Kırıkkale	308	275	İstanbul	5.985	5.104
Aksaray	813	722	Kırklareli	601	506	İzmir	3020	2526
Amasya	625	578	Kırşehir	364	311	Kocaeli	1.783	1.521
Ardahan	77	74	Kilis	157	136	Ankara	4.026	3.086
Artvin	318	286	Konya	3.921	3.533	**Örneklem Toplam**	**19.588**	**16.338**
Aydın	1.786	1.414	Kütahya	1.111	924	GENEL TOPLAM	100.857	87.719
Balıkesir	2.050	1.802	Malatya	1.527	1.368			
Bartın	361	328	Manisa	2.104	1.881			
Batman	1.158	932	Mardin	1.399	1.194			
Bayburt	98	80	Mersin	3.144	2.713			
Bilecik	370	309	Muğla	2.326	2.049			
Bingöl	524	461	Muş	407	352			
Bitlis	375	347	Nevşehir	759	670			
Bolu	533	477	Niğde	581	471			
Burdur	461	394	Ordu	1.297	1.189			
Çanakkale	937	845	Osmaniye	948	847			
Çankırı	253	219	Rize	795	724			
Çorum	1.017	920	Sakarya	1.760	1.607			
Diyarbakır	2.749	2.468	Samsun	2.007	1.593			
Düzce	970	867	Siirt	366	347			
Edirne	639	560	Sinop	343	305			
Elazığ	1.314	1.095	Sivas	1.109	987			
Erzincan	380	347	Şanlıurfa	2.463	2.163			
Erzurum	1.197	1.046	Şırnak	660	576			
Eskişehir	1.735	1.579	Tekirdağ	2.141	1.849			
Gaziantep	2.935	2.662	Tokat	920	846			
Giresun	889	798	Trabzon	2.324	1.990			
Gümüşhane	178	152	Tunceli	163	151			
Hakkari	200	187	Uşak	910	828			
Hatay	2.024	1.788	Van	1.203	1.061			
Iğdır	277	246	Yalova	520	469			
Isparta	615	556	Yozgat	634	548			
K.Maraş	1.892	1.626	Zonguldak	983	842			
Karabük	413	365	Tamsayım Toplam	81.264	71.381			
Karaman	510	442						

Ek 3- Araştırma Yöntemi

İşgücü Piyasası Araştırmasında amaç, kapsam dahilindeki sektör bazında İl ve Türkiye tahmini vermektir. Örnek hacmi istenilen düzeyde tahmin üretilmesini sağlayacak kriterler dikkate alınarak ve % 25 cevapsızlık oranı ilave edilerek 64 ilde tamsayım 15 ilde örnekleme şeklinde belirlenmiştir. Geri kalan 66 ilde ise 10+işyerlerinde tam sayım uygulanmıştır. Tokat ili de tam sayım uygulanan illerden bir tanesidir.

Amaç: Talep araştırmasının amacı işsizliğin indirgenmesi ve iller bazında sektörlere göre istihdam politikalarının oluşturulması için işverenlerin talep boyutunu tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

Coğrafi kapsam: Tüm ilçe ve köyleri de kapsayacak şekilde tüm Tokat ilidir.

Birim: Tokat ilindeki 10 ve daha fazla kişi çalışanı olan yerel birim işyerleridir.

Yerel birim coğrafi olarak tanımlanan bir yerdeki mal ve hizmetlere ilişkin faaliyetleri ya da bunların bir kısmını yürüten bir girişim ya da girişimin bir parçasıdır. Yerel birim girişimin; merkez, büro, mağaza, büfe, fabrika, atölye, maden ocağı, şantiye, otel, lokanta, kafe, okul, hastane, depo gibi adresi coğrafi olarak tanımlanabilen bir yerdeki yerleşik olan bölümüdür. Bu yerde ekonomik faaliyet tek bir girişim için bir ya da daha çok kişinin tam gün ya da kısmi olarak çalışmasıyla yürütülür. Girişim merkezinin bulunduğu yer de bir yerel birimdir.

Çerçeve: TÜİK'in 2011 yılı İşyeri Kayıt Sistemi işyerleri listesini oluşturmuştur. Çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için işyeri cevapsızlık formu doldurulmuştur.

Sektörel kapsam: İktisadi faaliyetlerin sınıflamasında Avrupa Birliği Ekonomik Faaliyetler Sınıflaması NACE Rev.2 kullanılmış ve sınıflamada yer alan 21 ana sektörden 17'si kapsama dahil edilmiştir.

B	*Madencilik ve Taşocakçılığı*
C	*İmalat*
D	*Elektrik,gaz,buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı*
E	*Su temini,Kanalizasyon,Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri*
F	*İnşaat*
G	*Toptan ve Perakende Ticaret, Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı*
H	*Ulaştırma ve Depolama*
I	*Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri*
J	*Bilgi ve İletişim*
K	*Finans ve Sigorta Faaliyetleri*
L	*Gayrimenkul Faaliyetleri*
M	*Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler*
N	*İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri*
P	*Eğitim*
Q	*İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri*
R	*Kültür,Sanat,Eğlence,Dinlence ve Spor*
S	*Diğer Hizmet Faaliyetleri*

Kapsanmayan sektörler

A	*Tarım,Ormancılık,Balıkçılık*
O	*Kamu Yönetimi ve Savunma, Zorunlu Sosyal Güvenlik*
T	*Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak*

U	*Uluslar arası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri*

Meslek sınıflaması: Mesleklerin tespitinde kullanılan sınıflama ISCO 2008'in Türkiye uyarlaması olan Türk Meslekler Sözlüğüdür.

Veri derleme yöntemi: Tokat ili talep araştırması alan uygulaması yüz yüze görüşme yöntemi ile 25 Haziran – 20 Temmuz 2012 tarihleri arasında uygulanmıştır.

Cevapsızlık düzeltmesi: Alan uygulaması sırasında alanda kapanan, faaliyeti kapsam dışına çıkan, mükerrer olan ve referans yılında faaliyette bulunmayan birimler kapsam dışında değerlendirilmiş, birimin cevap vermeyi reddetmesi, alanda bulunamaması, el değiştirmesi gibi cevapsızlık durumunun oluşması halinde cevapsızlık düzeltmesi yapılmıştır. Bu yolla değişkenler bazında elde edilen sonuçların cevapsızlık nedeniyle ortaya çıkacak yanlılık etkileri giderilmiştir. Cevapsızlık düzeltmesi aşağıdaki gibi hesaplanmıştır.

R®= cevapsızlık düzeltmesi
R®=seçilmiş uygun birim sayısı (kapsam dışı birimler hariç) / cevaplı birim sayısıdır.

Ek 4- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü

***İstihdam Politikası*: Genel** olarak, ekonomide mevcut istihdam düzeyinin korunması ve artırılması ve artırılması için hedefler belirlenmesidir.

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri pazardır.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

***İşgücü Piyasası Analizi*: Belirli** bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır**.**

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır.

Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dahil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar. Yukarıda belirtilenler şu şekilde özetlenebilir;

Çalışma çağındaki nüfus: İşgücü+ İşgücüne dahil olmayanlar

İşgücü: İstihdam edilenler+ İşsizler

Kurumsal olmayan nüfus: Okul, yurt, otel, çocuk yuvası, huzurevi, hastahane, hapishane, kışla ya da orduevinde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Genç nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

İşgücüne Katılım Oranı: İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz , ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

İşgücüne Katılım Oranı = $\frac{\text{İşgücü } Arzı\ (\text{İ}stihdam+\text{İş}siz)}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ N\ddot{u}fus}$ x 100

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

Eğitim seviyelerine göre işgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

İstihdam edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dahil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İş başında olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş başında olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dahil edilmektedirler.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özelikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

İstihdam Oranı = $\frac{Toplam\ istihdam}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ Nüfus}$ x 100

Yüksek istihdama katılım oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam , eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İşteki durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

İktisadi faaliyetlere göre istihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlere geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, ormancılık ve balıkçılık
B	Madencilik ve Taş ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, gaz, Buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
E	Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı
H	Ulaştırma ve depolama
I	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
J	Bilgi ve iletişim
K	Finans ve sigorta faaliyetleri
L	Gayrimenkul faaliyetleri
M	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
N	İdari ve destek hizmet faaliyetleri

O	Kamu yönetimi ve savunma
P	Eğitim
Q	İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
R	Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
S	Diğer hizmet faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım Yapılmamış Mal ve Hizmet Üretim Faaliyetleri
U	Uluslar arası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

Mesleklere göre istihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslar arası Çalışma Örgütünün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının da altında 4 ve 6 basamaklı meslekler yer almaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü, öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Kayıt dışı istihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Kayıt dışı istihdam oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

Kayıtdışı istihdam Oranı = $\frac{Kayıtdışı\ istihdam}{Toplam\ istihdam}$ x 100

İşsiz: İşsiz çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son üç ay içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, üç ay içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine en çok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

İşsizlik Oranı = $\frac{İşsiz}{İşgücü\ arzı\ (istihdam+işiz)}$ x 100

Genç işsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Uzun süreli işsizlik: Kısa süreli işsizlik; işsizlik ödenekleri, daha önce yapılan tasarruflar veya aile üyelerinin desteği ile yönetilebilir. İşsizliği süresin uzadıkça ekonomik yıkıma yol açar. Bir yıldan fazla süreli işsizlik olarak tanımlanan uzun süreli işsizliğin değerlendirilmesinde iki ölçüt önemlidir.

- Toplam işgücü içinde uzun süreli işsizlerin oranı
- Uzun dönemli işsizlik indeksi olarak tanımlanan bir yıldan fazla süredir işsiz olanların toplam işsizlik içindeki oranı

İşgücü dışı (İnaktif) nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler, çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır.

İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş aramayıp çalışmaya hazır olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.1. İş bulma ümidi olmayanlar: Daha önce ii aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.2. Diğer: Mevsimlik çalışma, ev kadını olma, öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. *Eğitim/Öğretime devam ediyor:* Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6.Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

İşgücü Dışı Nüfus Oranı = $\frac{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ Nüfus-(İstihdam+İşsiz)}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ Nüfus}$ x 100

Eğitim durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgiler

Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana grupla aşağıdadır

1. Okuma yazma bilmeyen
2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen
3. İlkokul
4. İlköğretim
5. Ortaokul veya mesleki ortaokul
6. Genel Lise

7. Mesleki veya teknik lise
8. Yüksek öğretim
Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemi. (İŞKUR)

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır.

Açık İş Oranı: Açık olan toplam pozisyonların oranını ölçer ve şu şekilde hesaplanır.

Açık İş Oranı = $\frac{\text{Açık işlerin sayısı}}{\text{Açık işlerin sayısı+Çalışanların sayısı}}$ x 100

İşe Yerleştirme: İş arayanların kurumca işe yerleştirilmesi (İŞKUR)

İşe Yerleştirme: Bir işyerinde bir kişinin açık olan işe atanmasıdır. (EUROSTAT)

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. *Beceri*, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyuşmazlığıdır.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. Beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) işsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

İşe Yerleştirme Oranı: Açık işlere yerleştirilen kişi sayısını ifade eder ve şu şekilde hesaplanır.

İşe Yerleştirme Oranı = $\frac{\text{İşe yerleştirilen sayısı}}{\text{Açık iş sayısı}}$ x 100

Net İstihdam Değişim Oranı: İstihdam değişimini açıklar ve şu şekilde hesaplanır.

Net İstihdam Değişim Oranı = $\frac{\text{Alınan eleman sayısı}-\text{Çıkartılan eleman sayısı}}{\text{Toplam çalışan sayısı}}$ x 100

Temininde güçlük çekilen meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksiği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş bağımlılık oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranın yüzde olarak ifadesidir.

Yaş Bağımlılık Oranı = $\frac{(0-14 \text{ yaş nüfus} + 65 \text{ yaş nüfus})}{15-64 \text{ yaş nüfus}}$ x 100

Bölgesel Gayri Safi Katma Değer (GSKD): Bir bölgede yerleşik ekonomik birimlerin belli bir dönemde bu bölgedeki ekonomik faaliyetleri sonucunda ürettikleri mal ve hizmetlerin (çıktı) değerinden, bu üretimde bulunabilmek için kullandıkları mal ve hizmetler (ara tüketim) değerinin çıkarılması sonucu elde edilen değerdir.

Kişi Başı Bölgesel Gayri Safi Katma Değer: Cari fiyatlarla bölgesel gayri safi katma değerin yıl ortası bölge nüfus tahminine bölünmesi ile TL cinsinden kişi başı bölgesel gayri safi katma değer elde edilir. Hesaplanan bu değerin ithalat ağırlıklı ortalama dolar kuruna bölünmesi ile dolar değeriyle kişi başı bölgesel gayri safi katma değere ulaşılmaktadır.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Yerel birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

İŞKUR

İŞKUR

İŞKUR

İŞKUR

İŞKUR

İŞKUR

İŞKUR

İŞKUR

İŞKUR

İŞKUR

İŞKUR

İŞKUR